„Tėvynė" Savaitinis Laikraštis
Leidžia kas Pėtnyčia
Susivienijimas Lietuvių Amerikoje
Dr. M. J. Vinikas, Sekr. ir Adm.
PRENUMERATA METAMS:
Suvienytose Valstijose $1.50
Kitose Viešpatystėse $2.00
„TĖVYNĖ",
307 W. 30th St., New York, N. Y.

TĖVYNĖ

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANAS

Telefonas: LAckawanna 4-5529

The Lithuanian Weekly „Tėvynė"
Published Every Friday
By the Lithuanian Alliance of America
Dr. M. J. Vinikas, Sec'y & Mgr.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States $1.50
To Foreign Countries $2.00
„TĖVYNĖ",
307 W. 30th St., New York, N. Y

No. 52 — Acceptance for Mailing at Special Rate of Postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917, Authorized on June 27, 1918. — New York, N. Y., Gruodžio (December) 28, 1934. — Entered as Second Class Matter November 28, 1910, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of March 3, 1879. — Vol. XXV

Vokiečiai Nuo Saro Eisią Prie Klaipėdos

105 Bilionai Viešiems Darbams

Vokiečiai Norėję į Klaipėdos Reikalus Įsikišti

VOKIEČIAI NUO SARO EISIĄ PRIE KLAIPĖDOS.

Kaunas. — Dabartiniu laiku visa Vokietijos hitlerininkų veikla yra nukreipta į Saro kraštą. Šiame krašte dirba šimtai apmokamų nacių agentų. Vokietijos radio stotys varo nuolat agitaciją. Naciai Saro krašto propogandai leidžia milionus markių.

Sausio 13 d., 1935 m., Saro krašte bus visuotinis gyventojų atsiklausimas, nuo kurio pareis to krašto likimas. Rimti politikai sako, kad jeigu vokiečiams grįžtų Saro kraštas, tai jie savo propogandą ir agentus nukreiptų į Klaipėdos kraštą, kur šiuo tarpu hitlerininkų veikimas suardytas. Lietuva pati viena yra per silpna atsispirti prieš Vokietiją. Jai reikia ieškoti ištikimų draugų. Lenkija, artimiausias kaimynas, dabar važiuoja vokišku vandeniu. Be to, Lietuvai suartėti su Lenkija trukdo Vilniaus ginčai.

Svarstant Rytų Lokarno paktą, Vokietija ir Lenkija pučia į vieną dudą. Pabaltijo valstybių Sąjunga, nors ir yra karštai svei kinama, tačiau dar vis galutinai nepašalina to pavojaus, kuris grėsia Lietuvai iš Vokietijos pusės. Lietuvos, Latvijos ir Estijos Vokietija ypatingai nebijotų norėdama atplėšti Klaipėdos kraštą. Kitų kraštų politikos veikėjai sako, kad Lietuvos ieškojimas paramos Francijos ir Sovietų Rusijos bloke yra kaip til teisingas kelias.

Jau anksčiau vokiški naciai Klaipėdos krašte buvo susukę Lietuvai pavojingus hitlerizmo lizdus, tačiau dalinai jie buvo likviduoti, bet tik dalinai, nes dar ir dabar tiek pradžios, tiek augštesnės mokyklos yra vokiškoje įtakoje. Dar ir dabar dauguma Klaipėdos krašto mokytojų gauna papildomą atlyginimą iš Berlyno.

Dabar Lietuva ypatingai ruošiasi sutikti nacių puolimą į Klaipėdą po Saro krašto balsavimo. Saro krašto likimas gali turėti labai daug įtakos ir Klaipėdos kraštui.

105 BILIONAI VIEŠIEMS DARBAMS.

Washington, D. C. — Nesenai prezidentas Rooseveltas nuskyrė taip vadinamą krašto turtų ištekliaus tarybą. Ši taryba sudarė ir viešai paskelbė savo nustatytą platų programą viešiems darbams. Šis programas apima 25 metų laikotarpį ir nustato apie 105 bilionus dolerių išlaidoms.

Į minimą programą įeina šie keturi svarbiausi viešųjų darbų projektai:

1. Vieškelių gerinimai ir jų iškėlimai arba nuleidimai skersai geležinkelių.

2. Gyvenamų namų statymas, sugriovus senųjų ir netinkamų žmonėms gyventi.

3. Koplačiausi vandens projektai, įėmus hydro elektrinių pajėgų išvystymą.

4. Provincijų elektrifikacija.

Tų darbų vykinimui numatoma sudaryti keletą tarybų ir administracijų.

Šis tarybos išdirbtas projektas bus paduotas sekančiam kongresui apsvarstyti. Kaip matome iš projekto — jis labiausiai liečia darbo žmones, todel krašto turtuoliai reiškia jam nepasitikėjimą.

VOKIEČIAI NORĖJĘ Į KLAIPĖDOS REIKALUS ĮSIKIŠTI.

Berlynas. — Vokiečių spauda, kuri pradėjo Kaune teisiamų Klaipėdos narių bylą vadinti tiktai farsu, dabar jau kiek rimčiau rašo apie kaltinimus.

Nors ir dabar ta pati spauda kaltina Lietuvos vyriausybę laužyme Klaipėdos autonomijos statuto, bet jau neužsigina, kad vokiškų nacių autoritetai ėmė tarpininkystę kovose dviejų nacių grupių Klaipėdoje. Ultra nacionalistinis laikraštis „Boersenzeitung" pareiškia:

„Ginčai tarpe Sass ir Neuman partijų Klaipėdoj privedė Vokietiją užsimoti padėtį apvalyti. Aiškus dalykas — jei dvi vokiečių grupės, prie Vokietijos rubežių, pradėtų smarkią kovą priešais viena kitą, vaduodamies nacionalių socialistų obalsiais, tuomet tenai susidarytų daug pavojų ideologiniams reikalams ir nacional socialistai neleistų padėčiai puti.

„Kiekvienas objektyvis tėmytojas, tačiau, pripažins, kad tokio tarpininko rolė nieko bendro neturi kišimuisi į Lietuvos vidujinius reikalus."

Toliau laikraštis nusiskundžia, kad lietuviai diktatoriaus Hitlerio knygos „Mano Kovos" citatas perstatą kaipo neteisėtomis ir kad jo kalbos užsienio reikaluose ignoruojamos.

NORI DIDINTI KARIUOMENĘ.

Washington, D. C. — Jungtinių Valstijų karo sekretorius, Dern, savo metiniame raporte prezidentui Rooseveltui, reikalaja, kad Jungtinių Valstijų nuolatinė kariuomenė butų padidinta 2,000 karininkų ir 50,000 kareivių daugiau, negu dabar yra. Dabar gi Jungtinių Valstijų kariuomenę sudaro 12,000 karininkų ir 115,000 kareivių. Be to, sekretorius siulo, kad tarnaujantiems kariuomenėje butų mokama didesnis atlyginimas.

BEDARBĖ AMERIKOJE DIDĖJA.

Washington, D. C. — Amerikos Darbo Federacija praneša, kad praeitą spalio mėnesį Amerikoje bedarbių buvo 10,671,000, arba pusė miliono daugiau, negu buvo tą patį mėnesį pernai. Darbo sekretorė p-lė Perkins pareiškia, kad industrinis darbininkų samdymas nuo spalio iki lapkričio mėnesio sumažėjo 86,000, kas reiškia, kad darbininkų samdymo sumažėjimas buvo mažesnis, negu pirmiau budavo. Ji tuo nuotikiu nesanti nepatenkinta.

Kaslink pašelpos teikimo, tai Darbo Federacija nusako, kad pašelpa teikiama 5,000,000 bedarbių daugiau, negu buvo teikta rugsėjo mėnesy pereitais metais.

LIETUVA NEPAISO NACIŲ GRASINIMO.

Kaunas. — Čia karo teismas teisia 126 klaipėdiškius nacius. Iki gruodžio 17 d. jau peršaukta 206 liudininkai. Kaltinamųjų pusei pašaukta 211 liudininkų. Kalbama, kad byla užšitęs keletą savaičių. Byla busianti labai įdomi, iškėlus nacių veiklą Klaipėdoje. Vokiečiai, mat, organizuotai rengėsi Klaipėdos kraštą atskirti nuo Lietuvos.

Del pradėtos bylos, naciai pradėjo nerimti ir grąsinti Lietuvai. Štai, į Tilžės apylinkes jie sutraukė tris kareivių divizijas, matyt, tuo budu norėdami bauginti Lietuvą, kad ji paliautų teisusi vokiečius.

Lietuva, betgi, nepaiso tų ir kitų grasinimų. Klaipėdos kraštas stipriai apsaugotas. Naciai nedrįs pulti Lietuvos nepamatuotais motyvais remdamies.

SUAREŠTAVO KAMENEV'Ą IR ZINOVIEV'Ą.

Maskva, gruodžio 22. — Pastaruoju laiku suareštuoti buvę sovietų komisarai Gregory Zinoviev ir Leo Kamenev kaipo lyderiai suokablio priešais Stalino režimą. Be jų, suimta dar 27 suokalbio dalyviai ir kaipo dalyviai andai nužudyto Kirov'o. Suokalbininkai kaltinami konspiracijoj suardyti penkių metų plano veiklą. Suimtieji bus teisiami specialio teismo. Komunistų organas „Pravda" juos įtaria kaipo visuomet nusistačiusius „smeigti komunistų partijai į nugarą". Suimtųjų laukia liudnas likimas; toks, kokį susilaukė virš šimto žmonių, kurie pastaruoju laiku nužudyti. O reikia žinoti, kad Zinoviev'as ir Kamenev'as buvo geri Stalino draugai ir smarkūs komunistų partijos darbuotojai.

ESTIJOJE GALIMA PASIRINKTI MIRTIES BUDĄ.

Talinas, Estija. — Iki šiol Estijoje visus nuteistus mirti budavo kariama. Bet jau gana ilgokas laikas studiuota surasti kitokį nuteistųjų nužudymo budą. Ir surasta. Dabar sulig įstatymų su nuteistais nužudyti bus elgiamasi sekamai: nuteistam nužudyti prirengiama visa pakorimo precedura, bet nusidėjėliui leidžiama pasirinkti mirimo budas — prie jo pastatoma nuodų ir jis gali pats nusižudyti, tuos nuodus išgerdamas. Jei nuodų neišgeria bėgy penkių minučių, tai yra jei pats nenusižudo — tuomet jis pakariama. Bet kol kas dar nė vieno bandymo šiame naujoviškame nuteistųjų žudymo bude nepasitaikė.

TRUMPOS ŽINELĖS.

Paryžius. — Garsioji burtininkė Valentine Fraya, kuri sako nuspėjusi daugelį ir svarbių įvykių šiais metais, dabar spėja, jog depresija baigsis 1935 metais.

Trenton, N. J. — New Jersey valstijoje pradėjo reikštis žymioje formoje influenza, kuri išrodo epidemiško pobudžio. Del to jau uždaryta apie 30 mokyklų.

Istres, Francija. — Lakunas Raymond Delmotte padarė augščiausią skridimo rekordą, skrisdamas po 312.22 mylių per valandą.

Hamilton, Kanada. — Gruodžio 25 d., prie stoties Dundas, susikulė du traukiniai — ekspresinis ir specialis, kuriame važiavo daugiausia kalėdiniai ekskursantai. Nelaimėje 15 žmonių žuvo ir apie 30 sužeista.

New York, N. Y. — Visame pasauly šiemet Kalėdos minėta iškilmingai ir pasiturinčiai. Buvo tai pirmos smagiausios ir žymiausiai praleistos Kalėdos nuo 1929 metų.

Shelbeyville, Tenn. — Praeitą savaitę čia žmonių minia puolė teismabutį, kur buvo teisiamas juodukas už baltos mergaitės išgėdinimą. Atsiųsta milicija bandė puolikus sulaikyti. Įvyko susiškovimas. Du žmonės nušauti ir keliolika sužeista. Nakčia įniršę žmonės priselino ir padegė teismabutį, kuris ir sudegė. O tai buvo gražiausias budinkas mieste.

Vienna, Austrija. — Čia gauta žinių, kad netoli Berlyno esamoje chemikalų dirbtuvėje prakiuro bakas ir nuo nuodingųjų dujų žuvo 18 darbininkų, kuomet 65 pritroško.

Pittsburgh, Pa. — Policija paskelbta vieną gana žiaurų nuotikių. Tula slaugė, ponia Kathryn Schock, kuri yra 37 metų amžiaus, nužudė savo šešis gimines ir vėliau pati, pačmusi nuodų, numirė. Tikima, kad minima slaugė išėjusi iš protinės lygsvaros delei mirties savo sunaus.

Laimingų Naujų Metų!

Visiems SLA. Nariams, Darbuotojams, „Tėvynės" Bendradarbiams, Skaitytojams ir SLA. Draugams Širdingai Linki

Redakcija ir Administracija.

Iš Lietuvos

MIRĖ KUN. LINDE-DOBILAS.

Gruodžio 1 d. Panevėžy staiga mirė žymus Lietuvos pedagogas, rašytojas ir filosofas kun. Lindė-Dobilas. Velionis pas kutiniu laiku buvo Panevėžio gimnazijos direktorius. Tai tylus, kuklus, visų gerbiamas ir mylimas žmogus. Be kitų darbų, jis Lietuvos visuomenei buvo plačiai žinomas, kaipo pirmųjų ir didžiausių lietuviško romano „Lludo" autorius.

Šale savo literaturinio ir pedagoginio darbo, velionis gyvai domėjosi ir kiekvienu Lietuvos kulturinio gyvenimo klausimu. Jis dalyvaudavo gausiuose kulturiniuose suvažiavimuose, kuriuose įvairiais klausimais skaitydavo paskaitas ir darydavo pranešimus. Budamas taip užimtas pedagogo ir literato darbu, velionis dar sugebėdavo surasti laiko ir visuomeniškam, organizaciniam darbui. Jis buvo šaulys, Vilniui vaduoti sąjungos narys, Panevėžio miesto Tarybos narys, labdarybės veikėjas. Daug įvairiais klausimais velionis rašydavo Lietuvos laikraščiuose ir žurnaluose. Kun. Lindė turėjo vieną, taip retą savybę: partinė politika jam buvo nepakeliui, jis jai stodavo skersai kelio; jam rupėjo visa lietuvių tauta ir jos labui visą gyvenimą dirbo. Už tai Lietuvoje velionį visi gerbė ir mylėjo. Kun. Lindė gruodžio 7 d. palaidotas Panevėžy valstybės lėšomis.

LENKAI EKSKURSIJOMIS VILIOJA LIETUVIUS.

Vilniaus krašto lenkintojams nelabai sekasi suvilioti tenykščius gyventojus lietuvius. Jie yra kietai prisirišę prie savo tautybės ir jokiems lenkintojų gundytojams nepasiduoda. Tatai matydami, lenkų agitatoriai dar sugalvojo naują savo agitacijos budą. Jie vaikšto po Vilniaus krašto lietuviškus kaimus ir surinkę burius ukininkų, juos nemokamai nuveža į Varšavą, Gdynę ir kitus Lenkijos miestus ir ten jiems rodo „augštą lenkų kulturą". Tačiau lig šiol ir šis „apštalavimo" budas Vilniaus krašto lietuvių nevilioja.

VILNIŲ LENKAI VERČIA TVIRTOVE.

Jau kelinti metai, kai karinė lenkų valdžia pradėjo stiprinti Vilniaus apylinkes. Šešinės ir Rasų augštumose yra įtaisyti kariški medžiagos sandėliai. Dabar pradėta rengti didžiulis erodromas ir statoma antroji radio stotis, pritaikinta karo reikalams. Mat, okupantai lenkai Vilniuje netvirtai jaučiasi ir todel patį miestą rengiasi paversti tvirtove.

PAMINKLAS PAKARTIEMS SUKILĖLIAMS.

Šiemet suėjo 70 metų nuo paskutinio sukilimo prieš carų Rusiją. Kaip žinoma, tame sukilime dalyvavo nemaža ir lietuvių. Nors jie turėjo skirtingus tikslus nuo lenkų dvarininkų, bet lietuviai gana daug nukentėjo. 1864 m. Vilniaus general gubernatorius Muravjovo įsakymu visoje Lietuvoje buvo areštuojami sukilėliai ir gabenami į Vilnių per Kauną. Čia Kaune, dabartinėje ugnegesių gatvėje, buvo korimo vieta. Kelį šimtai Panevėžio, Šiaulių, Telšių, Kauno ir kitų apylinkių valstiečių toje vietoje pakarta už dalyvavimą sukilime. Dabar kauniškių grupė kėlia sumanymą, kad toje vietoje, kur buvo pakarti 1863—1864 m. sukilėliai, butų pastatytas paminklas.

Lietuvos Nežinomasis Kareivis

1918—1920 m. per Lietuvos nepriklausomybės karus žuvo daug geriausių Lietuvos sunų. Vieni jų yra žinomi; jų užrašytos pavardės ir vardai. Žinomųjų žuvusių karių kapus dažnai aplanko jų giminės bei pažįstami, tuos kapus papuošia ir kitokiais budais žuvusiems pagarbą atiduoda.

Greta žinomų karių guli ir niekam nežinomi žuvusieji tėvynės nugalėtojai. Nežinomi jie todel, kad žudami neturėjo su savim jokių asmens dokumentų arba žuvo iš pasalų naktį nuo priešo kulkos. Sąmyšio metu niekas jų nepastebėjo. Tik vėliau jų lavonai buvo rasti. Tiesa, kai kuriems tokius karius pavyko išaiškinti ir jų asmenybę nustatyti. Bet daug jų ir po šiai dienai yra nežinomi.

Tie nežinomieji Lietuvos kariai yra verti lygiai tokios pat pagarbos, kaip ir žinomieji.

Lietuvos kariuomenės vadovybė ir nutarė kariuomenės šventės dieną, lapkričio 23 d., laikinojoj sostinėj Kaune palaidoti Lietuvos nežinomąjį kareivį. Jis palaidotas karo muzėjaus sodely, greta paminklo žuvusiems del Lietuvos laisvės.

Lietuvos nežinomojo kareivio laidotuvės buvo labai iškilmingos. Jo kaulai sudėti gražiame karste, buvo visą dieną pašarvoti karo muzėjaus sodely ant pirmos per nepriklausomybės kovas iš priešų atimtos patrankos. Pačios laidotuvių iškilmės buvo jau saulei leidžiantis. Pagarbą nežinomajam kareiviui atiduoti atvyko Lietuvos prezidentas A. Smetona, arkivyskupas-metropolitas J. Skvireckas, visi ministeriai, vyskupai, užsienių valstybių diplomatai, karo atstovai, generolai, Lietuvos karo vadovybė, visuomenės veikėjai, mokslininkai, menininkai ir daug tukstančių kitų žmonių. Prezidentas Smetona ant nežinomojo kareivio karsto visos tautos vardu uždėjo vainiką. Tikybines laidojimo apeigas atliko senelis arkivyskupas Karevičius, kuris prieš 16 metų šventino Lietuvos savanorių ginklus ir laimino juos einančius į kovą tėvynės ginti. Su nežinomuoju kareiviu atsisveikinimo kalbas pasakė arkivyskupas Karevičius ir prezidentas Smetona.

Skambant Laisvės Varpui ir gaudžiant šautuvų salvei, nežinomojo kareivio karstas buvo nuleistas į duobę. Giedant tautos himną ties žuvusių paminklu išaugo naujas, brangus ir simbolingas Lietuvos nežinomojo kareivio kapas, kuriame pagerbti visi, žinomi ir nežinomi Lietuvos karžygiai, žuvusieji del tėvynės laisvės. Tsb.

Kaip Šią Žiemą Lietuvoje Bus Šalinamas Nedarbas

Lietuvoje sekmingesnej kovai su nedarbu, kuris Lietuvoje padidės žiemos metu, yra įsteigtas viešųjų darbų fondas. Dabar ministerių kabinetas jau patvirtino viešųjų darbų planą šiai žiemai. Numatoma, kad **žiemą visoje Lietuvoje gali buti apie 8,000 bedarbių,** kuriems bus suteikta pusė miliono darbo dienų. Už tą darbą jiems reikės užmokėti apie 2 milionus litų iš viešųjų darbų fondo.

Bedarbiai su šeimomis bus aprupinti darbu arčiau jų gyvenamų vietų, o viengungiai bus siunčiami į tolimesnes vietas. Sunkiausias bedarbių buvis yra dideliuose miestuose. Delto jiems bus duodamas didesnis darbo dienų skaičius. Prie šių viešųjų darbų finansavimo prisidės ir miestų bei valsčių savivaldybės.

Dauguma Lietuvos bedarbių yra juodarbiai ir paprasti darbininkai. Pradžioje sudėtingesnius darbus jie negalės dirbti, tai jie bus išmokomi specialių ir kraštui naudingų darbų: namų stogams dengti gontus gaminti, akmenis tašyti ir tt. Akmeningų plotų Lietuvoje yra gana daug. Išmokys darbininkus akmenis tašyti, akmens paruošimas miestų gatvėms grįsti ir keliams taisyti bus daugiau išplėstas.

Lietuvoje plačiai svarstomas reikalas išplėsti gontų gamybą rankomis, duodant ukininkams iš viešųjų darbų fondo apmokėti dirbantiems gontus darbininkams, bedarbiams. Medžiagą gontams gaminti turės pasirupinti patys ukininkai. Bedarbiai bus sugrupuoti partijėlėmis po 5—10 žmonių, kuriems vadovaus prityrę žmonės. Visi bedarbiai dirbs akordiniu budu ir jiems bus atlyginama už atliktą darbą. Įvairiose vietose bedarbiai ties plentus ir gerus vieškelius.

Kauno miesto bedarbiai ligi šiol turėjo darbo prie Kauno—Babtų plento. Toliau jie tašys akmenis, gamins šaligatviams akmenines briaunas, tašys medines kaladėles gatvėms grįsti, stiprins Nerės krantus, tvarkys Marvelės kelią.

Panevėžy jie gamins skaldą 6 kilometrų ilgumo Panevėžio — Ramygalos vieškeliui sustiprinti. Žemės darbai čia jau užbaigti. Be to jie dar gamins gontus ir dirbs įvairius stalių darbus.

Mariampolėje ruoš akmenis gatvėms grįsti, ims žvyrių iš Šešupės vieškeliams žvyriuoti, tašys medines kaladėles gatvėms grįsti, tvarkys Javonies upelį.

Ukmergėje kirs mišką, gamins gontus.

Taip pat bus duodama atatinkamo darbo ir kitur, kur tik bedarbių atsiras.

Daug bedarbių gaus darbo miškuose, nes Lietuvos valdžia dabar vengia pardavinėti stačią mišką, bet apdirbtą. Tsb.

GRĮŽTA Į FATERLANDĄ.

Šiomis dienomis iš Klaipėdos krašto į Vokietiją išsikraustė apie 50 jaunuolių aptarusių (priėmusių) Vokietijos pilietybę. Tai pirmoji išsikraustančių grupė. Antroji išsikraustys gruodžio 6 d., o trečioji gruodžio 18 d. Vokiečių aptantai Klaipėdos krašte ligšiol gaudavę iš Vokietijos tam tikras pašelpas. Dabar griežtai suvaržius pinigų išvežimą iš Vokietijos ir aptantams tokių pašelpų daugiau nebesiunčiama. Manoma, kad Klaipėdos krašte gyvenantieji vokiečių aptantai gavę iš Vokietijos raginimą kuogreičiausiai grįžti į Vokietiją. Ten jie busią nugabenti į darbo stovyklas.

TĖVYNĖ

Savaitinis Susivienijimo Lietuvių Amerikoje organas, leidžiamas kas penktadienis.

S. E. VITAITIS — Redaktorius,
307 W. 30-th St., New York, N. Y.

Visi raštai skiriami „Tėvynei" turi buti siunčiami Redakcijos vardu ir turi buti su autoriaus parašu ir adresu. Prisiunčiamus raštus Redakcija trumpina ir taiso sulig savo nuožiuros. Netinkami spaudai smulkūs raštai — korespondencijos, eilės, pranešimai ir tt., naikinama ir autoriams negrąžinama, jei nėra pridėta pašto ženklelių jų sugrąžinimui.

METŲ PABAIGA

Su šiuo „Tėvynės" numeriu baigiame 1934 metus. Šie metai viso pasaulio žmonijos gyvenime buvo audringi ir sunkūs. Jų viešpatavimo laiku įrašyta žmonijos istorijon labai liudnų įvykių. Šiais metais viešpatavo ta pati beširdiška žmonių saumylystė, kuri šimtmečiais žmoniją kamuoja ir yra gyvenime daugelio žmonių sunkumų vyriausia priežastimi.

Šie metai prarijo tukstančius žmonių gyvybių vien delto, kad nužudyti žmonės kitaip gyvenimą suprato, į kitokias priemones gyvenimo gerinimui tikėjo, negu kad valdančioji klasė įsakė jiems tikėti. Tas pats teroras, ta pati priespauda silpnųjų gyvenimą globojo, kaip ir praeities bedugnėn nugarmėjusiais šimtmečiais.

Šie metai buvo šaltu liudytoju akyplėšiško besirengimo naujam karui. Tarptautinių santikių arenoje viešpatavo ta pati veidmainystė, kuri pagimdė praeities kruvinus karus. Tų pačių valstybių vieni steitsmenai nusiginklavimo ir pasauliui taikos užtikrinimo konferencijose posėdžiavo, o kiti steitsmenai ir pačios vyriausybės visokias „apsigynimo" kombinacijas su kitomis valstybėmis planavo ir prisidengdamos to „apsigynimo" skraiste visos valstybės galvatrukčiais ginklavosi. Atsistoję šių metų pabaigos gęstančioje šviesoje tematome tik daugiau ginkluotas jėgas pasaulio „taikai" palaikyti, negu bent kuomet prieityje.

Bet šie metai paliko gyvenimui ir teigiamų davinių. Ramaus mokslo sritvje žymiai pažengta pirmyn, daug naujų išradimų ir teknikos srityje pagerinimų pasiekta. Mokslas žymiai patobulino žmonijos gyvenimui išgales. Visa nelaimė tik tame, kad tie mokslo pastangų daviniai ne visuomenės gerbuviui panaudojami, bet priešingai — daugeliu žvilgsnių net pasunkinamas visuomenės gyvenimas. Ypatingai teknikos srityje nauji išradimai ir pagerinimai žymiai sumažina darbo jėgu reikalingumą ir tas tiesioginiai paliečia visuomenę neigiama prasme — bedarbių armijas didina. Vienok mokslo pažanga suteikė ir tokius davinius, kuriais galės naudotis ir visa žmonija, kurių negalės uzurpuoti atskiri visuomenės luomai.

Kaip visos žmonijos ir atskirų tautų bei valstybių gyvenimas šių metų laikotarpiu sutiko šviesius ir tamsius momentus, taip ir kiekvieno atskiro žmogaus gyvenime liudnų ir linksmų nuotikių nestigo. Tačiau kiekvienas žmogus savo asmeninio gyvenimo yra savistoviu tvarkytoju. Net ir ekonominių aplinkybių atžvilgiu dažnai atskiras žmogus gali savo gyvenimą pagerinti ar pasunkinti. Nors aplamai paėmus, ekonominių sąlygų sudarymas nėra atskiro žmogaus galioje, bet nestinga gyvenime ir tokių atsitikimų, kad pats žmogus savo ekonominę buklę pasunkina vienu ar kitu blogu elgėsiu bei neapgalvotu žygiu.

Atskiri žmonės, atsistoję besibaigiančių metų kryžkelyje, privalome suvesti sąskaitas ir išduoti patys sau raportą iš musų asmeninio gyvenimo šiais metais. Taip pasielgdami pastebėsime savo klaidas, stambiuosius netikslumus, kurių galėsime išvengti sekamais metais. Nei vienas neprivalome manyti, kad mes esame didžiausios perfekcijos pavyzdžiu ir kad klaidingais ir nedorėliais yra tik kiti žmonės, ypatingai musų asmeniniai priešai. Turime atminti, kad mes visi esame tie patys mirtini sutvėrimai, su tomis pačiomis silpnybėmis, pilni tų pačių nuodėmių ir kad kiekvieno iš mųs asmeninio gyvenimo taisymui yra pakankamai progų ir net butinai taisytinų netikslumų.

Nei vienas sau ir kitiems gero velijantis žmogus neprivalo neštis asmeninių piktumų ir kerštavimų naštos į naujus metus. Ta našta netik apsunkina painioje gyvenimo kelionėje, bet dažnai net parklupdo. Geriau užmiršti, kad tie asmenys gyvenime yra, kurie mums nesmagumus teikė ir mus nuskriaudė, negu kad savo širdyje degantį piktumo ir neapykantos bei kerštavimo gaisrą visuomet nešiotis. Pradėkime naujus metus su tyra širdimi, su pasirįžimu savo asmeninį gyvenimą taisyti ir dirbti naudingą darbą savo ir visos žmonijos labui. Visus savo gyvenimo netikslumus ir asmeninius piktumus prieš kitus žmones palikime besibaigiančių metų glėbyje — lai nešasi su savim užmiršties bedugnėn.

—o—

SUNKMEČIO PASEKOS

Pergyvenamas ekonominis krizis sudarė didelius sunkumus visuomenės gyvenime. Jis negailestingai palietė visą musų gyvenimą ir kiekvienas blaivai protaujantis žmogus tai žino. Atvėjų atvėjais šioje vietoje buvo nurodyta, kad sunkmetis palietė ir musų Susivienijimą, kaip ir kitas finansines įstaigas. Daugelis milioninių korporacijų ir bankų užsidarė, nors jas tvarkė ekspertai, keliolika kartų geriau apmokami už Susivienijimo viršininkus. Tuo tarpu musų Susivienijimas dar išsilaikė ir šiandie musų organizacijos padėtis nėra jau taip labai bloga. Visas sunkumas, tai išlaikyti taip vadinamą „solvency" — atsakomybės išgales nežemiau šimto nuošimčių, kaip to įstatymai reikalauja.

Šiandie Susivienijimui jokis nedateklius pomirtinių ir pašelpų išmokėjime negrumoja ir gal niekuomet negrumos. Susivienijimo pomirtinių fondas operuojamas su dideliu uždarbiu. Pašelpų fondo deficitai taip pat sumažėjo įvedus budresnę priežiurą ligonių. Kuomet SLA. nariai supras, kad bereikalingai imamos pašelpos yra skriaudimu visų organizacijos narių, tai ir pašelpų fondas apseis be jokių deficitų. Bet valstijų apdraudos įstatymai reikalauja, kad kiekviena apdraudos organizacija turėtų atsakomybės išgales, kurios tam tikru apskaitliavimu einant turi siekti nemažiau šimto nuošimčių atsakomybės. Beabejonės tokis nuošimtis atsakomybės yra daug didesnis, negu reikalinga, nes negali buti tokio atsitikimo, kad vienais metais didesnė pusė organizacijos narių išmirtų. Bet tokie įstatymai galioja ir visoms organizacijoms priseina prie jų prisitaikyti.

Einant prie galutino ekonominio krašto persitvarkymo sulig šiandieninės ekonominės padėties, tad ir valstijų apdraudos departamentai pradėjo reikalauti, kad apdraudos organizacijos suvestų savo sąskaitas sulig aktualės jų turto vertės. Visos senesnės finansinės įstaigos neišvengiamai turėjo įdėję savo pinigus į sekuracijas ir kitokiuose investmentuose anais visokių vertybių iškilimo laikais, todel kainoms nukritus šiandie turi nuostolius. Bet didžiumoje tie nuostoliai yra tik ant popieros, tik teoretiniu vertybių apskaitliavimu einant. Butų perdaug naivu manyti, kad įdėti į nuosavybes ir sekuracijas pinigai jau yra žuvę. Atsigriebus krašto ekonominei buklei, pakils kainos ir nupigusių nuosavybių bei sekuracijų (bondsų).

Bet šiuo momentu minėtas apdraudos įstatymas spaudžia organizacijas su tuo šimto nuošimčių „solvency" reikalavimu. Todel kaip kitoms organizacijoms, taip ir musų Susivienijimui priseina ieškoti priemonių tos „solvency" palaikymui iki laikai pagerės ir organizacijos investmentai pakils. SLA. Pildomoji Taryba energingai rupinasi organizacijos padėtį įstatymų reikalaujamoj augštumoj palaikyti. Gali priseiti nepaprastų priemonių bent laikinai imtis, bet Susivienijimas turi buti apsaugotas nuo pasekų neprisitaikant apdraudos įstatymams.

Reikia tik visų SLA. narių kooperacijos ir pritarimo Pildomosios Tarybos planams ir organizacija bus laimingai išvesta ekonominio sunklaikio išvingiuotais keliais. Labai neišmintinga kaltinti buvusius organizacijos viršininkus už ekonominės depresijos sudarytas painiavas ekonominiam krašto gyvenime. Dar labiau neišmintinga paraližuoti šiandieninių organizacijos viršininkų pastangas organizaciją palaikyti įstatymų reikalaujamoj augštumoj.

Pasitikėkime savo viršininkais, kurie geriausiais norais vadovaudamiesi daro tik tai, kas butinai reikalinga, kad užtikrinus organizacijai išsilaikymą ir ateitį.

—o—

KEISTAS PASIPIKTINIMAS

Vienos SLA. kuopos korespondentas, aprašydamas kuopos susirinkimą, praneša sekamą keista dalyką:

„Perskaičius Pildomosios Tarybos patvarkymus nariams, butent kurie nori gauti paskolą duoklių užsimokėjimui ir turi augštą apdraudos laipsnį, tai kad persikeltų į žemesnį laipsnį. Toks patvarkymas iškėlė dideles diskusijas ir kai kurie nariai, ypač kurie priklauso prie S. L. A. per ilgus metus, tiesiog pasipiktino tokiu patvarkymu."

Vadinasi, nariai norėtų, kad Pildomoji Taryba iš žemės iškastų pinigus ir jiems paskolas teiktų užsimokėti duoklėms į augščiausius apdraudos ir pašelpos laipsnius. Savo patvarkyme Pildomoji Taryba aiškiai pažymėjo, kad paskolų teikimui fondas baigia išsisemti ir todel didelėmis sumomis paskolų teikti jau negalima. Pagaliau, Pildomosios Tarybos paaiškinime ir paaiškinimuose šioje vietoje buvo nurodyta, kad daug lengviau nariams persikelti laikinai į žemesnius apdraudos laipsnius, negu užsitraukti dideles paskolas duoklių užsimokėjimui. Galutinai paaiškėjo, kad valdžios įstaigos reikalauja paskolas atmokėti kaip sukanka paskolų atmokėjimui laikas. Jei narys neišgali paskolą atmokėti, tai jis turi buti suspenduotas už prasiskolinimą organizacijai. Juk SLA. konstitucija patvarko, kad narys neužsimokėjęs duoklių už tris mėnesius turi buti suspenduotas. Jei konstitucija narį suspenduoja už prasiskolinimą organizacijai dviejų-trijų dolerių sumoje, tai kodel narys turi buti laisvas nuo suspendavimo, kuris prasiskolinęs organizacijai 50—60 dolerių ir tą skolą užvelka ne tris mėnesius, bet ištisus metus ir ilgiau? Šituo principu paremtas ir valdžios įstaigų reikalavimas paskolas atmokėti laiku.

Tuo tarpu narys persikėlęs į žemesnį apdraudos laispnį ir sumažinęs savo duokles nuo keliasdešimts dolerių iki kelių dolerių į metus, pats išgalėtų duokles užsimokėti, o jei ir reikėtų pasiskolinti, tai tokia paskola butų kelių dolerių ir lengviau ją galėtų atmokėti laikui sukakus. Kuomet nario ekonominė buklė pagerės ir savo duokles bei užsilikusią skolą organizacijai užsimokėti galės į augštesnį apdraudos laipsnį, iš kurio persikėlė į žemiausį laipsnį, narys nekliudomai vėl galės sugrįžti į augštesnį laipsnį senomis sąlygomis.

Nariai priešingi persikėlimui į žemesnį apdraudos laipsnį svarbiausiai delto, kad jų pašelpgaviai gautų tik to laipsnio apdraudą, jei narys mirtų persikėlęs į žemiausį laipsnį. Bet jei narys taptų suspenduotu už neatlyginimą Susivienijimui skolos augščiausiam apdraudos laipsny budamas, tai tuomet nieko negautų. Tad ar negeriau gauti kad ir žemiausio laipsnio apdraudą atsitikime mirties, arba prigulint prie žemiausio laipsnio turėti atviras duris bent kuomet sugrįžti į originalį augštesnį laipsnį senomis sąlygomis, negu kad apleisti organizaciją ir visko netekti.

SLA. nariai turėtų atminti, kad nei Pildomoji Taryba, nei pats Susivienijimas nėra kaltas, kad sunkmetis musų gyvenimą prislėgė ir S. L. A. nariai neišgali savo duokles į organizaciją užsimokėti. Pildomoji Taryba darė ir daro viską, kas tik jos galėje yra, kad pagelbėjus nariams pasilaikyti organizacijoj. Gaila tik, kad nariai nenori to suprasti ir piktinasi Pildomosios Tarybos pastangomis narių naudai. Daugiau nei keistas narių pasipiktinimas jiems teikiamais palengvinimais pasilaikyti organizacijoj.

ŽMONIŲ SVEIKATA

Šį skyrių veda DR. I. B. BRONUŠAS,
3037 O'Donnell St., Baltimore, Md.

Visus šiam skyriui skiriamus rašinius reikia siųsti stačiai skyriaus vedėjui, čionai paduotu antrašu.

GYVENIMO PRAILGINIMAS.

Rašo **Dr. I. B. Bronušas.**

Nesenai Istambule (Konstantinoly) pasklydo žinia, kad čia mirė seniausias pasauly žmogus Zaro Agha. Zaro Agha pagarsėjo visame pasauly iš priežasties susilaukimo tokios žilos senatvės. Zaro Agha tvirtino, kad jis turėjęs 164 metus amžiaus. Jo tikro amžiaus nebuvo galima nustatyti, nes jis neturėjo gimimo metrikų.

Kadangi Zaro Agha neturėjo tikrų gimimo metrikų, bet tik sau tvirtino, kad jis esąs gimęs 1770 ar 1774 metais, tai pastaraisiais laikais gydytojai nutarė ištirti jo amžių. Kiekvienas tyrinėjusių gydytojų pripažino, kad Zaro Agha, ištikrųjų, yra nepaprastai senas žmogus, bet nei vienas netikėjo, kad jis butų susilaukęs 164 metų amžiaus. Tyrinėjusieji gydytojai nustatė, kad Zaro Agha galėtų buti tik apie 120 metų senumo.

Kiek jis metų turėjo, ištikrųjų, kiek neturėjo, vienok Zaro Agha buvo žinomas visame pasauly kaipo seniausias žmogus. Nors šventas raštas ir sako, kad žmogus turėtų gyventi 100 metų, bet labai maža dalis žmonių tesusilaukia tokios žilos senatvės.

Žmogaus amžiaus ilgumas priklauso nuo įvairių aplinkybių, jo sveikatingumo ir prigimties.

Žilos senatvės susilaukia tik tokie žmonės, kurie prisilaiko tam tikrų gyvenimo taisyklių, kaip, pav., geria ir valgo sulig tam tikrų rubežių, gerai išsimiega ir prisilaiko tam tikro svarumo.

Žmogus seniau ieškojo ir dabar tebeieško budo gyvenimo pailginimui, nors, ištikrųjų, jis ir dabar jau ilgiau gyvena už kitus gyvunus, tačiau, matoma, jam ir tai pertrumpa, ir jis, rodos, norėtų amžių amžius gyventi.

Hippocrates ir Aristoteles irgi taip manė, kad žmogaus amžius yra labai trumpas. Theophrastus, susilaukęs žilos senatvės, mirdamas, vienok, apgailestavo, kad gamta briedžiui ir juodvarniui paskyrė ilgą ir bergždžią gyvenimą, o žmogui tik tokį trumpą gyvenimo laiką tepaskyrė šiame pasauly.

Tiktai vienas Seneca ir Haller'as nieko nesakė, matoma, jiems buvo užtektinai ir šito trumpo žmogaus gyvenimo.

Žiloje senovėje buvo manoma, kad žmogaus gyvenimą prailgina jaunos moterys. Pirmoje Šv. Rašto knygoje štai kas pasakyta: „Ir viešpats Dovydas paseno ir tapo senatvės prispaustas; ir jis buvo drapanomis apklotas, bet susišildyti negalėjo. Tuomet jam tarnas tarė, kad tik jaunos moters prieglobstis tegalės sušildyti jo kuną."

Šitą tais laikais naują gyvenimo prailginimui budą, kurį paskui pavadino GEROKOMY, vartojo kaip graikai, taip ir romėnai.

Tas budas turėjo savo pasekėjų ir dvidešimtame šimtmety. Garsus olandų gydytojas Boeerhave sykį patarė Amsterdamo miesto burgomistrui atsigulti tarp jaunų merginų, užtikrindamas, kad tik tokiu budu jis atgausiąs savo nusilpnėjusias spėkas ir dvasią.

Daktaras Cohausen'as pereitame šimtmety aprašė apie tulą Hermippus, kuris numirė sulaukęs 115 metų amžiaus. Hermippus susilaukė tokio ilgo amžiaus del to, kad jis mokino jaunas merginas. Todel, sako Hufeland'as, jis patarė kvėpuoti rytą ir naktį tarp jaunų merginų, ir užtikrino, kad tik tokiu budu gyvybę palaikančios spėkos pasididins, nors iš patyrimo žinoma, kad jaunų moterų kvapas užlaiko savy tyriausias gyvybę palaikančias pajėgas.

Senovėje, rytų šaly, buvo bandoma išrasti tokis gėrimas, kuris padarytų žmogų jaunesniu ir sugrąžintų jo išsemtas spėkas.

Lao-Tse pasekėjai bandė išrasti vaistą, kuris apsaugotų žmogų nuo mirties. Chinų valdonas Chi-Hoang-Ti manė, kad taoistai žinojo ilgo gyvenimo ir nemirtinumo paslaptį. Vienas burtininkų Su-Chi tikrino jam, kad į rytus randasi sala, apgyventa tokių vaišingų genijų, kurių tikslas esąs pavaišinimas svečių nemirtingumo gėrimais.

Šitas rytų mysticizmas pasiekė Europą viduramžiuose. Kaip senovėje, taip ir šioje gadynėje vartota įvairųs vaistai žmogaus gyvenimo pailginimui.

Cagliostro, garsus aštuoniolikto šimtmečio šundaktaris, sykį pasigyrė, kad jis buk išradęs gyvybės eliksyrą, kurio vartojimas prailgintų žmogaus gyvenimą daugelį tukstančių metų!

Juk dar ir šiandien užeinama **elixir ad lonman vitam,** vienok gydytojai į tai netiki. Vietoje ieškojus vaistų gyvenimo prailginimui, dabar gydytojai vaduojasi paprastomis higienos taisyklėmis.

Vienas įžymus fiziologas Brown-Sequard mėgino išrasti tokį vaistą, kuris sustiprintų žmogų senatvėje. Vienok tokis jo vaistų išradimo bandymas tolygiai neišlaikė mokslo tyrinėjimų, tokiu budu ir tatai pasiliko be pasekmių, nors, teisybė, Francijoje dar ir šiandien kartas nuo karto vis bandoma tas atsiekti.

Vietoje ieškojimo įvairių vaistų gyvenimo prailginimui, butų geriau, jei žmonės prisilaikytų šiokių tokių higienos patvarkymų. Kokių higienos patvarkymų seniausias pasauly žmogus, Zara Agha, prisilaikė, mums nėra žinoma, nes jis, palyginamai, staigiai pasimirė, rašoma, kad nuo įsižeidimo ir susinervavimo, kad gydytojai, tyrinėjusieji jo amžių, nustatė, jog jis galįs buti tik 120 metų amžiaus.

Ilgo amžiaus susilaukimui reikia prisilaikyti sekančių higienos prisakymų:

1. Žmogus turi daboti, kad palaikius kuną priderančioje lygsvaroje.

2. Kiekvienas privalo pasigydyti iš įvairių liguistumo tendencijų.

3. Reikia saugotis persivalgymo ir nereikia gerti daug svaiginančių gėrimų.

4. Kambary ir visoje apylinkėje oras turi buti tyras.

5. Kiekvieną dieną reikia išsimankštinti, ypatingai reikia išmankštinti kvepavimo organų sudėjimą.

6. Žmogus privalo anksti gulti ir anksti keltis; jis neturi ilgiau miegoti, kaip šešias ar septynias valandas.

7. Žmogus privalo kiekvieną dieną išsimaudyti.

8. Žmogus neprivalo buti be darbo.

9. Gyvenimą taip reikia sutvarkyti, kad žmogus butų ramus ir pilnas vilties.

10. Sveikatos užlaikymui reikia padaryti užgana.

Naudingi Patarimai

VALGOMOJI SODA.

Valgomoji arba kepamoji soda, sodium bicarbonate, yra suvis skirtinga nuo tos sal-sodos, kuri vartojama drapanoms skalbti. Tiesa, jos kemiška formula skiriasi nuo sal-sodos tik vienu vandendario (hidrogeno) atomu, bet tas atomas jos ypatybes pakeičia į švelnią medžiagą, kurią net valgiuose galima vartoti. Namuose soda bicarbonate labai naudinga.

Šaukštelis „bicarbonate of sodas" ištirpintas stikle vandenio atims rėmenio deginimą po valgiui arba palengvins gazų spaudimą jei kam skilvis prastai dirba. Tik reikia atminti, kad tai tik laikinas palengvinimas, bet ne gyduolė ir jei dažnai nesmagumas jaučiamas po valgiui — reikia kreiptis prie gydytojo.

„Bicarbonate of soda" taipgi vartojama vietoj kepamųjų miltelių (baking powder) pyraguose. Kuomet naudoji surugusį pieną pyragams vietoj saldaus, nedėk baking powder, bet vietoj jo, lygų šaukštelį valgomosios sodos ant puoduko rugštaus pieno.

Dantims valyti „bicarbonate of soda" taip pat gera, kaip ir pirktiniai kokie milteliai. Be to, ji prašalins blogą skonį ar kvapą burnoj. Ji taipgi patarnaus vonioj. Žiupsnis sodos suminkština vandenį ir veikia valume. Tiems, kurių kunas greitai prakaitu atsiduoda patartina plautis su bicarbonate of soda.

Jei gerklę skauda — plaukite su karštu vandeniu, kuriame ištirpyta šaukštelis „bicarbonate of soda" arba druskos (ar abiejų) ant stiklo vandens.

Nuo niežo kuomet vabalas įgelia suvilgytos „bicarbonate of soda" pasta atima niežėjimą. Nusideginus, irgi galima vartoti šitą sodos pastą. **K. S.**

—o—

NEPAPRASTI VALGIAI.

Kamchatkos gyv. mėgsta valgyti virtas žuvų akis. Korea pasižymi skoniu prie šunų kotletų. Kinijoj kiaušiniai pudyti pelenuose kol pajuosta labai mėgstami. Ceylonijos žmonės valgo bites. Brazilijonai skaito skanumynu geltonas skruzdes valgomas su padažu iš sakų. Japonai perka ir valgo velniažuvį (octopus). O naujoj Caledonijoj, ten gimiai gardžiuojasi keptais vorais. Filipinų primityvės gentės kepa šarančius (žiogus) (locusts), o Ecuadoro indėnai mėgsta trijų pėdų ilgio sliekus, kurių storą, minkštą mėsą jie paskaito retu skanestu. **K. S.**

Puikios Mintys

Graži moteris žavėja akį, gera — širdį; viena yra žemčiugas, kita — brangybių brangybė.

* ✦ *

Tyra ir nekalta meilė ilgai egzistuoja tame prote, kur vertė ir išmintis gyvuoja.

* ✦ *

Pavyde randasi daugiau savimeilės, negu meilės.

V. J. B.

JAUNIMO KELIAI

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Jaunuolių Skyrius

Kol jaunas, o broli, sėk pasėlio grudus
Ir dirvos nepleiski! Tuomet, kada jausi,
Kaip kuns ima stingti, dvasia jau susaudus,
Vėlu juk prie darbo: nė sėsi, nė piausi.

Kol dega krutinėj šventa ugnis toji,
Kur traukia prie darbo ir duoda tiek vieko,
Jog menkas ir silpnas net milžinu stoji,
O dirbk, idant neitų ugnis ta ant nieko!

Dr. V. KUDIRKA.

Nauji Metai

Dar kartą sutinkame Naujus Metus. Dar kartą sveikiname savo draugus ir pažįstamus, linkėdami jiems „Linksmų ir Laimingų Naujų Metų!"

Nauji Metai — rodos visai paprastas dalykas: jie ateina ir praeina. Tačiau tų Naujų Metų proga žmonės pajaučia kaž ką tokio nepaprasto, jaukaus; jie, rodos, pajaunėja, pagerėja. Daugelis perkrato savo praėjusių metų darbus; pasižiuri, ką nuveikė, ko dar neatliko ir ką dar galima nuveikti. Daugelis pagalvoja, ar dar teks sekančius Naujus Metus sutikti, nes praėjusiais metais daugelis musų draugų, giminių, pažįstamų ir visuomenės darbuotojų jau atsiskyrė su šiuo pasauliu — jie jau amžiname gyvenime; jie jau ten, kur tik vienas ilgas-ilgas metas...

Sutikdami Naujus Metus, apsisvarsty kime: ar tiksliai, ar naudingai senuosius metus praleidome? Ką naudingo nuveikėme? Kokią naudą sau ir žmonijai atlikome? Ką ir kam blogo padarėme? Padarę viso meto darduotės peržvalgą, pasižadėkime, kad šiais metais daugiau nuveiksime, daug geresniais busime. Tie, kurie mokomės — pasistengkime geriau mokytis; kurie dirbame visuomeniškus darbus — daugiau ir geresnių darbų atlikti. O jei kuriam mųs pasitaikė bent kur blogai pasielgti — pasižadėkime daugiau taip nedaryti.

Pasaulis ant vietos nestovi. Metai veja metus. Žmonės lenktyniuoja su žmonėmis. Viskas gyvenime juda-kruta. Nestovėkime ir mes ant vietos. Dirbkime. Ieškokime gyvenimo naujanybių, vykinkime naujasnius sumanymus, gerinkime žmonijos gyvenimą. Bendrai, šiais metais pasistengkime buti kitokiais — darbštesniais, naudingesniais sau ir kitiems. Daugiau galvokime, nes šiais laikais galvojimas labai reikalingas.

Naujų Metų proga, sveikiname visųs „Jaunimo Kelių" bendradarbius ir skaitytojus, linkėdami glėbius laimių!

NAUJAIS METAIS.

„Nauji Metai! Nauji Metai!"
Ambrina seni-jauni.
Bet naujasis atėjune,
Ką atnešt mums ketini?
Ar laimužės pilną g'ėbį,
Tu suteiksi mums, vergams?
Ar palaimą žadi duoti
Žemėj vargstantiems vaikams?
Naujas metas, jaunutėlis,
Meiliai šypsos į visus
Ir apžvelgęs vargų žemę,
Taria šaltas ir ramus:
„Jei jųs norit but laimingi
(„Kam dar reikia manęs klaust?),
„Čionai laimės visur pilna,
„Tik mokėkit ją priglaust."

b—

SLA. JAUNUOLIU DARBŲOTĖ

N. S. PITTSBURGH, PA.
Iš SLA. 336 Kp. Susirinkimo.

SLA. 336 jaunuolių kuopos susirinkimas įvyko gruodžio 2 d., Lietuvos Sunų salėje. Susirinkime dalyvavo didžiuma narių. Susirinkimą atidarė ir vedė kuopos pirmininkas, P. Ivanauskas.

Perskaityta praeito susirinkimo protokolas, kuris priimtas vienbalsiai. Kuopos iždininkė išdavė raportą, kuris priimtas kaip skaitytas.

Buvo kalbėta apie surengimą baliaus, kuris nutarta surengti sausio 11 d., 1935 m., Lietuvos Sunų svetainėje.

Nauja valdyba išrinkta iš šių narių: pirm. J. Jackson, vice-pirm. J. Vainauskas, sekr. K. Williams, iždin. J. Kvedaras, organizatorius B. Vainauskas, ligonių lankytojai Z. Vainauskienė ir P. Ivanauskas.

Taipgi išrinkta du delegatai į SLA. 3-čio apskričio suvažiavimą. Delegatais yra šie: J. Vainauskas ir J. Jackson.

SLA. 336 kuopa kviečia jaunuolius prisirašyti prie musų kuopos.

Ona Ivanauskaitė,
SLA. 336 kp. sekr.

BRIDGEPORT, CONN.
Jaunuolių Choro Koncertas.

Lietuvių Jaunuolių Choras rengia pirmą koncertą ir šokius gruodžio 31 d., 1934 m., tai yra prieš Naujus Metus, Lietuvių Jaunų Vyrų Draugijos svetainėj, 407 Lafayette St.

Vietinis Jaunuolių Choras prisirengęs duoti įvairių dainų programą. Antrą dalį programo išpildys Varpo Oktetas iš New Britain, Conn., po vadovyste gerb. P. Bruzausko. Pasitikime, kad plati lietuvių visuomenė parems jaunuolius, atsilankydama skaitlingai, nes jaunuoliai yra užsipelnę — daug kartų patarnavę del mųs be jokių atlyginimų. Lauksime svečių ir iš tolimesnių kolonijų, ir visi kartu pasitiksime Naujus Metus. Šokiai tęsis iki ryto.

Jaunuolė.

The Reformation in Lithuania

The Reformers had neglected one very important point: they had failed to secure a legal foundation for their church. A further weakening was caused by the many sects within it, each large family having its own preacher and private chapel and individual creed. Another cause of the downfall was the introduction into the country of the Jesuits in 1564. The latter helped the resurgence of the Catholic Church by working under cover and molding public opinion in their favor, through underground channels rather than by force of arms.

The chief instrument of the Protestant downfall came from the Radvila family itself, in the form of Nicholas Christopher Radvila, Black Radvil's son. Black Radvila, on his deathbed, charged his son to carry on his work of spreading the reformation, but he, having been reconverted to Catholicism, betrayed his father's trust by tearing down all that Black Radvila had so laboriously built up, going so far as to burn publicly the Bible that his father had caused to be printed.

The son's work was all the easier because of the high esteem in which the Radvila family was held, and the popularity that Nicholas enjoyed as the son of his father.

It must not be thought that the Reformed faith meekly made way before the Catholic attack against it. Protestantism struggled to remain in power. After Black Radvila's death it made its last great stand under the leadership of the cousin of Black Radvila, Christopher.

Christopher Radvila had been an ardent Catholic. During the removal of some precious relics in the form of the bones of a minor saint to a shrine in Lithuania, his religious ardor for Catholicism received a severe blow through the discovery, by accident, that the bones he had guarded so zealously had been picked up by the roadside to replace the sacred ones which his careless servant had lost, a fact which was known to the clergy at the shrine, although they connived to keep it a secret from the common people. Shortly after that episode, he became converted to Calvinism, and at his cousin's death, took up the work for protestantism.

While to some extent he was successful, he lacked his cousin's forceful personality and great popularity, which made it impossible for him to counteract entirely the effect of the renegade Radvil's destruction of his father's work.

About this time an effort was made to unite the three main divisions of Protestantism: Calvinists, Lutherans, and Unitarians into one. A treaty was signed but did not endure.

Protestantism was at its height while Black Radvila lived. Romanism had almost entirely disappeared. Education in protestant schools was flourishing all over the country. But the new faith was not implanted firmly enough, and began to crumble when its leader died in 1565, finally falling with the death of Sigismond Augustus seven years later. When Sigismond Augustus' successor, Henry Valois of Anjou, a Catholic, selected his advisors, he chose Popish bishops.

The final deathblow to Protestantism was dealt by Stephen Bathony who was elected to the Polish throne when the Duke of Anjou returned to France. Although he repressed any attempts at religious persecution, he gave special favor to the Jesuits, who founded the University of Vilna and from there spread all over the country.

The chief agency for the destruction of Protestantism in Lithuania was the character of its people. Through the conversion in 1386 to Christianity, through the final return to Catholicism, the change was always made in one way: the nobles made the decision, and their peasants automatically adopted their master's creeds, however little they were understood.

Outwardly the common people conformed; actually they were still pagans at heart, imbuing their new religious creeds with the superstitions of their ancient paganism. For them the transition from the pagan ceremonies of their ancestors to the colorful pageantry of the Catholic ritual was easier than the transition to the austerity of any of the Protestant sects. And when they began to have a voice in the destinies of their country, it was the common peoples' religious beliefs which became the national religion.

Here and there groups of Protestants still remain, but they are in the minority — so much so that to those unfamiliar with Lithuanian history it comes as a surprise to learn that there are any Protestants in a country which is so predominantly Catholic.

Olga.

Mažamečių Kampelis

Tėve, paskaityk šias pasakėles
savo vaikučiams.

DARŽININKAS IR JO ŠUO.

Daržininko šuo įpuolė į gilų šulnį, iš kurio jo ponas semdavo vandenį daržui laistyti. Negalėdamas išgelbėti šuns su virve ir kibiru, daržininkas pats nusileido šulinin, kad išgelbėjus vargšą šunelį. Šuo gi supratęs, kad daržininkas nusileidžia tikrai jo prigirdyti, ėmė gintis: kaip tik jo ponas prisiartino arčiau — jis jam ir įkando. Daržininkas užpyko ir, palikęs šunį šulny, išlipo, tardamas:

— Tikrai užsitarnavau to, ką gavau, nes nereikia gelbėti tų, kurie ir taip jau yra pasirįžę nusižudyti!

ŠYKŠTUOLIS IR JO AUKSAS.

Kitą kartą gyveno šykštuolis, kuris turėjo paslėpęs auksą po medžiu sode. Jis kas savaitė ateidavo pas medį, atkasdavo tą auksą ir pasidžiaugdavo tuo nenaudojamuoju turtu. Susekė tatai vienas vagis. Atėjo jis sodan, atkasė turtą ir nusinešė jį. Kada šykštuolis vėl atėjo pasidžiaugti savo auksu — jis rado tik tuščią duobę. Tai pamatęs, šykštuolis taip nusiminė, taip gailėjo to aukso, kad rovė sau nuo galvos plaukus ir taip garsiai vaitojo, kad subėgo visi jo kaimynai. Jis papasakojo jiems, kaip čia laikydavęs savo auksą ir kaip ateidavęs jį aplankyti.

— Ar imdavais to aukso kiek nors? — paklausė vienas kaimynas.

— Ne, — atsakė šykštuolis. — Aš tik ateidavau juo pasidžiaugti...

— Tai ko tamsta čia dar aimanuoji? Gali sveikas vaikščioti, džiaugtis ir dabar, ir pasižiurėjęs į duobę, visados atsiminsi, kad čia buvo auksas, o juk tas auksas tiek buvo naudingas tamstai tuokart, kai laikei jį duobėje, kaip ir dabar, kuomet jo netekai, — nuramino šykštuolį išmintingas kaimynas.

Nenaudojamas turtas neatneša jokios naudos, lygiai kaip kad jo ir visiškai nebutų.

NEIŠMANĖLIS VILKAS.

1.

Kartą vilkas užtiko pievoje arklį ir sako: „Aš tave suėsiu." Arklys klausia: „O nuo ko gi tu pradėsi mane ėsti?" „Nuo galvos", atsakė vilkas. „E, vilkeli, tu pradėk ne nuo galvos, bet nuo uodegos, tai kol tu daėsi vidurio, tai aš dar ganysiuos, eisiu riebyn, tai ir aš ilgiau pagyvensiu, ir tau bus daugiau mėsos." „Tegu bus ir taip", sutiko vilkas ir griebė arkliui už uodegos. Kad spyrė arklys vilką, kad davė kanopomis — vilkas net keliais kuliais persivertė ir guli išdrikas, vos gyvas. O arklys kaip pasileido bėgti, tiek vilkas jį ir tematė.

2.

Atsikėlė vilkelis. Eina toliau. Sutinka aviną ir sako: „Aš tave sudraskysiu". Avinas sako: „O nuo ko gi tu mane pradėsi draskyti?" „Nuo uodegos", atsakė vilkas. Avinas sako: „Tai kam dar mane draskyti? Tu geriau pakalnėje atsistok ir gerai išsižiok, o aš ant kalno užsilipsiu ir šoksiu tau į gerklę. Tai nei man neskaudės, nei tau manęs nagailės." Vilkas, avino paklausęs, atsistojo, išsižiojo ir užsimerkė. Avinas pasišokinėdamas kad davė vilkui į kaktą: vilkas keberiokšt ir išvirto. Avinas nubėgo, o vilkas atsikėlęs apsidairė ir, kraipydamas galvą, murma: „Kažin, ar aš jį prarijau, ar ne? Tur buti, prarijau."

:: Juodoji Rasė Kįla ::

Rašo **C. Cemkus.**

Mes iki šiol apie negrus pakalbame kaip apie laukinius ar puslaukinius žmones. Daugiausia negrų gyvena Afrikoje, karštoj pusiaujo Afrikoj. Mes žinojome, kad jie, — vyrai, moterys, ir vaikai, — bėgioja dažniausiai visai nuogi, kartais apsidengę iš medžių lapų pintais sieteliais, medžioja žvėris, kurių po tankius Afrikos miškus knibždėte knibžda, renka augalų vaisius, ir taip sau beveik nieko sunkesnio nedirbdami gyvena. Negrai skiriasi į keletą grupių, šiosios vėl dalinasi į tautas ir tauteles, kurių kalbos dažnai yra visai skirtingos, ir vienos tautelės negras negali susikalbėti su kitos tautelės negru. Rasiniu atžvilgiu negrai taip pat nevienodi: yra stipraus, dailaus kuno sudėjimo negrų (kaip, sakysim, tokie zulusai), ir yra visiškų nykštukų (tokie pigmėjai). Jų visų plaukai juodi, garbiniuoti, lupos storos, atsikišusios.

Bet laikai mainosi. Šiandien jau ne apie visus negrus galime kalbėti kaip apie laukinius ar puslaukinius žmones. Šiandien jau yra netik gana kulturingų negrų, pilnai prilygstančių savo apsišvietimu europiečiams, bet net ir labai mokytų: mokslininkų, profesorių, rašytojų ir kt. Šitokios augštos kulturos daugiausia yra pasiekę Jungtinėse Amerikos Valstijose gyvenantieji negrai. Mat europiečiai, baltieji žmonės, pradėję kolonizuoti Ameriką, ėmė gabentis iš Afrikos stiprius negrus ir juos versti dirbti visus sunkiausius darbus.

Negrai Afrikos miškuose tiesiog gaudyte buvo gaudomi, kaip kokie žvėrys: atvažiuodavo Afrikon buriai europiečių, nuo galvos iki kojų apsiginklavę, užpuldavo kur nuošaliau esančius negrų kaimus ir visus gyventojus paimdavo „nelaisvėn" — vergijon. Buvo susidariusios ištisos gaujos europiečių, kurių svarbiausia profesija ir buvo gaudyti negrus ir juos pardavinėti vergijon į Ameriką. Taip Amerikon buvo privežta tukstančiai negrų šeimų, kurios čion neturėjo jokių teisių ir jokios laisvės, o buvo paprastų paprasčiausia baltųjų nuosavybė, kurie su negrais galėjo daryti ką tinkami: galėjo juos užplakti, galėjo atskirti vyrą nuo žmonos, vaikus nuo tėvų, žodžiu, elgtis kaip su paprasčiausiomis prekėmis. Europiečiai, baltieji, apsigyvenę Jungtinėse Amerikos Valstijose, su negrais taip ir darė: prekiavo, mušė, vertė dirbti sumkiausius darbus ir tt. Tokia negrų vergija žydėjo iki pat praeitojo amžiaus vidurio, kol ji, pagaliau, prezidento Linkolno rupesčiu, pasibaigus savitarpiniam šiaurinių ir pietinių valstijų karui, buvo panaikinta. Negrai, iki tol buvę vergai, tapo laisvi piliečiai. Kai kurie jų sugrįžo Afrikon, bet dauguma pasiliko gyventi naujajam krašte, iki tol jiems buvusiu tokiu nesvetingu. Bet nors oficialiai negrams ir buvo suteikta laisvė ir jie padaryti Jungtinių Valstijų piliečiais, bet šiaip jau gyvenime baltųjų jie vistiek buvo niekinami, neapkenčiami, išnaudojami. Ypačiai aštrųs santikiai tarp baltųjų ir negrų buvo ir tebėra pietinėse valstijose. Nusikaltusiuosius negrus dažnai teisia pati minia — tai vadinamasis linčo teismas. Nusikalto kuo nors negras, tuojau jis minios pagriebiamas, išvežamas kur nuošalesnėn vieton (o dažnai ir pačiam mieste) ir čia pakariamas. Kovoti su linčo teismu dažnai net valdžia neįstengia. Be to, pietinėse valstijose nė vienas baltasis nevažiuoja vienam vagone su juoduoju, nesėdi už vieno stalo, neina ton kavinėn, kurion eina negrai ir tt ir tt.

Šiaurinėse valstijose iki Didžiojo karo negrų nedaug tebuvo (jie daugiausia dirbo įvairiose pietinių valstijų plantacijose), bet po Didžiojo karo dalykai pasikeitė. Mat, Didžiojo karo metu, fabrikams išplėtus savo gamybą, ėmė pritrukti darbininkų. Ir štai iš pietinių valstijų į šiaurines privažiavo daug negrų, kurie čia įvairiose įmonėse gavo darbo. Pasibaigus karui ir darbui sumažėjus, dauguma negrų į pietines valstijas nebegrįžo, o pasiliko gyventi šiaurinėse valstijose, užsiimdami įvairiais amatais. Todel dabar ir šiaurinėse valstijose yra daugybės negrų siuvėjų, kirpėjų, tarnų ir kt.

Pagaliau, negrai ėmė veržtis ir į mokyklas. Visuose didesniuose miestuose buvo pristeigta netik negrų pradžios mokyklų, bet ir gimnazijų. Baigę gimnazijas ėmė studijuoti universitetuose. Taip atsirado negrų daktarų, gydytojų, advokatų ir kt. Negrų susipratimas ėmė smarkiai kilti. Dauguma negrų ėmė verstis prekyba ir gana praturtėjo. Įvairiuose miestuose prisistatė net didelių ir gražių namų, įsisteigė fabrikų, dirbtuvių, žodžiu, šiandien negrų galima užtikti visokių (netik tarnų) verslu besiverčiant. O dažnai negrai amatininkai yra daug geresni, negu baltieji, todel jie šiems sudaro didelę konkurenciją.

Šiandien Jungtinėse Amerikos Valstijose yra apie 127 milionai gyventojų, iš jų apie 12 milionų negrų. Taigi, kas šimtas Jungt. Amerikos Valstijų gyventojas yra juodas. Vadinasi, kas dešimtas vaikas, gimstąs Amerikoj, yra juodas. Bet ištiesų tas nuošimtis yra dar didesnis. Reikia atsiminti, kad negrai veisiasi daug sparčiau, negu baltieji. Amerikoj, kaip ir Europoj, didesniuose miestuose gimimų skaičius vis nuolat mažėja: šeimos vis mažiau ir mažiau beturi vaikų. Jei į didžiuosius miestus nuolat neprivažiuotų naujų gyventojų iš kaimų, iš provincijos, tai per kai kurį laiką didieji miestai visai turėtų išnykti, nes juose vaikų tegimsta mažiau, negu miršta suaugusiųjų. Šiandien, gal but, gana teisingai nurodoma, kad baltoji rasė nyksta. Tai pastebima visur: ir Europoj, ir Amerikoj, kur tik gyvena baltųjų žmonių. Tuo tarpu visai kitas dalykas yra su negrais: jie veisiasi gana sparčiai. Vadinasi, kai baltųjų žmonių nežymiai tepriauga, juodųjų tuo pačiu laiku, procentiškai imant, padaugėja žymiai daugiau. Taigi, Jungtinėse Amerikos Valstijose santikiai tarp juodųjų ir baltųjų vis eina juodųjų naudai. Šiandien tas santikis dar yra kaip 1 prieš 10, bet ilgainiui jis gali vis mažėti: 1 prieš 8, 1 prieš 5 ir tt. O tai visa nurodo, kad gali ateiti toks laikas, kad baltieji nebeturės persvaros; o tuomet juk jau butų liudnas dalykas. Taigi, amerikiečiams negrų klausimas, kaip matome, sudaro nemaža rupesčių.

Vadinasi, negrai, gyvenantieji Jungt. Amerikos Valstijose, šiandien jau yra gana kulturingi žmonės. Paskutiniu laiku jie susirupino ir savo broliais, gyvenančiais Afrikoje. Turtingesnieji negrai, gyveną Amerikoj, ėmė aukoti gana stambokas sumas pinigų Afrikos negrų švietimui. Jau minėjome, kad, panaikinus vergiją, dauguma negrų iš Amerikos sugrįžo vėl Afrikon. Jie negrų kulturiniame gyvenime taip pat atliko nemenką vaidmenį. Šiandien negrai turi net savo nepriklausomą Liberijos respubliką. Dabar iš Amerikos vėl ėmė grįžti daugelis negrų (ypač jaunų pasirįžėlių) Afrikon, kad čia kelti vietiniuos gyventojuos apšvietą ir susipratimą. Ir reikia pasakyti, kad tas jų darbas nors pamažu, bet vis stumiasi priekyn. Taigi, ir Afrikos negrai, reikia laukti, pamažu ims kilti ir veržtis iš po europiečių globos. Afrikos negrai taip pat, palyginti su europiečiais, dauginasi nepaprastai sparčiai. Vadinasi, kai, bendrai imant, baltųjų skaičius nežymiai tekįla, juodųjų skaičius auga sparčiai. O tai baltiesiems vėl nieko gera nežada. Todel suprantama, kad šiandien vis daugiau atsiranda pranašavimų, kad baltųjų viešpatavimui galas artinasi nepaprastai greitai. Dalis geltonosios rasės (japonai) jau pasiekė augštos kulturos ir galybės, kiti geltonieji taip pat pamažu kįla, o čia štai pradeda kelti galvas augštyn ir juodieji. Jų skaičius smarkiai kįla ir jie, kaip kokia nesulaikoma banga, ateity gali užplusti baltuosius. O čia baltieji vėl tarp savęs nuolat piaunasi ir rengiasi vieni kitus skersti.

Taigi, iki šiol beveik visą kulturą kurė ir visą pasaulį valdė baltieji. Dabar istorijos arenon pradeda išeiti ir spalvuotieji: pakilo japonai, kįla negrai ir tt. Ir ką gali žinoti, kam priklausys ateitis?

NERAMUMAI SVIETE.
(Jumoras)

Ar žinai, drauguž', naujieną,
Kaip mes gėrėm šaltą pieną?
Gėrėm pieną, kramtėm morkas
Ir galvojom apie sorkas...
Gėrėm kiek norėjom vyno,
Kramtėm gardų apelsiną.
Ei, gana! Tyliau! Ša! Cit!
Kas dabar, draugai, daryt?
Pagalvokime rimtai,
Ar ne keista rodos tai,
Kad pasaulis karą ruošia,
Žada iš žmonių išvirti košę.
Juk baisu butų be galo,
Jei katė sušalt' ant stalo,
Jei, sakysim, koks nors rusas
Imt tampyt jopanui usus.
Jei jam rėžtų jis per galvą
Ir parodyt kraujo spalvą...
Tuoj, manau, čia karas kiltų
Ir kraujai vien pasipiltų.
Ei, tur but, jųs nežinojot,
Apie tai gal negalvojot,
Kad ta Hitlerio cenzura
Gaudo žydišką figurą...
Kad japonams ir sovietams
Neužteks pasauly vietos...
Taigi, mieli, liudnas faktas,
Kad pasaulio keistas taktas...

Auras Rigmundas.

S. L. A. REIKALAI

Kas Turėtų Buti Pertvarkyta SLA.

Nėra nė vienos tokios organizacijos, kurioje butų dalykai taip sutvarkyti ir neliktų nieko taisytino. Duokim sau, ar tai nauja organizacija, ar kuri jau ir senokai gyvuoja, darant ar keičiant savo įstatymus — visuomet vadovaujasi gerais norais ir rodos tuo tarpu pagaminami įstatymai sulig geriausių supratimų taip, kad organizacija neturės nesusipratimų. Bet žiurėk, už kokio laiko pasitaiko koksai nors įvykis, kurį tie įstatymai negali apginti nuo padarymo žalos organizacijai, taip kad prisieina vėl tuos įstatymus taisyti, gerinti ir tt.

Viena iš tokių organizacijų yra ir musų SLA., kurio įstatymai apkalbami seimuose kas du metai. Ir, rodos, į seimus kuopos siunčia nors kiek daugiau susipažinusius su SLA. reikalais delegatus ir, beabejonės, seimų delegatai dirba del organizacijos gerovės sulig savo geriausių supratimų, o betgi musų organizacijoj pasitaiko tokių dalykų, kurių negalima prašalinti kad ir kažin kaip remsimės įstatymais ir juos pildysime sulig geriausio supratimo.

Vienas ir bene svarbiausias dalykas, kurį Seimai nepatvarkė (tai bent P. Taryba turėtų patvarkyti), tai ligonių priežiura laike ligos. Tiesa, šitas darbas pavestas kuopų valdyboms prižiurėti; jos ir žinoma prižiuri tiek, kiek galima, bet vis pasirodo, kad ir kuopų valdybos tame darbe bejėgės. Ligonis, kuris tikrai serga ir daktaras lanko, su tokiu nėra bėdos. Jei narys, sveikas budamas, moka į pašelpos skyrių, tai kas gali pavydėti jam gauti pašelpą, jei jis tikrai serga? Bet mes turim nemažai ir tokių ligonių, kurie daugiau serga, negu sveiki buna. Ir tokie ligoniai, dažniausiai, buna laike ligos geresniam stovy, negu sveiki. Geresniam stovy laike ligos jie yra todel, kad juos laiks nuo laiko lanko daktaras ir ligonių lankytojai, todel — noroms ar nenoroms — turi geriau užsilaikyti, negu sveiki budami, nes sveiki budami dažniausiai girtuokliauja ir taip žmoniškai neužsilaiko, kad atrodo daugiau suvargę, negu laike ligos. Ir šitoki ligoniai serga gana ilgai. Kuomet mato, kad jų pašelpą jau baigiasi — jie atsisako, o po kiek laiko suserga kitokia liga ir vėl ima pašelpą.

SLA. nariai, nemanykite, kad aš čia rašau tik spėliodamas; aš turiu ir faktus ir šiuos žodžius rašant, žinau tokių ligonių, apie kuriuos labai reikia abejoti, ar jie serga, ar tyčiomis užsimaldavo sergančiais. Bet kaip gali ištirti šitokį dalyką, o ypatingai moterį ligonę, kurios darbas daugiausia namie? Štai, sumanė sirgti, pasišaukė daktarą ir, dejuodama, pasakė, kad jai per ausis diegia, po liežuviu skauda. Na, daktaras palko kokių pilių ir liepia gulėti, nes kitaip jis ir negali pasielgti, nematydamas tokio pavojaus, kad tokį ligonį reiktų imti į ligoninę, todel gydo lengviausiu budu. Tą patį jis parašo ir ant SLA. blankos. Daktarui gi apleidus namus, tokis ligonis apsidirba savo namų darbus ir kada nujaučia, kad ateis ligonių lankytojai, tai vėl atsigula. Buvo ir tokių atsitikimų, kad kai ligonių lankytojai paskambino duris — viduj kažin kas subruzdėjo, o vėliau pasigirdo balsas: „Come in". Kuomet ligonių lankytojai įėjo į vidų, tai rado pusę virtuvės grindų išmazgota, o kita pusė tik vandenio prilieta ir palikta, o moteris „ligonė" guli lovoje po kaldrom apsiavusi, nes nespėjo nusiauti.

Šitoki ligoniai tai tikri išnaudotojai organizacijos ir tokių dalykų toleruoti ilgiau negalima. Čia reikia kas nors daryti, kad tuos sveikus ligonius pagydyti. Bet ką daryti? Vienas dalykas, kiek mums yra žinoma, tai kuopa gali tokiam ligoniui pašaukti savo daktarą. Bet kuopą tai begaliniai apsunkina finansiškai, nes daktaras reikalauja užmokėti $3.00, kuomet jis eina į namus pas ligonį, o jeigu pasitaikytų keli toki ligoniai per metus, tai kuopa labai labai nusiskriaustų pinigiškai. Taigi čia kas viršuj pasakyta yra vienas iš geriausių budų ligonį ištirti ir tokis ištyrimas gal suteiktų gerų rezultatų ir sustabdytų tokių ligonių nuolatinį sirgimą. Bet tai išeitų ant gero tik pačiam Centrui, o kuopos, kaip jau augščiau minėjau, nukentėtų finansiniai. Taigi, ar Pildomoji Taryba negalėtų kokiu nors budu sutvarkyti šituos dalykus taip, kad kuopos nenukentėtų finansiniai ir pačiam Centrui išeitų ant gero? Mano supratimu, arba SLA. turėtų turėti savo nuolatinius daktarus, arba Centras turėtų atmokėti daktarui tokiuose atsitikimuose, kada juos butinai reikia šaukti pas tokius ligonius. Kitaip tokių ligonių mes turėsime visuomet.

S. Naudžius.

SLA. APSKRIČIU DARBUOTĖ

PRANEŠIMAS SLA. 12-TO APSKRIČIO KUOPOMS.

Šiuomi pranešu visoms šio S. L. A. 12-to apskričio kuopoms ir nariams, kad SLA. 12-to apskričio metinis suvažiavimas įvyks sausio 20 d., 1935 m., 10 val. ryte, Lietuvių Svetainėj, E. 4-th St., W. Frankfort, Ill. Gerbiamosios kuopos ir nariai veikėjai prisidėkite darbu, kad įvykdžius skaitlingą šį suvažiavimą ir kad butų aptarta ir įvykdinta gerų ir naudingų nutarimų šio apskričio ir abelnai viso SLA. labui, nes jųs žinote gerai, kad SLA. yra didžiausia lietuvių organizacija ir ji turėtų užimti pirmą vietą ne vien narių skaičium, bet ir darbais.

Pagaliau šiais laikais yra daug kas svarstyti SLA. reikaluose, todel visos kuopos prisiųskite pilną skaičių delegatų. Taipgi įteikite gerų sumanymų del apskričio ir įduokite savo delegatams duokles nuo kuopų, kurios yra mokamos 5c. nuo nario į metus. Visi delegatai malonėkite nesivėluoti ir pributi laiku.

S. V. Parednis,
SLA. 12 apskr. sekr

LUZERNE, PA.

Nauja SLA. 67 Kp. Valdyba.

SLA. 67 kuopos susirinkime, laikytame 4 d. gruodžio, buvo renkama valdyba 1935 metams. Išrinkta: pirm. B. J. Savickas, vice-pirm. P. Dudis, finansų sekr. V. Rygelis, iždin. N. Mockaitis, organizatorium V. Rygelis, iždo globėjais Ant. Kilinskas ir Dam. Stanikas.

Nutarta susirinkimus laikyti pirmą nedėldienį po pirmai dienai kožno mėnesio, antrą valandą po pietų, Mockaičio svetainėj.

Taigi, visi nariai nepaminškite kito susirinkimo, kuris bus 6 d. sausio, antrą valandą po pietų.

V. Rygelis.

IŠ S. L. A. KUOPU DARBUOTĖS

DORCHESTER, MASS.

Iš SLA. 188 Kuopos Susirinkimo.

SLA. 188 kuopos priešmetinis susirinkimas buvo 4 d. gruodžio. Šiame susirinkime išrinkta kuopos valdyba 1935 metams: pirmininkas John P. Pohl, vicepirm. Antanas Vasiliauskas, užrašų raštininkas Karl F. Ernest, finansų raštininkas Anna M. Pohl, iždininkas F. Gaidamavičius, iždo globėjai Emma Ernest ir K. Rutkauskas, organizatorius John J. Pohl, daktaras kvotėjas Dr. John Repšis.

Kuopos metinis susirinkimas bus sausio 8 d., 1935 m., lygiai 7:30 val. vakare, paprastoj svetainėj, kampas 4-th ir Atlantic Streets, So. Boston, Mass. Todel nuoširdžiai prašau naujai išrinktos valdybos nesivėluoti į minėtą susirinkimą. Atsiveskite ir savo draugus prirašyti. Šiame susirinkime turėsime daug dalykų apkalbėti.

Linkiu visiems kuopos nariams ir jos naujai valdybai, podraug ir visai SLA. organizacijai linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų!

John P. Pohl,
SLA. 188 kp. pirmininkas.

WATERBURY, CONN.

Iš SLA. 11 Kuopos Darbuotės.

SLA. 11 kuopos priešmetinis susirinkimas įvyko gruodžio 6 d., pirmininkaujant T. Matui. Kadangi šis susirinkimas buvo šauktas atvirukais, tai ir narių atsilankė daugiau, negu paprastuose susirinkimuose.

Padaryta keletas svarbių nutarimų. Nutarta surengti vakarienę ir išrinkta rengimo komisija iš labai darbščių moterų ir vyrų. Nutarta susižinoti su Ben Ali (Ant. Pilkausku), lietuvių fakiru ir jeigu jis sutiktų atvažiuoti į Waterbury, tai surengti del jo vakarą.

Skaitytas ir priimtas laiškas iš SLA. 207 kp., Manchester, Conn. reikale surengimo prakalbų vasario mėnesy, 1935 m., užkviečiant SLA. Prezidentą Bagočių kalbėtoju. Nutarta SLA. 207 kuopos užmanymą remti, tai yra prakalbų maršrutą rengti.

Išrinkta kuopos valdyba 1935 m.: pirm. T. Matas, vice-pirm. J. Kvaraciejus, fin. sekr. E. Tareiliutė, prot. sekr. S. Senkus, iždin. V. Kenausis. Šie visi valdybos nariai buvo renkami slaptu balsavimu, bet po kožnos nominacijos, nesiradus kas kandidatuoja prieš senuosius viršininkus — likosi vienbalsiai užtvirtinti. Kiti valdybos nariai buvo renkami rankų pakėlimu. Kurie senieji atsisakė — jų vieton išrinkti nauji. Dr. kvotėjas Dr. Staneslow, iždo globėjai Nainis ir Mikėnas, knygų peržiurėtojai Žemantauskas ir Radauskaitė, ligonių lankytojai Mikėnas ir Miciutienė, organizatoriai Staropolskis, Žemantauskas, Tareiliutė ir Radauskaitė, korespondentas P. Močiečius.

Dar buvo įnešta ir nutarta atkreipti visų SLA. 11 kuopos narių domę, kad pasirupintų peržiurėti ir sutvarkyti apdraudos paliudymus. Tame reikale įgaliota fin. sekretorė E. Tareiliutė. Visiems kuopos nariams, kurie ateis užsimokėti duoklių, ji išaiškins apie apdraudos paliudymus; jei kurių paliudymai butų neatatinkami sulig konstitucijos, tai pasirupinti tuojau sutvarkyti.

Dr. Stanislovaitis padarė platų ir labai svarbų del SLA. narių pranešimą iš atsibuvusio paskutinio SLA. P. T. suvažiavimo tarimų ir abelnos SLA. buklės.

Dabar SLA. 11 kuopos susirinkimai buna labai tvarkingi. Pirmiaus, kai buvo varoma vajus užkariauti SLA., ateidavo grupelės susitarusių ir sukeldavo kuopos susirinkime trukšmą, kad paskui per spaudą turėjus ką apšmeižti. Tuomet ir su geriausiais norais susirinkime tvarką palaikyti buvo negalima. Vėliaus, kai vieni pasitraukė į savo Darb. Susivienijimą, kur dabar sau pasekmingai niekeno nekliudomi darbuojasi, o kiti surimtėjo, tai ir visoki bereikalingi trukšmai užmiršti. Taipgi ir parengimai vykdomi su pasišventimu. Be to, už geros tvarkos palaikymą ačiu ir musų pirmininkui, T. Matui, kuris visų yra gerbiamas ir darbuojasi visose parengimų komisijose.

A. Ažunaris,
SLA. 11 kp. koresp.

NEW BRITAIN, CONN.

Iš SLA. 34 Kp. Susirinkimo.

SLA. 34 kuopos priešmetinis susirinkimas įvyko gruodžio 13 d., Lietuvių Svetainėje, Park Street.

Pirmininkas, M. Naimonas, atidarė susirinkimą, pakviesdamas rašt. perskaityti nutarimus, kas ir padaryta. Toliaus sekė kuopos valdybos raportai. Vakarienės rengimo komisija raportavo apie buvusę vakarinę lapkričio 28 d. Paaiškėjo, kad vakarienė pavyko gerai; liko gražaus pelno. Už tai rengėjai gavo padėkos žodį.

Kuopos valdyba 1935 metams išrinkta sekama: pirm. M. Naimonas, vice-pirm. J. Petkevičius, fin. rašt. N. Jurkiuniutė, prot. rašt. P. P. Pilipauskas, iždin. St. Valauskas, iždo glob. Kast. Makevičius ir A. Aržolaitis, org. A. Brinius, maršalka K. Sauka, dr. kvotėjas Dr. A. V. Tutliutė.

Susirinkimui pasibaigus, senas darbuotojas, J. Skritulskis, Cremo Bravoro savininkas, paaiškino, kad jis turįs sklepe bačką gardaus Cremo alaus, kviesdamas visus išsigerti po stiklą kitą. Kurie geria alų, patartina reikalauti Cremo alaus, nes yra tikrai geras alus.

P. P. Pilipauskas.

BINGHAMTON, N. Y.

Iš SLA. 50 Kp. Susirinkimo.

Gruodžio 4 d., š. m., įvyko SLA. 50 kuopos priešmetinis susirinkimas, kuris buvo gana skaitlingas, nors nė pusė narių nedalyvavo. Susirinkimą vedė pirm., p. A. Lepa.

Pažymėtini yra komisijų raportai. Ligonių lankytojai ir fin. rašt. p. J. M. Bučinskas pranešė, kad turėjo keturis ligonius, kurie prieš susirinkimą visi atsimaldavo. Tai nepaprastas reiškinys. Jau keli metai kai pirmu syk kuopoje neliko nė vieno ligonio. Nekurie pasakoja, jog tam yra priežasčių.

Komisija patikrinimui SLA. narystės paliudymų reikale pašelpgavių užrašymo teisėtumo, pranešė, kad pora nužiurėtų asmenų pasižadėjo savo pašelpgavius permainyti. Komisija aiškinosi, jog mažai dar veikė, tad susirinkimas ją įgaliavo darbą vykdyti toliau.

Kitas svarbus įvykis musų kuopoje, tai kad yra daroma žygių sutverti lietuvių kalbos mokyklą priaugančiai jaunuomenei ir bendrai visiems norimtiems susipažinti su lietuvių gramatika. Kiek man teko nugirsti, tai toks daromas žygis yra pirmas kuopos istorijoje. Komisija šiuo klausimu pranešė, jog tikisi gauti kambarį miesto valdžios užlaikomoje mokykloje veltui. Pamokos butų laikomos laike vakarinių pamokų anglų kalbos. Mokytojais rekomendavo du kandidatu: p-nią M. Berčiunienę ir p. K. L. Almaną, baigusius Lietuvoje augštesnėsės mokyklos keturių klasų kursą. Komisija buvo įgaliota gauti užtektiną skaičių mokinių ir išdirbti galutiną planą jos egzistavimui ir visa tai patiekti sekančiam susirinkimui galutinam nusprendimui.

Iš valdybos raportų negaliu praleisti nepažymėjęs šiuos: pirm. p. A. Lepa pareiškė, kad bus toliau stengiamasi pildyti ir vykdoma SLA. konstitucija iki paskutinei raidei, ar tai jis pasiliktų pirmininku, ar tai bus kitas išrinktas, nes to reikalauja 38-tas SLA. Seimas, to reikalauja ir paskutinis Pildomosios Tarybos suvažiavimas ir tas bus reikalaujama musų kuopoje. Pirmas jo reikalavimų buvo, kad iždo globėjai padarytų pilną visų metų kuopos finansinę reviziją ir savo raportą patiektų sekančiam susirinkimui. Fin. rašt. p. J. M. Bučinskas skaitė savo ilgą raportą iš kuopos metinės apyskaitos ir bendrai jo 15-kos metų fin. raštininkavimo laiko. Tai buvo lig ir atsisveikinimo pareiškimas nariams, nes sekantiems metams į valdybą nebekandidatavo. Ačiu p. Bučinskui už jo nuveiktus darbus!

Išrinkta kuopos valdyba 1935 metams: pirm. A. Lepa, vicepirm. Alf. Varkulis, protokolų rašt. J. Činikas, finansų rašt. K. L. Almanas, iždininku A. Jaksevičius, iždo globėjais J. Kaminskas ir Adolf. Bučinskas. Daktaru kvotėju nutarta, kad pirm. A. Lepa pakviestų lietuvį gydytoją Dr. J. Breivį.

K. L. Almanas,
SLA. 50 kp. prot. rašt.

CLEVELAND, OHIO.

Iš SLA. 14 Kp. Metinio Susirinkimo.

SLA. 14 kp. metinis susirinkimas įvyko gruodžio 5 d. Pirmininkas, F. Baranauskas, atidarė susirinkimą 7:30 val. vakare. Atlikta visi formališkumai ir perskaityta kuopai rašyti laiškai.

Ligonių buvo 2. Vakaro rengimo komisija raportavo, kad yra rengiama maža komedija, muzikališkas programas ir šokiai. Tas parengimas įvyks sausio 20, 1935 m., Lietuvių Svetainėj. Patartina visiems nepamiršti tos dienos ir skaitlingai atsilankyti.

Išduota raportas komisijos likvidavimo SLA. 339 jaunuolių kuopos. SLA. 136 kp. gauna 15 dol. „cash", o SLA. 14 kuopai pavedama $27.48, kurie randasi Lietuvių Banke ir archyvas su antspauda. Gaila, kad taip gražiai pradėtas darbas turėjo sugriuti. Priežastis, žinoma, yra bedarbė, nes dauguma minėtos kuopos narių, neišgalėdami užsimokėti, turėjo apleisti organizaciją ir kuopa suiro.

Buvo pakeltas klausimas link steigimo senelių namų, bet po ilgų diskusijų, didžiuma balsų nutarta nepritarti šiam klausimui.

Kuopos valdyba 1935 metams išrinkta sekanti: pirm. F. Baranauskas, vice-pirm. Jurgis Česnavičius, užrašų rašt. J. Verbyla, fin. rašt. J. G. Polteris, iždin. J. Vilčinskas, iždo globėjai A. M. Praškevičius, J. Miščikas, M. Verbylienė, organizatoriai J. G. Polteris ir J. Laskis, korespondentas F. J. Žuris, Lietuvių Saės šėrų atstovas — iždin. J. Vilčinskas, Lietuvių Darželio atstovai O. Baltrukonienė ir F. J. Žuris, dr. kvotėjai Dr. F. M. Lait (Matulaitis), Dr. J. Kemešis ir Dr. J. T. Vitkus.

Nutarta duoti iždo globėjams užmokestį po $3 į metus ypatai, kas lig šiol nebuvo daroma.

Buvo tai vienas iš pavyzdingiausių susirinkimų musų kuopos istorijoje, nes viskas diskusuota gražiai, be jokių karščiavimųsi ir užsipuldinėjimų ir, renkant valdybą, kandidatai buvo užgirti aklamacijos budu.

Susirinkimas užsibaigė 9:30 val. vakare, vieton 11 val., kaip paprastai. Visi nariai linksmi ir šnekučiuodami skirstėsi į namus. Valio 14 kuopa! Jau imame susiprasti. Malonu butų ir daugiau tokių susirinkimų turėti.

F. J. Žuris,
SLA. 14 kp. koresp.

LINDEN, N. J.

Iš SLA. 285 Kp. Susirinkimo.

Metinis SLA. 285 kuopos susirinkimas įvyko gruodžio 10 d., M. Budreckio svetainėj. Susirinkimą atidarė ir vedė pirm. F. Bartusevičius.

Skaitytas protokolas, kuris priimtas vienbalsiai. Aplikantas Peter Venskus priimtas. Organizatorius, J. White, perstatė dar dvi naujas aplikantes — G. Bekšienę 44 m. ir jaunuolę Eleną Bekšiutę.

Nutarta, kad susirinkimai butų pradėti 7 val. vakare.

Išrinkta kuopos valdyba 1935 metams: pirm. F. Bartusevičius, vice-pirm. B. Sabeckienė, finansų ir protokolų rašt. M. Prakop, iždin. K. Kukenis. Knygų peržiurėjimo kom.: S. Milevas, B. Sabeckienė ir J. White.

Užbaigtame susirinkime turėjome bačkutę alaus su užkandžiais. Komisija B. Budreckienė ir F. Bartusevičius pagamino labai gerų ir skanių užkandžių. Buvo nutarta už užkandžius iš nario imti po 10c., bet musų komisija nereikalavo nieko — pagamino dovanai. Garbė musų komisijai! Visi susirinkę jiems labai dėkojo.

Dar pranešu visiems SLA. 285 kp. nariams nevilkint mėnesines mokestis ir lankykitės koskaitlingiausiai į susirinkimus bei atsiveskite naujų narių prirašyti.

M. Prakop,
SLA. 285 kp. sekr.

HART, MICH.

Iš SLA. 193 Kuopos Susirinkimo.

SLA. 183 kp. priešmetinis susirinkimas įvyko gruodžio 9 d., M. Dundulienės namuose. Susirinkimą atidarė ir vedė pirmininkas A. Kutulis. Šiame susirinkime buvo visa kuopos valdyba savo vietose. Skaityta protokolas iš pereito susirinkimo ir priimtas kaip skaitytas. Taipgi skaityta laiškas nuo SLA. Sekretoriaus ir priimtas, bet musų kuopoje nesiranda narių, kurie norėtų keltis į žemesnį laipsnį, nes dar visi savo duokles gerai užsimoka.

Valdyba išrinkta: pirmininkas A. Kutulis, vice-pirm. J. Žukauskas, finansų sekr. V. Kutulis, protokolų sekr. M. Dundulienė, iždininkė K. Kutulienė, iždo globėjai J. Ridulis ir Vanda Buividaitė, organizatotorė M. Dundulienė, korespondentas V. Kutulis, maršalka V. Ridulienė, daktaras kvotėjas Dr. Wood.

Susirinkimams vietą sekantiems metams vėl davė M. Dundulienė veltui, už ką kuopa taria jai ačiu.

Lapkričio 29 d. turėjom draugišką vakarėlį Ridulių namuose. Žmonių buvo pilna stuba, nes buvo sulošta veikalas „Paieškojimo Biuras". Visi žmonės buvo patenkinti, kurie šį veikalą matė. Šį veikalą lošė šie artistai: V. Kutulis, S. Vasiliauskiutė (ji turėjo dvi roles ir labai gerai lošė), Mikas Kutulis (irgi dvi roles lošė), V. Buividaitė, A. Mankiutė, S. Buividaitė, Feliksas Andrulis, E. Andruliutė ir J. Kutulis. Visi šie artistai gerai lošė, už ką gavo gerą vakarienę nuo svečių tą vakarą. Po komedijos, visi artistai padainavo po kelias dainas, o Onutė Ridulių, apie 8 metų amžiaus, labai gražiai lietuviškai padeklamavo.

Po programui, visi svečiai susėdo už stalo valgyt, o prieš valgį visi artistai padainavo Lietuvos himną. Po vakarienės ėjo moterų dainavimo kontestas ir už gražiausią dainą gavo dovaną K. Kutulienė. Dovan aukojo ponia M. Dundulienė — 6 vyno stikliukus. Taipgi ponia Dundulienė ir paaukojo gražią lėlę, kurią išleidom laimėjimo dovanoms ir kurią laimėjo Elena Statkienė, iš Walkerville, Mich.

Visi svečiai buvo patenkinti, nes baliavojo iki 4 valandos ryto.

Šiemet buvo sausa ir karšta vasara, o po karšto oro rugpiučio 2 d. dideleis ledais lijo ir kas neišdžiuvo, tai ledai sukapojo. Čia šiemet tik bulvės gerai užaugo, bet šiuo tarpu pigios. Už tai sunku ir daugiau narių gauti į musų SLA. 183 kuopą.

Korespondentas.

CHICAGO, ILL.

Iš SLA. 260 Kuopos Susirinkimo.

SLA. 260 kuopos priešmetinis susirinkimas įvyko 2 d. gruodžio. Nariai buvo šaukiami atvirutėmis, bet del nežinomos priežasties mažai atsilankė. Labai peiktinas dalykas, kad nariai nelanko tokių susirinkimų, kaip priešmetiniai, kuriuose visuomet įvyksta valdybos rinkimai. Bet nariai turbut neįdomauja kuopos valdybos rinkimais ir organizacija. Gerbiamieji nariai, nuo kp. valdybos priklauso visa gerovė ir ateitis musų organizacijos, todel malonėkite atkreipti daugiau domės ir lankykit susirinkimus, nes jusų dalyvavimas yra labai pageidaujamas del labo SLA. ir kuopos gerovės.

Pirm., J. Gribas, atidarė susirinkimą ir jį vedė tvarkiai. Narių atsilankė mažai, bet kurie atsilankė — visi rimtai ir šaltai diskusuoja ir svarsto visus įnešimus bei sumanymus.

Ligonių lankytojos pranešė, kad turėjo 3 linonius pereitą mėnesį, bet vienas jau atsisakė, o du dar yra po daktaro priežiura.

Kuopos valdybą renkant įvyko maža permaina — veik visi seni pasiliko, nes kuopa turi gerą pasitikėjimą savo valdyba. Išrinkti į valdybą: pirm. Jurgis Gribas, vice-pirm. M. Jasulevičienė, fin. rašt. F. Seretavičius, užrašų rašt. M. Paliokaitis, iždin. J. S. Vitkus, iždo glob. R. Račaitis ir S. Kumetis, organizatorius P. Gribienė, ligonių lankytojai B. Puzauskas ir P. Gribienė, dr. kvot. Dr. S. Biežis, maršalka F. Kairys, korespondentas Paliokaitis.

Taip pat kp. nutarė prigulėti prie šešto apskričio ir išrinko 7 delegatus.

M. Pallock,
SLA. 260 kp. koresp.

BYESVILLE, OHIO.

Iš SLA. 145 Kp. Susirinkimo.

SLA. 145 kp. metinis susirinkimas įvyko 2 d. gruodžio, A. Jokubausko kambary, Mt. Zion, Ohio.

Susirinkimą atidarė ir vedė pirm., A. Jokubauskas. Protokolas buvo skaitytas ir priimtas kaip užrašytas.

Perbėgus visus kuopos ir organizacijos reikalus, prieita prie kuopos valdybos rinkimų sekantiems 1935 m. Valdyboj pasiliko visi senieji nariai. Taipgi padidinta finansų sekretoriui alga. Šiais metais prie SLA. kuopos prisirašė 5 nauji nariai ir vienas persikėlė iš vaikų skyriaus, tai kp. pasidauginus nariais, pakelta sekr. alga.

Susirinkimai bus laikomi sekantį metą toj pačioj vietoj — A. Jokubausko kambary.

Buvo užklausta, kiek narių pageidauja įsteigti prieglaudos namą prie SLA. Visi vienbalsiai pasisakė, kad jie nesidės prie prieglaudos namo ir neduos nė vieno cento iš kuopos iždo. Sako, čia netoli randasi valdiška seneliams prieglauda, Old Washington, Ohio, tai jeigu bus reikalas, tai mes čia eisim ir pabaigsim amžių.

J. Rudvalis,
SLA. 145 kp. sekr.

Fraternalizmas Žmonių Gyvenime

IŠ PASIKALBĖJIMŲ SU SLA. FINANSINIAIS PATARĖJAIS APIE INVESTMENTUS.

Breckinridge and Co., 111 West Monroe Street, Chicago, Ill., buvo finansiniai Susivienijimo Lietuvių Amerikoj patarėjai. Žemiau paduodu, klausimų ir atsakymų formoj, Breckinridge firmos nario p. McK[illegible]er nuomones apie investmentus. Klausimų ir atsakymų forma cia pavartojama, kad skaitytojai galėtų lengviau suprasti.

Klausimas: Imant bendrai, kada žmonės daro investmentus, tai kokių vietų investmentams ieško, kas jiems rupi labiausia?

Atsakymas: Visų pirma investuojamo kapitalo (principal) saugumas ir pajamos. Tik antroj vietoj stovi klausimas kokį pelną investmentas duos. Žinoma, viltis pelno yra tas akstinas, kuris skatina daugelį žmonių daryti investmentus.

Klausimas: Kokie yra pagrindiniai ženklai, kad ta ar kita vieta investmentams verta susidomėti?

Atsakymas: Tos vietos, tos kompanijos arba organizacijos uždarbiai. Bet tai ne viskas. Pirmiausia tenka žiurėti, ar visos kurios nors pramonės šakos uždarbiai kįla ar puola. Jei kįla, tai tada šioj pramonės šakoj ieškok kompaniją savo investmentams. O jeigu puola, tai dabokis, nes gali buti, kad kuri nors kompanija dar turi neblogus uždarbius, nors kitų toj šakoj esančių kompanijų uždarbiai mažėja. Tačiau praeities patyrimai rodo, kad visai dar gerai stovinčiai kompanijai grumoja uždarbių sumažėjimas.

Dalykas yra toks, kad investmentams laukas lyg bangos supasi: vienos vietos gerėja, kitos gi prastėja.

Pastaba: Visas musų gyvenimas nestovi vietoj.

Atsakymas: Teisybė. Todel ir investmentų saugumas gludi ne tame, kad tik surasti jiems saugią vietą ir palikti juos ten. Saugumo tenka ieškoti pasikeitimuose. O tai reiškia, kad reikia nepaliaujamai daboti, ar ta vieta, kurioj randasi investmentai, dar tebėra pakankamai saugi šioj valandoj. Pavojaus ženklams pradėjus reikštis investmentus reikia kelti į kitas vietas, kurios atrodo saugesnės.

Pastaba: Ne visi investuotojai gali tai daryti.

Atsakymas: Šičia ir pasirodo svarba patarime tų žmonių, kurie specializuojasi ne tam, kad įbrukti jums saugmenes, tai yra bonus ir jiems panašias vertybes parduoti, bet tam, kad prižiurėti investmentų saugumą.

Klausimas: Kokie, tamstų patyrimu, investmentai šiandie atrodo saugus?

Atsakymas: Absoliučio saugumo ir užtikrinimo visam laikui (permonently safe) investmentams šiandie nėra. Vienas dalykas tenka daryti, tai palaikyti investuotus fondus tokiam stovy, kad butų galima, naujų įvykių šviesoj, kuogreičiau juos pakeisti, jei bus reikalas; kitaip sakant, turimas saugmenas parduoti, kitas nupirkti.

Turėdami tatai omeny, žiurėkime į dirvą investmentams. Štai valdžios ir municipalitetų saugmenės.

Šios šalies valdžios skola siekia milžinišką 27 bilionų dolerių sumą. Kas atsitiks su ja — ar ji didės, ar valdžia pajėgs mažinti ją ateity — dabar sunku pasakyti. Bet Amerika yra turtingiausia pasauly šalis ir žmonių pajėga mokėti taksas ir išlaikyti valdžią yra labai, labai didelė. Be to, iki netolimos praeities, kai tik valdžia išleisdavo bonus, tai bankai tuojau išpirkdavo juos ir dar daugiau ieškodavo jų pirkti. O juk bankai yra patyrę investuotojai, taigi tur but matė saugumą savo investmentams valdžios bonuose — bent iki šio laiko.

Municipalitetai — miestai, pavietai, valstijos — irgi turi milžiniškų skolų. Bet municipalitetų bonų geras požymis yra tas, kad jie sudaro kaip ir bendrą ieškinį prieš visus tos ar kitos apylinkės gyventojus (community) taksų mokėtojus. Tačiau priseina žiurėti, kad apylinkė butų juodidesnė, kad daugiau žmonių apimtų. Antra, kad žmonės joje butų juoplačiau pasiskirstę užsiėmimais, pramonėmis, bizniais, profesijomis, etc. Mat, jeigu tą ar kitą šitokios apylinkės žmonių grupę ištiktų nelaimė ir jų taksoms mokėti pajėga sumažėtų, tai kitų grupių taksų pajėga galės atlaikyti vyriausybę ir jos obligacijas arba skolas.

Suprantama, perkant municipalitetų (miestų, pavietų, etc.) saugmenes reikia žiurėti, kad tie municipalitetai nebutų perdaug giliai įbridę į skolas, atsižvelgiant į gyventojų pajėgą pakelti tam tikrą taksų naštą.

Klausimas: Kaip su geležinkeliais?

Atsakymas: Nežiurint trokų, busų ir eroplanų varžytinių, geležinkeliai iki šiol pasilieka pagrindine pervažos įmone. Ir tur but dar ilgoką laiką pasiliks. Kai kurių geležinkelių padėtis šiandie yra prasta, kitų gi neblogiausia. Taigi ir geležinkeliuose galima surasti tinkamos vietos investmentams.

Klausimas: O kaip su viešosiomis įmonėmis — kaip su gazo, elektros, telefonų kompanijomis ir panašiomis joms įstaigomis? Juk gazą vartoja kuone kiekviena šeimyna, bent miestuose ir miesteliuose. Elektrą vartoja kas kartą vis platesni gyventojų sluoksniai. Moderniškame miestų gyvenime negalima apseiti be gatvekarių, be telefonų. Gi šios įstaigos yra kaip ir kokios monopolijos, kurioms varžytinės sakytumei negrumoja uždarbių sumažinimu.

Atsakymas: Kai kuriais atvėjais viešųjų įmonių pirmo morgičiaus bonai atrodo labai geru investmentu. Tačiau pati viešųjų įmonių pramonė dabar atrodo uždarbių puolimo laikotarpy.

Priežastis to tai augštos taksos, sumažintos ratos arba kainos už tų įstaigų teikiamą patarnavimą, konkurencija iš valdžios, kuri eina į tokią pat gamybą (kaip elektros parupinimą). Toliau augštesni operavimo kaštai. Pagalios tas faktas, kad viešosios įmonės negali padidėjusių savo kaštų sukrauti ant publikos pečių, nes vryaiusybės (valstijų ir miestų) nusako, kiek tos įmonės turi imti už savo patarnavimus.

Klausimas: Ką manote apie Susivienijimo Lietuvių Amerikoj investmentus?

Atsakymas: Kai kurie padaryti praeity investmentai atrodo lyg ir prasti. Bendrai, musų firmos manymu, Susivienijimo Lietuvių Amerikoj investmentai atrodo nelabai tiksliai paskirstyti. Proporcijoj su kitokiais savo investmentais Susivienijimas yra perdaug pinigų įdėjęs srityse, kurios turi permažus uždarbius, tai yra, real estate bonuose ir viešosiose įmonėse.

Tą sakydamas neturiu omeny davimą paskolų po keletą tukstančių dolerių ant jusų pačių narių namų. Turiu omeny, pavyzdžiui, pirkimą kokio didelio namo morgičiaus bonų, sakysiu, už $25,000. Šitokiame pirkime nėra to investmentų platesnio paskirstymo, kurio gyvenimo patyrimai reikalauja.

S.L.A. REIKALAI

IŠ SLA. KUOPU DARBUOTĖS

WORCESTER, MASS.
Apie SLA. 57 Kuopos Susirinkimą.

Gruodžio 9 d. įvyko SLA. 57 kuopos susirinkimas, kurį atidarė pirmininkas, Jonas Povilaitis.

Protokolas skaitytas ir priimtas. Ligonių lankytojai išdavė raportą. Visiems keturiems ligoniams pašelpa pripažinta išmokėti.

Finansų raštininkas, Jonas Kazlauskas, skaitė laišką iš Centro Sekretoriaus, Viniko, kad narių paskolos iš bedarbių fondo turėtų buti Centrui sugrąžintos iki 1935 m. pradžios, o kurie neišgali iki tam laikui užsimokėti, kad persikeltų į žemiausią skyrių ir tt. Visi sutiko.

Apskričio suvažiavimo raportą išdavė M. Tamošiunas ir P. Račila. Raportas buvo labai aiškus ir priimtas.

Atsilankė atstovas iš SLA. 318 kuopos ir prašė SLA. 57 kuopos prisidėti, kaip ir pareitais metais, prie mokyklėlės, kur yra mokinama jaunimas lietuviškai skaityti, rašyti ir dainuoti. Atstovas priimtas, bet iš SLA. 57 kuopos atstovai nebuvo išrinkti.

Pakeltas klausimas apie tuos narius, kurie sulig metinio dar nėra užsimokėję už 1932, 1933 ir 1934 metus. Nutarta, kad iki balandžio, 1935 metų, susirinkimo turi buti užmokėta, o kurie iki tam laikui neužsimokės, tai nuo tų narių nebus imama mėnesinės duoklės, reiškia, jie liks suspenduoti.

SLA. 57 kuopos valdybon 1935 m. išrinkta: pirm. M. Tamošiunas, vice-pirm. J. Platukis, fin. rašt. V. Jankauskas, pagelbininkė O. Zinkiutė, prot. rašt. J. Gibavičius, iždin. P. Račila, iždo globėjai M. Zizas ir J. Kazlauskas, durų sargas M. Mačiulis, dr. kvotėjas dar neišrinktas, organizatorius ir korespondentas Jonas Degesiunas. Veikiančiąją komisiją turėsim išrinkti sekančiame susirinkime.

Jonas Degesiunas,
SLA. 57 kp. koresp.

MT. GREENWOOD, ILL.
SLA. 178 Kp. Šauniai Pradeda Naujus Metus.

SLA. 178 kuopos pirmininkas B. Valantinas sveikina su Kalėdų šventėmis ir Naujais Metais visus savo kuopos brolius-narius ir visus geraširdžius lietuvius kuopos rėmėjus ir linki visiems laimės ir geriausio pasisekimo 1935 metais.

SLA. 178 kuopa pradeda naujus 1935 metus su dideliu parengimu, kuriame bus suvaidinta komedija, koncertinis programas ir šokiai. Šis žymus parengimas įvyks šeštadienį, sausio 5 d., prasidės 6 val. vakare, koncertas-perstatymas prasidės 8 val. vakare, Omalley's salėje, 3016 West 111-th St.

Parengimas bus iškilmingas ir kuopos pirmininkas pirmiausiai pasveikins visus garbės svečius, kurie dalyvaus šiame iškilmingame parengime, ir po to prasidės lošimas. Pirmiausiai pasirodys merginos „girl scouts" uniformose ir su savo veliavomis, kurias pasitiks ceremoniališkai rengimo komisija su maršu ir su kuopos vėliava. Toliaus ponia M. Lečienė su savo grupe suloš „Pas motinėlę" ir „Gaspadinės bankietas". Toliaus pasirodys kvartetas su „Piršlybų egzaminacija". Bus duodama dovana saldainių „Meilės miglos", kurios gavimui savo giliukį galės išbandyti visi atsilankiusieji. Šokiams gros puikus orkestras „The Royal Syncopators" ir visi jauni ir seni galės pasišokti ikį sočiai.

Teko nugirsti, kad veikėja Paulina Stira jau 200 tikietų pardavė svetimtaučiams ir kita veikėja M. Lečienė 100 tikietų pardavė svetimtaučiams. Taigi SLA. 178 kuopos nariai ir draugai, bei visi Mt. Greenwoodo lietuviai, seni ir jauni pasirodykime bendromis jėgomis šiame parengime, kad svetimtaučiai ne viršytų lietuvių ir kad mes pasirodytume svetimiems, jog laikomės vienybės ir savo parengimuose skaitlingai dalyvaujame. Visi atsilankę galės baliavoti ir linksmintis iki vėlumos, bus pakankamai skanių užkandžių ir gėrimų.

Iš visų kampų kampelių tą dieną visi dideli ir maži, seni ir jauni trauks į SLA. 178 kuopos šaunų parengimą, kaip į Pasaulinę Parodą. Pagaliau, ir Mt. Greenwoodo padaužų diktatorius užtikrino, kad jis musų baliuje taip pat suvaidins nemažą rolę ir jau dabar savo „flat-tajerius" veža pas „šumekerį" oro pripumpuoti ir važiuoja prirengti didelę ir tinkamą estradą programo pildymui.

Todel visi prašomi be jokio išsikalbėjimo rengtis į musų linksmą balių ir visi busite pilniausiai patenkinti. Kurie neatsilankysite, tai tikrai gailėsitės. Visus nuoširdžiai užprašo rengimo komitetas.

B. Valantinas.

BALTIMORE, MD.
Iš SLA. 64 Kuopos Susirinkimo.

Gruodžio 7 d. laikėme SLA. 64 kuopos susirinkimą Lietuvių Salėje. Nors nariai buvo kviesti atvirutėmis ir organe „Tėvynėj" raginti lankyti susirinkimus, bet kažin kodel labai mažai atsilankė į susirinkimą. Bet tie, kurie buvo susirinkime — visį gerame upe pasižadėjo sekančiais metais daugiau pasidarbuoti SLA. labui.

Iš SLA. Sekr. gauta narių surašas, kiek kurie skolingi iki lapkričio 1 d., 1934 m. Taipgi gautas paraginimas, kad nariai, kurie buvo suspenduoti išpildytų blankas įstojimui atgal į S. L. A.

Iki šių metų pabaigai musų kuopa rinkdavo tik finansų sekretorių; iždininko nebudavo. Bet dabar įvedėmė kitokią tvarką: prie pinigų bus iždininkas, o sekr. tik surašys ir sutvarkys blankas ir priduos iždininkui pasiųsti Centran. Manome, kad dabar bus geriaus pačiai kuopai ir Centrui.

Išrinkome komisiją surengimui kokios nors pramogos.

Valdyba 1935 metams išrinkta ta pati, tik iždininką darinkome ir kitą pirmininko pagelbininką: pirm. P. Česna, pagelb. A. Kurilaitis, finansų sekr. J. Alyta, iždin. V. Želvys, nutarimų sekr. Z. Gapšys, iždo glob. V. Lukas ir V. Česnavičius. Ligonių lankyti, jeigu reikės, tai bus siunčiami tie, kurie priklauso pašelpos skyriui.

Jeigu pasitaikytų nelaimė apsirgti, tai tuoj praneškite sekr. J. Alytai, 714 W. Fayette St.

Kuopos susirinkimas įvyks sausio 4 d., 1935 m., Lietuvių salėje. Visi ateikite, nes bus pranešta visų 1934 m. finansų atskaita ir kurie nariai skolingi ar gerame stovy. Butų gerai, kad visi užsimokėtumet už 1934 metus, nes kaip matėte dabar jau nereikės baimės kęsti: jusų sumokėti pinigai bus tuoj pasiunčiami Centran. Dabar bukime visi organizatoriais: prirašykime narių kiek kuris gausime.

Z. Gapšys.

KENOSHA, WIS.
SLA. Seniems Nariams „Surprise Party".

Gruodžio 1 d. pas pp. M. Mitkus apsilankė nelaukti svečiai proga pp. Mitkų dvejopo jubilėjaus sukaktuvių; viena — pp. Mitkų 20 metų vedybinio gyvenimo ir antra — p. Motiejaus Mitkaus gimtadienio 50 metų sukaktuvės.

Kadangi pp. Mitkai yra linksmi ir draugingi bei sugyvena su visais kogražiausiai — tai jų artimieji ir iškėlė jiems baliuką. Keturiolika šeimynų apie 7 val. vakare į Mitkų namus atsivežė valgių ir gėrimų ir tuojau prasidėjo jubilėjaus puota. Stalai papuošti valgiais, gėrimais ir pyragu su puse šimto žvakučių.

Laike vakarienės p. P. T. Jelen pasakė atatinkamą prakalbėlę, visi svečiai sudainavo „Ilgiausių Metų" ir jubilijatams suteikė gražias dovanėles.

Pp. Mitkai buvo labai susijaudinę ir širdingai dėkojo visiems atsilankiusiems.

Bankietėlio surengimu daugiausia pasidarbavo p. T. Jelenauskas ir ponia G. Masilionienė.

Pp. Mitkai yra darbštųs SLA. nariai ir geri lietuviai. Pirmiausia jie prisirašė prie SLA. 177 kp., Milwaukee, Wis. Vėliau jų pastangomis suorganizuota S. L. A. 135 kp., So. Milwaukee, Wis. Minimos kuopos p. Mitkus pirmutinis finansų raštininkas, o ponia Mitkienė — pirmutinė iždininkė. Jie del tos kuopos daug pasidarbavo. Vėliau jie apsigyveno Kenosha, Wis. ir persikėlė į 212 kuopą, kur nemažai darbuojasi del kuopos labo.

Pp. Mitkai yra užsigyvenę — turi dviejų augštų namą. Taipgi turi gražią šeimynėlę — du sunu Mamertą ir Aleksą. Mamertas lanko augštąją mokyklą ir gražiai lietuviškai šneka. Sunus auginami lietuviškoje dvasioje.

Motiejus Mitka yra gimęs Mitkų kaime, Pumpėnų parapijoje, Panevėžio apskrity. Į Ameriką atvyko 1909 metais.

Pp. Mitkams aš linkiu laimingai sugyventi ir dar iškilmingesnį jubilėjų minėti.

Svetys.

SCHENECTADY, N. Y.
Iš SLA. 205 Kuopos Susirinkimo.

SLA. 205 kp. metinis susirinkimas įvyko gruodžio 2 d. Susirinkimą atidarė pirm., P. Rimkus.

Pirmiausia svarstyta kuopos bėgantieji reikalai. Po to, nutarta rengti balių po Naujų Metų ir tam reikalui išrinkta komisija. Po to, pakelta klausimas, ar mokėsime po 50c. iš iždo už prirašymą naujo nario. Nutarta mokėti po 50c. tam, kas prirašys prie kuopos naują narį.

Į kuopos valdybą sekantiems metams išrinkta: pirm. J. Stremila, vice-pirm. K. Žukauskienė, užrašų ir fin. raštin. S. Godeliauskas, iždin. P. Rimkus, iždo globėjai O. Slagaitienė ir M. Stanionis, maršalka P. Pagonis.

Svetainė susirinkimams laikyti taipgi permainyta. Dabar susirinkimus laikysime po numeriu 306 Green St.

Gerbiamieji nariai, malonėkite atsilankyti į pirmą Naujų Metų susirinkimą ir atsivesti po naują narį prisirašyti prie SLA. 205 kuopos. Žinokite, kad tai bus neveltus darbas: už kiekvieną atvestą naują narį gausite po 50c.

SLA. 205 Kp. Rašt.

CLEVELAND, OHIO.
Iš SLA. 136 Kuopos Veikimo.

SLA. 136 kp. susirinkimas įvyko gruodžio 4 d. Buvo tai metinis susirinkimas. Užbaigus kuopos bėgančius reikalus, prieita prie veikiančiosios komisijos raporto. Raportas priimtas. Pasirodė, kad gruodžio 1 dieną rengtas parengimas pavyko ir kuopai liks pelno.

Nutarta kuopos valdybą pastatyti po kaucija $300.00 — sekretorių ir iždininką. Nutarta surengti žieminiam pasilinksminimui pramogą. Nutarta 1935 metais susirinkimus laikyti Lietuvių Salėje tuo pačiu laiku ir po susirinkimų turėti pamarginimus.

Valdybos rinkimas prasidėjo trukšmingai ir pasibaigė nepatenkintai. Ir štai del ko: Clevelande randasi apie pusė tuzino lietuvių daktarų ir didžiuma jų priklauso prie Susivienijimo. Musų kuopa gyvuoja 18 metų ir stengiasi išlaikyti organiz. reikalus pirmoj vietoj bei bepartyviškai. Už tai mes esame nusidėję ne tik paprastiems žmonėms, bet ir inteligentams. Tai todel ir rinkimais kaį kurie likosi nepatenkinti, ir daktaras kvotėjas išrinkti paliktas sekančiam susirinkimui, o pirmininkas paskirtas surasti daktarą, kuris apsiimtų musų kuopai patarnauti ir butų su mumis.

Sekantis SLA. 136 kuopos susirinkimas įvyks sausio 8 dieną. Kviečiame visus narius į tą susirinkimą atsilankyti ir atsivesti naujų narių prie SLA. prisirašyti.

S. C., SLA. 136 kp. koresp.

SPRINGFIELD, ILL.
Iš SLA. 158 Kp. Susirinkimo.

SLA. 158 p. susirinkimas įvyko gruodžio 2 d. Susirinkimą atidarė ir vedė pirm., Kasparas. Visi kp. viršininkai į susirinkimą atsilankė, išskyrus maršalką, kuris per visus metus gal tik vieną sykį į susirinkimą atsilankė.

Praeito susirinkimo protokolas skaitytas ir priimtas su pastaba. Kadangi finansų raštininkas apie susirinkimą nepranešė organe, tai susirinkime dalyvavo labai mažas narių skaičius.

Ligonių lankymo komisija pranešė, kad randasi keletas ligonių. Raportai priimti.

Skaitytas laiškas iš Pildomosios Tarybos. Radosi pora laiškų delei Našlių ir Našlaičių Fondo. Pašelpą gaus p. Latukas per metą laiko. Antras laiškas kaslink skundo prieš kuopos pirmininką.

Į valdybą 1935 metams išrinkta: pirm. P. Rauktis, vice-pirm. L. Kasparas, fin. rašt. P. Kizevičius, protokolų rašt. J. Gregužauskas (kuris išrinktas ir korespondentu), iždo globėja O. Lalukienė.

Nominuota SLA. 9 apskričio viršininkai.

K. J. Čivinskas.

NIAGARA FALLS, N. Y.
Pranešimas SLA. 270 Kp. Nariams.

SLA. 270 kuopos priešmetinis susirinkimas įvyko gruodžio 2 d., kuriame turėjo įvykti kuopos valdybos rinkimas, tačiau iš priežasties neskaitlingo narių atsilankymo į susirinkimą, valdybos rinkimas atidėta sekančiam susirinkimui.

Taigi šiuomi pranešu visų S. L. A. 270 kuopos narių žiniai, kad sekantis kuopos susirinkimas įvyks sausio 6 d., 1935 m., tuo pačiu laiku ir toj pačioj vietoj, kaip visuomet. Todel malonėkite visi nariai atsilankyti į šį svarbų susirinkimą, kuriame turi buti išrinkta kuopos valdyba ir šiaip turime daug svarbių reikalų aptarimui. Kurie neatsilankysite — gailėsitės. Taipgi nepamirškite priklbinti savo draugus ir pažįstamus prisirašyti prie SLA. 270 kuopos.

V. Stulpin.

(Užbaiga ant 8 pusl.)

SLA. PILDOMOSIOS TARYBOS IR PASTOVIUJU KOMISIJU ADRESAI

Pildomoji Taryba:

Adv. F. J. Bagočius, Prez.,
253 W. Broadway,
So. Boston, Mass.

J. K. Mažukna, Vice Prez.,
1325 W. North Ave.,
N. S. Pittsburgh, Pa.

Dr. M. J. Vinikas, Sekr.,
307 W. 30-th St.,
New York, N. Y

Adv. K. P. Gugis, Iždin.,
3323 So. Halsted St..
Chicago, Ill.

Dr. J. S. Stameslow, Dr.-Kv.,
95 N. Main St.,
Waterbury, Conn.

S. Mockus, Ižd. Gl..
726 E. 7-th St.,
So. Boston, Mass.

E. Mikužiutė, Ižd. Gl.,
2121 N. Western, Ave.,
Chicago, Ill.

Įstatų Komisija:

Adv. A. O. Shallna,
366 W. Broadway,
So. Boston, Mass.

V. Šmulkštys,
142 North St.,
Minersville, Pa.

Kun. M. Valadka,
156 Garden St.,
Lawrence, Mass.

Finansų Komisija:

J. P. Varkala,
3241 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.

J. Marcinkevičius,
4508 — 8-th Ave.,
Kenosha, Wis.

G. J. Stungis,
6919 So. Maplewood Ave.,
Chicago, Ill.

Kontrolės Komisija:

S. Gegužis,
38 So. Main St.,
Mahanoy City, Pa.

S. Cibulskis,
2473 Collier Ave.,
Far Rockaway, N. Y.

J. M. Bučinskas,
24 Baxter St.,
Binghamton, N. Y.

SLA. Stovio, Skundų ir Apeliacijų Komisija:

Adv. K. Kalinauskas,
33 Rosemont St.,
Dorchester, Mass.

A. Zalatorius,
827 W. 33-rd St.,
Chicago, Ill.

S. Bakanas,
2404 Charles St.,
N. S. Pittsburgh, Pa.

Apšvietos Komisija:

Dr. A. Montvidas,
2400 Madison St.,
Chicago, Ill.

Min. B. F. Kubilius,
2 Atlantic St.,
So. Boston, Mass.

J. Miliauskas,
626 Woodward Ave.,
McKees Rocks, Pa.

Labdarybės Komisija:

Dr. M. J. Vinikas,
307 W. 30-th St.,
New York, N. Y.

Mrs. F. G. Edkins,
947 Davis Ave. N. W.,
Grand Rapids, Mich.

V. Čemauskas,
236 N. English Ave.,
Springfield, Ill.

Sveikatos Komisija:

Dr. V. Šimkus,
3343 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.

Dr. J. T. Vitkus,
1286 Norwood Rd.,
Cleveland, Ohio.

Dr. I. B. Bronushas,
3037 O'Donnell St.,
Baltimore, Md.

Jaunuolių Komisija:

K. Staneslow,
95 N. Main St.,
Waterbury, Conn.

S. Levickis,
2308 — 53-rd St.,
Kenosha, Wis.

B. Sabaliauskytė,
Mayview, Pa.

1863 Metų Sukilimas

Rašo P. Ruseckas.

(Tąsa)

Nepasiruošę Ir Be Ginklų.

Sukilimas Lietuvoje buvo kiek paruoštas tik dvasios, upo žvilgsniu, bet nebuvo paruošta nei kareivių, nei ginklų. Todel, sukilimui prasidėjus, į sukilėlių eiles stojo kariškai nė kiek neparuošti vyrai. Paprastai tik miškuosna išėję imdavo ten mankštintis, mokytis šaudyti ar su kitu ginklu apsieiti ir šiek tiek rikiuotės. Užtat taip mažai arba ir visai kariškai neparuoštiems sukilėliams buvo labai sunku kautis su gerai kariškai išmankštintais, net karuose užgrudytais rusų kareiviais.

Sukilėliai negalėjo su rusais lygintis ir savo ginklais, nes rusai buvo ginkluoti gerais kariškais šautuvais, durtuvais, pat rankomis, tuo tarpu kai vos tik nedidelė dalis sukilėlių turėjo medžioklišku šautuvų ir šiek tiek pištelietų, o kariškų tik tiek, kiek jiems buvo pasisekę iš rusų atimti. Kur-ne-kur dvaruose, pav. Makniunų dvare Alytaus apskr., buvo mėginę iš storų ąžuolinių rastų gręžti patrankas, bet jos greit sprogdavo, kartais net nuo pirmo šuvio, kaip tai buvo kautynėse ties Alytumi, ir todel sukilime jokio vaidmens nesuvaidino.

Užtat sukilėliai turėjo nepaprastą ginklą — atitiestą dalgį. Buvo tai baisus ginklas, bet tik susikovus iš arti. Šiuo ginklu sukilėliai, vadinami dalgininkais, rusams darydavo baisias žaizdas, todel rusai labai bijojo iš arti su dalgininkais susitikti.

Sukilėliai buvo užpirkę Anglijoje visą laivą ginklų ir vežėsi juos Lietuvon. Manė iškrauti ne toli Palangos į Lietuvos krantą, tačiau tas žygis del audros ir rusų bei vokiečių daromų žabangų nepavyko ir ginklai žuvo. Vos nedidelį ginklų kiekį ir parako sukilėliams pavykdavo kontrabandos keliu įsigabenti iš Prusų Lietuvos.

Tik nedidelė dalis sukilėlių buvo raiti, didelė gi dauguma buvo pėsti. Apsivilkę buvo savais drabužiais. Kai kur buvo pradėta vilkėti ir savo uniforma.

Miškuose ir Laukuose.

Sukilėliai, nebudami gerai pasiruošę karui, daugiausia slapstėsi miškuose; iš čia kartais staiga puldavo mažus rusų burelius ir rusų valdžios įstaigas, kuriose pagrobdavo sukilimo rei kalams pinigų ir naikindavo rusų valdžios žymes, įvairias knygas, raštus. Bet sukilėliai dažniausiai patys rusų buvo puolami. Rusai labai bijodavo pulti sukilėlius miškuose, nes miškuose jie buvo visiškai svetimi, sukilėliai gi čia jautėsi kaip savo tikroj tvirtovėje. Miškuose sukilėliai dažnai iš storų medžių pasidarydavo labai tvirtas apsigynimo vietas, tikras tvirtoves, kurias rusams kartais pavykdavo paimti tik brangia kaina. Užtat rusai stengdavosi sukilėlius užklupti kur laukuose, kaimuose, jiems iš vieno miško į kitą besitraukiant. Taip užklupti sukilėliai labai skaudžiai nukentėdavo, rusai gi turėdavo labai mažai nuostolių arba ir visai jų neturėdavo.

Kad ir kaip menkai sukilėliai buvo ginkluoti, kad ir kaip blogai karui paruošti, bet jie kovėsi drąsiai, dideliu pasiryžimu, o vadai parodė nemažą sugebėjimą vadovauti. Tai net pačioj sukilimo pradžioj pripažino patys rusai ir Lietuvos sukilimą ėmė laikyti rimtu ir pavojingu sau daiktu, bijodami, kad Lietuva visai nuo jų neatkristų.

Paprastai sukilėliai, vienoj vietoj išsklaidyti, rinkdavosi kitoj vietoj ir vėl varydavo savo priešams baimės ir nerimo. Taip, pav., garsusis kunigas Mackevičius, vienas pirmųjų pradėjęs kariauti, net apie 10 kartų buvo suorganizavęs sukilėlių burius, su kuriais bent 24 kartus kovėsi su rusais.

Žlugusi Lietuvos Kariuomenės Užuomazga.

Žymiausias burys iš 2,500 vyrų, taigi jau beveik tikra kariuomenė, tiksliai padalinta į batalionus, buvo sudaryta iš kelių burių rusų gener. štabo karininko Sierakausko. Šioje kariuomenėje buvo ir žymiausias, gabiausias Lietuvos sukilėlių vadas kun. Mackevičius. Sierakauskas sukilėlių valdžios buvo paskirtas vyriausiu Lietuvos kariuomenės sukilėlių vadu. Jis pirmučiausia buvo sumanęs pulti Daugpilį ir, jį paėmęs, sudaryti šioje vietoje rusams užtvarą, jiems puolant Lietuvą. Tačiau, tam sumanymui nepavykus, mėgino prasimušti prie juros, kad galėtų per uostus ginklus laisvai iš užsienio gabentis ir visą Lietuvos kariuomenę ginkluoti. Tam tikslui jis su savo maža kariuomene išžygiavo per Biržus Rygon. Jo kariuomenė atliko didelį žygį beveik nuo Kėdainių iki Biržų, kelis kartus sumušė rusus, bet ir pati gegužės 7, 8 ir 9 d. kautynėse žuvo nuo stiprios rusų kariuomenės didžiojoj Biržų girioje (netoli Medeikių).

Ir didelis žygis nepavyko, ir žuvo tikrosios Lietuvos kariuomenės užuomazga. Sierakauskas, sunkiai sužeistas, pateko rusams nelaisvėn ir šie jį Vilniuje dar sunkiai nuo žaizdų sergantį, nusilpusį, vos gyvą pakorė. Tačiau ir po šios didelės Lietuvos sukilimui nelaimės sukilėliai, pasidalinę į daugybę partizanų burių ir burelių, dar iki 1863 m. gruodžio kovėsi su rusais. Žymiausias, nenugalimas sukilėlių vadas kun. Mackevičius kovėsi su rusais iki 1863 m. rudenio. Rudenį rusai jį suėmė ir Kaune, prie Ukmergės plento gruodžio 28 d. pakorė. Dabar, lyg pasityčiojimui, toje vietoje, kur jis buvo nukandintas ir palaidotas yra įtaisyta garsioji karčiama „Miramara".

Kiek Buvo Kautynių ir Besikovusių.

Kiek buvo visoj Lietuvoj kautynių ir įvairių ginkluotų susidurimų sukilėlių su rusais — tikro nieko negalima pasakyti, nes tas pačias kautynes vieni vienaip, kiti kitaip vadina, o daug kautynių ir visai užmiršta. Bendrai visų kautynių susirėmimų ir p. buta maž-daug apie pustrečio šimto. Iš viso kiek žymesnių sukilėlių burių, einant rusų daviniais, buvę apie 220, pačių gi sukilėlių, einant lietuviškais daviniais nedaugiau 10,000 vyrų, t. y. maždaug tiek, kiek 1919 m. musų kovose del nepriklausomybės buvo savanorių. Einant rusų vadų pranešimais savo vyriausiam štabui*) išeitų, jog sukilėlių etnografiškoj Lietuvoj buvę 34,000, tačiau šis skaičius visiškai neteisingas, nes rusai tuos pačius vyrus skaitė vis kitais sukilėliais, kiek kartų su jais nesikautų. Taip, pav., kautynėse ties Medeikiais rusai, skaitydami vis tuos pačius sukilėlius, bet vis kituose buriuose ir kitose kautynėse priskaitė 4,500, tuo tarpu kai tose kautynėse dalyvavo tik 2,500 vyrų.

Rusų kariuomenės, einant Muravjovo-Koriko pranešimu, visame „Žiemių-Vakarų" krašte (t. y. Lietuvoje ir Gudijoje) ir Suvalkų gub. buvę 88 pulkai ir įvairios kariškos dalys, iš viso gi 90,000 vyrų. Lietuviškai etnografiškose vietose aktyviai malšino sukilimą, t. y. dalyvavo kautynėse su sukilėliais 22,011 pėstininkų, 6,450 raitininkų ir keliolika rinktinių, kurių karių skaičius pranešime nenurodyta. Kad pranešimai buvo netikslūs matyti kad ir iš to, jog rusai švaistėsi po Lietuvą su patrankomis, dalyvavo su patrankomis Medeikių kautynėse, bet pranešimuose minėtoje Milovidovo knygoje, visoje Lietuvoje suminėtos vos dvi, kautynėse dalyvavusios, patrankos.

Pažymėtina, jog Milovidovo knygoje suminėti 6 valstiečių bureliai, neva aktyviai dalyvavę sukilėlių malšinime. Iš viso tų dalyvių buvę 216; dalis jų aiškiai nurodyta kaip sentykiai, kiti, tur but, lietuviai.

Žinomas daiktas, daugelis iš rusų karių kautynėse dalyvavo po kelis kartus, tik kad iš rusų vadų pranešimų vyriausiam štabui nieku gyvu negalima nustatyti, kurios kariškos dalys pakartotinai ir daugiau kartų dalyvavo kautynėse, o kurios tik vieną kartą. Tačiau daugybė rusų kariuomenės dalių gal ir nė vieno karto nesikovė, bet jos vien savo buvimu krašte, vien nuolatiniu pasiruošimu kautis jau slėgė sukilimą.

(Daugiau bus)

*) Duomenis ėmiau iš knygos: A. I. Milovidov. Perečen bojevych stolknovienij russkich vojsk s polskimi v kampaniji 1863—1864 g. g. v predelach severo-zapadnago krają... Vilnius 1915 m.

Įdomųs Pasiskaitymai

Rašo V. S. JOKUBYNAS.

KAIP SENAS MUSŲ KALENDORIUS?

Šiandieninis musų kalendorius vadinasi „Grigoriškas", nuo vardo popiežiaus Grigoriaus XIII, kuris šitą kalendorių liepė sutvarkyti ir įvesti vartonėn. Šiandien šis kalendorius vartojamas visame civilizuotame pasauly.

Grigoriškas kalendorius nėra pirmutinis, nėgi seniausias. Kalendorius žmonės turėjo ir juos vartojo tolimoje praeity, žiloje senovėje, toli prieš krikščionybę. Bet tie kalendoriai buvo nepraktiški ir netobuli, palyginus tai su šių dienų musų praktika. Be to, atskirus kalendorius turėjo tautos ir tikybos, savotiškai tada matavusios ir skaičiusios laiką. Laikams bėgant, viskam tobulinanties, tobulinosi ir kalendoriai, kurių pagerinimu daugiausiai rupinosi dvasiškiai, kad galėtų nustatyti pastovų laiką šventėms ir pasninkams. Vėliaus kalendorių gerinimu, šale dvasiškių, ėmė rupintis ir pasauliniai žmonės.

Praktiškiausi kalendoriai išsivystė Egipte ir Arabijoj, kuomet metai išdalyta į tryliką dalių, skiriant po vieną dalį kiekvienai mėnulio atmainai. Atsiradus ir susitvarkius laikrodžiui, mokslo vyrai jau nepasiganėdino metų skirstymu į mėnesius ir ėmėsi metus padalyti laikrodžio valandomis, minutėmis ir net sekundomis. Labai daug metų praėjo, kol suskaityta, kiek laikrodžio rodomų dalelių yra metuose ir tai visos smulkmenos gerai nesuskaityta.

Romos cezaris Julius liepė metus išdalyti į 365 paras ir 6 valandas, skaitant nuo susilyginimo dienos su nakčia pavasary. Sulig šito apskaitliavimo, sutaisius kalendorių ir jį studijuojant metai po metų, pasirodė, kad apskaitliavime padaryta klaida, nes saulė savo kelionei per metus sunaudoja 11 minutų ir 12 sekundų mažiau. Nors klaida buvo aiški, tačiau su tokia klaida cezario Juliaus „julijoniškasis" kalendorius krikščionių pasaulio buvo vartojamas per daugelį ilgųjų metų, net kol tuo ėmė rupintis katalikų bažnyčia, kurios kilnojamosios šventės kasmet vis labiau vėlinosi taip, kad XVI šimtmety Velykų šventė butų turėjus įvykti jau vidurvasary, vieton pradžios pavasario, nes 120 metų bėgy, sulig Juliaus kalendoriaus, saulės kelionei truko vienos dienos, nes tiek kalendorius ėmė perdaug.

1515 m. popiežius Leonas X prisakė visiems akademikams, matematikams ir astronomams, kad sutaisytų naują, teisingą kalendorių. Metams praslinkus, Martynas Olkuš patiekė naujo kalendoriaus projektą, bet tuokart numirė popiežius Leonas X ir todel kalendoriaus reformavimas nusitęsė net kol naujas popiežius Grigorius XIII, 1572 m. į Romą sukvietė gabiausius matematikus pasitarimui ir atydžiam metų laiko apskaitliavimui. Po kelių metų darbo ir tarimosi, matematikų susirinkimas priėmė ir popiežius užgyrė Liudviko Lillio patiektą kalendoriaus projektą, kuriuo metai padalyta į 365 dienas, 5 valandas, 48 minutas ir 48 sekundas, pridedant vieną dieną kas 4 metai, išlaikymui toj pačioj dienoj (21 d. kovo) susilyginimą dienos su nakčia. Išlyginimui senojo „julijoniško" kalendoriaus klaidos, reformatoriai apleido dešimtį dienų ir 1582 metų spalio mėnesio penktą dieną skaitė diena penkiolikta ir taip prasidėjo vartonė naujo kalendoriaus 1582 m. spalio 5 dieną. Tad šiandieniniam musų „Grigoriškam" kalendoriui šių 1934 m. 5 dieną spalio sukako 352 metai amžiaus.

Reformuotą kalendorių nuo kart oficiališkai priėmė Italija, Ispanija, Portugalija, Francija ir Lenkija. Kitos valstybės dar ilgai laikėsi senojo kalendoriaus ir tik vėliau, viena po kitos priėmė naująjį. Kostantinopolio bažnyčia anais laikais niovėsi su Romos bažnyčia, už tai pirmoji ir reformuoto kalendoriaus nepripažino tik todel, kad Romos bažnyčios popiežiaus pastangomis tas kalendorius įkurtas. Ji pasiliko prie senojo, „julijoniškojo" kalendoriaus, užtai jos tada globoti krikščionys (kaip stačiatikiai, ortodoksai, adrianai ir kiti) to kalendoriaus laikosi ir šiandien, nors jų valstybės vartoja jau Grigoriaus metskaitlius.

Kitų tikybų išpažintojų (žydai, mahometonai, budistai, konfucistai, brahmai ir kt.) nieko neprisiėmė kas krikščioniška, todel ir krikščionių kalendoriaus nepriėmė. Jie pasiliko prie savo senoviško metskaitliaus, sulig mėnulio atmainų.

—o—

NAUJI IŠRADIMAI.

Radio stoties RCA inžinierius J. Young išrado budą perdavimui per radio reginių. Kada pats išradimas bus kaip reikiant sutvarkytas ir tam reikalui aparatas padirbtas bus galima per radio perduoti visokius ženklus, signalus ir paveikslus.

—o—

Chicagos universiteto labaratorijoj daktarui Aristyd von Grosse pasisekė sutverti naują atomą **protoaktina.** Jis turi stipresnę ypatybę, negu radium (gyvas sidabras), nes menka jo dalelė gali išsilaikyti per 32,000 metų. Protoaktina priklauso giminei atomų alfa, beta ir gama.

Pasitikėjimo Stoka — Moderninė Liga

Pasaulis pavojingai serga. Penkių metų krizis ne tik neparodo padėties gerėjimo žymių, bet dar pranašauja baisios padėties stabilizaciją.

Vienas po kito, karai, atitaisymai, aukso nepriteklius, racionalizacija, industrialinė megalomanija buvo kaltinami del šios dalykų padėties. Bet apie tikrąją pikto priežastį, niekas nei žodžio nesako ar net nepamislija: ir jei randasi žmonių, kurie tikrąją priežastį žino, jie nedrįsta ką nors apie ją pasakyti.

Tiesa, žmonės neapkenčia visko; nenori nieko žinoti delto, kad pasaulis serga. Pasaulis serga delto, kad niekas neturi ir negali turėti pasitikėjimo bykam. Delto, kad draugija nuo viršaus iki apačios sujrusi, visuomenė pamiršo, kad žmogaus pirmutine pareiga yra jo privalumų atlikimas ir delto, kad nėra nei legalio kuno, nei žmonių supratimo užtektinai tvirtų, kad įkvėpt pagarbą pareigoms.

Nėra abejonės, kad atgimstančio pasitikėjimo butinumas yra retkarčiais girdimas. Žodis „pasitikėjimas" sugrįžta visose oficialėse kalbose ir yra visad linksmai pasveikinamas. Bet kada jis ateina prie faktų, viešos opinijos ir viešų pareigų formuotojai elgiasi lyg jų vienatinis uždavinis butų platintti nepasitikėjimą.

Senesniais laikais sutartis tarp privatinių asmenų, arba tarp privatinių asmenų ir valstybės, buvo laikoma kaip šventas ir nepaliečiamas daiktas. Parašas buvo parašu, nežiurint kas neatsitiktų. Istorijos bėgy kiekviena valdžia nukentėjo daugel trukdymų; bet teisingoji valdžia bent per šimtmetį vyravo daugiau ar mažiau nesudrumsta, taip kad žmonės turėjo progos susipažint su ja. Tulas drovumas sulaikė žmones nuo peržengimo kontraktų pergreitai ar peratvirai. Bankrutavimai buvo smerkiami ir valdžia prasikaltėlius nubausdavo. Sąžininingi ir rupestingi teisdariai gerbė ir pildė savo krašto įstatymus. Moraliai principai liko universaliai pripažinti.

Vieton to legališkumo, mes dabar turim brutalių spėkų įsigalėjimą ir neribotą tiraniją.

Mes galime apie tai atvirai pasakyti: valdžia, kuri savinasi teisę tverti ir naikinti įstatymus sulig savo užmačių ir paskui tų sauvališkai sutvertų įstatymų net nepagerbti, tokia valdžia nei kuo nesiskiria nuo diktaturos. Ir Europa šiandien yra kupina diktaturų. Visos žmogaus gyvybei ir gerbuviui garantijos yra panaikintos; visi prižadai pamiršti; sutartys sutrukdytos. Nežiurint tarptautinių nusiginklavimo konferencijų, pasaulis yra karo stovy. Kiekviena tauta masto tik apie apsiginklavimą iki dantų ir nori atsiskirti nuo savo kaimynų, apsitverdama aštria vielų tvora. Kiekvienoj šaly vyrauja nepasitikėjimas, nepastovumas ir sauvališkumai.

Kiekvienas kalba apie biznio atgijimą, apie bedarbės sumažinimą ir reikalingumą įsteigti tvarką visuomenės finansuose. Bet ar žmonės paklausia savęs kaip tą galima padaryti, kuomet nei valdžia, nei firmos, nei privatiški individai nesilaiko savo žodžio? Ne tik Rusija ir Vokietija, bet daugiau ar mažiau visos valstybės eina kuone bankroto keliu. Reikia stebėtis, kad dar randasi žmonių, norinčių skolinti savo pinigus valdžioms, ar juos investuoti į pražutingas korporacijas.

Vieton įstatymų, mes turime įstatymų karikaturą, kuriai yra duotas labai skambus „nepaprastų įstatymų" vardas. Nėra ko stebėtis, kad žmonės, kurių teisingumo ir padorumo jausmas tebėra gyvas, nupuolė dvasioje ir nepasitiki ateitimi.

Saunaudiški pranašai ir pasaulio politikos vairuotojai atrodo pamiršę visus kilnius siekius; bet nepamiršo paraližiuoti iniciativą, gąsdinti gamintoją ir ruošti naujas inflacijas. Užsienio politikos viešpatijoj jie tegali rekomendduoti tik šį išėjimo kelią: atsisakyti nuo pareigų ir panaikinti sutartis, kredytus ir garantijas. Pirma rusai, paskui vokiečiai atsisakė atmokėti savo skolas. Ir kas juos apkaltins už tai, kuomet kuone visos valdžios panašiai elgiasi? Dideli turtai liko praktingai likviduoti ir dabar ateina mažųjų nuosavybių eilė.

Matomai, niekas neprotestuoja prieš tokią padėtį. Bet tas reiškia tarptautinės prekybos ir kitų santikių paralyžių.

Musų protingumas pasidavė radikaliai permainai ir todel mes taip žiauriai kenčiame. Nau jų socialių klasių iškilimas atsako už tai. Mes nebekvėpuojame laisvai delto, kad atmosfera yra nesveika; delto, kad ji yra užnuodyta nepraktiškomis doktrinomis.

Yra žmonių, kurie šaiposi iš tos padėties ir vaizduojasi galį nukreipti pavojų kiton pusėn, patys pabėgdami nuo jo. Jie manytų, kad visas pavojus praslinko, jei rytoj teatrų, krutamųjų paveikslų vietos ir šokių salės vėl prisikimštų.

Bet jeigu mes nepermainysime savo metodus, mes neužilgo atrasime save pozicijos to žmogaus, kuris atlaikė vieną smugį ir liko suparaližiuotas viename šone ir dabar laukia antrojo smugio, kuris pareikš jo mirtį.

Budrikas.

GYVENIMO RUOŽAI

Rašo A. B. STRIMAITIS

NAUJI METAI.

Nėra pasauly žmogaus, kuris galėtų pasakyti, kiek kartų gamta mainė savo rubus. Pavasary medžiai sprogsta, lapais apdengia per žiemą žiauraus vėjo blaškytas plikas šakas, atsiranda įvairus mažučiai paukšteliai, krauja paslaptingai lizdelius, linksmi čiulbuodami miškuose ir laukuose. Pavasario saulė bučiuoja žoles, sulaukusias pavasario, kurios lenda iš po sniego ir pradeda rodyti savo gyvybę. Tuomet žinome, kad vasaros pradžia. Pradeda darbuotis uktveriai laukuose: kasa, ária, sėja, sodina ir laukia kada išdygę diegai suauga į subrendimą ir išduoda žiedus, o peržydėję sunoksta ir palieka vaisiumi, duodančiu žmogui ir įvairiems sutvėrimams žiemos sezonui maistą. Rudenio sulaukus, jei pasėliai gerai derėjo, jei šalna diegų nepakando, jei audros, žaibai su perkunijomis ar ledais nesugadino, jei lietus nesupudė, ar giedra neišplikino — džiaugiasi uktveris mantą suėmęs ir laukia Kalėdų pilnas pasitenkinęs. Sulaukęs **Naujų Metų** — daro sąskaitą iš metinės apyvartos ir, suvedęs, pamato, ką jam tie apskriti metai davė.

Sulaukęs Naujų Metų, suskambinus varpams, sušvilpus dirbtuvių dudoms, žmonija verčia naują gyvenimo lapą. Tik ką nuo orizonto nužengęs jaunas Naujų Metų kudikis, o senasis metas išeina pro duris. Senų metų durys užsidaro ir jau daugiau tas senelis nebegrįžta. Kiek šitų legendiškų senelių išėjo pro duris ir niekuomet nesugrįžo — niekas negali pasakyti.

Mokslo vyrai, žemės ir gamtos tyrinėtojai, geologai, astronomai, vieni kasinėdami žemę ir atrasdami senų senovėje buvusių gyvų sutvėrimų griobus, kaukuoles, milžiniško didumo kaulus — sprendžia prieš kiek tukstančių metų toki sutvėrimai šioje žemėje gyveno. Kiti kasasi į žemę, tyrinėja žemės sluoksnius, įvairius mineralus, akmenis ir iš to sprendžia, kiek tukstančių metų ėmė kol susiformavo tokia ar kitokia medžiaga ir iš to daro spėliojimus, kaip senas yra šis pasaulis. Kai kurie tvirtina, kad ši žemė jau gyvena šimtus milionų metų kol ant jos paviršiaus atsirado gyvybė. Retai kur šiandien rasi žmogų (kuris baigęs bent augštesnę mokyklą), kad jis tikėtų, buk šį pasaulį Dievas sutvėrė per šešias dienas apie 6000 metų tam atgal, kaip kad biblija mums tikrina ir kad Adomas ir Ieva gyvenusieji Rojuj ir buvę Dievo raukomis sutverti kaipo pirmutiniai visos žmonijos tėvai.

Mes, kurie turėsime laimės išgirsti Naujų Metų vakare gaudžiant bogštuose varpus — už šimto metų nė vieno iš mųs jau nebus šiame pasauly. O pasaulis vistiek gyvuos taip, kaip gyvavo vakar, mėnesis, metai, šimtmečiai ir tukstančiai metų atgal; kada gimė, gyveno ir mirė praeity dideli tautų vadai, religijų skelbėjai, Abraomas, Maižiešius, Dovidas Karalius, Jezus Kristus, nuo kurio gimimo dienos pasaulis veda naują metų skaitlinę ir dabar jau laukiame 1935 metų nuo to didelio pranašo gimimo dienos. Taip ir ateity bus. Kasdien iš šio pasaulio išeina senelių pergyvenusių savo amžį pro paskutines duris. Du kart tiek išmiršta, nesulaukę nei pusės gamtos skirto žmogui amžiaus. Įvairios nelaimės ištinka žmones: ligos ir nesusipratimai, vaidų, keršto, įvairių sukilimų, revoliucijų, karų, streikų žmonės išnaikinami.

Ir kas palaiko gyvybę bei progresą šiame pasauly?

Atsakymas į tą klausimą labai lengvas: moteries meilė. Iš apie dviejų bilionų šiame pasauly gyvenančių žmonių, pusė yra moterų. Ir šita pusė pasaulio sutvėrimų su meile palaiko pasaulį, pripildo žemę. 1934 metais moterys pagimdė 32,153,604 kudikius. Kudikiai gimė visokių rasių: balti, raudonskuriai, juodukai, rudi, geltoni; sulig Biblijos posakio — visi Adomo ir Ievos vaikai. Tie įvairių spalvų „Adomo ir Ievos" vaikai, po 20 nuo dabar metų, barsis, smaugsis, ves karus savo tarpe. Daugelis jų nesulauks nė to amžiaus. Kiti bus ištikti įvairių nelaimių, taip kad už šimto metų 1934 m. gimusiųjų neliks nė vieno.

Jei pasauly 1934 metais kas atsižymėjo garsiais išradimais, kas parašė moksliškų knygų, ar atidengė pasaulio paslaptis, kas užsipelnė garbę, nemirtiną vardą — tai moterys, visų pirmiausiai, privalo buti pagerbtos už savo meilę pasauliui, suteikiant naują gyvybę. Juk be moters, be motinos meilės šis pasaulis pats savaimi žutų; žemė paliktų tuščia, be civilizacijos, be žmogaus tveriamos rankos. O moterys už šitą taip prakilnų darbą negauna netik atatinkamo kredito, bet dar neretai yra vyrų kritikuojamos, smerkiamos.

Kiekvienas mųs, sulaukę Naujų Metų, suveskime apyskaitą praeitų metų savo darbų. Jei pasirodys, kad menką naudą musų darbai davė mums patiems ir neįžiurimą naudą šio pasaulio progresui, tai atvertę Naujų 1935 Metų lapą, įsirašykime rezoliuciją, su pažadu šiais Naujais Metais truputį daugiau padirbėti, taip kad kai prisieis ir mums išeiti pro paskutines duris taip. kaip eina šie 1934 metai, kad jaustumės pasitenkinusiais. Visiems mano darbo simpatizatoriams reiškiu iš gilumos širdies laimingesnių 1935 metų.

Darius ir Jo Motina

Gruodžio 10 d. mirė Dariaus motina. Augustina Vaišvilaitė gimė 1866 m. rugpiučio 12 d. Gyveno Kaune. Čia susipažino ir ištekėjo už Jono Romualdo Jucevičiaus-Darašiaus. Apsigyveno uky — Tauragės apskričio, Kvedarnos valsčiaus, Rubiškės vienkiemy. Susilaukė sunaus ir dukterų. 1896 m. gimė sunus Steponas. 1905 m. graži šeimelė netenka savo globėjo. Nelaimėj su vaikais atsidurusi našlė paskiau išteka už Kazio Degučio ir 1907 m. visi atkeliauja Amerikon. Gyveno: Newark, Elizabeth, N. J., ir apsigyveno Chicago, Ill. Čia Jucevičiai dingsta: nesuamerikonėja, bet sulietuvėja — pasivadina Juciais.

Svetimam krašte sunku išlaikyti savo tautybė. Tačiau, kuomet daugybė lietuvių jau visai žuvo musų tautai, Jucių šeimoje motina ir patėvis rupestingai laiko ir saugoja lietuvybę ir svarbiausią jos pagrindą — kalbą. Tik taip rupestingai išlaikant lietuvybę, iš tos šeimos galėjo iškilti tokios patrijotės (L. Nelsonienė ir K. Stulpinienė) ir patrijotai (W. Jucius ir S. Darius), kurie brangina savo kilmę, gimtąją kalbą, o Lietuvos Nepriklausomybei iškovoti ir sustiprinti aukojo po kelias dešimtis ir net po kelis šimtus dolerių. Bet didžiausias šios šeimos nuopelnas lietuvių tautai — tai nepaprasta dvasinė brangenybė-dovana, kurios nenupirktum už milionus dol. Jucių šeima davė Lietuvai Darių, kuris ligi 1917 m. vadinosi Steponu Jucium.

Sunkiai dirbdami, tėvai taupė pinigus ir leido savo vaikus per mokslo įstaigas. Bene gabiausiam, Stepui teko pasiekti net augštieji mokslai, iš kurių jam labiausia patiko teknika, mekanika ir artkitektura. Rupestingi jo tėvai troško jam užtiesti kelią į šviesų kitokį pasaulį; norėjo, kad doras, gabus ir uolus Stepas butų ne paprastas duonos graužikas, bet naudingas tautai ir žmonijai. Ir tėvai neapsiriko.

Motina yra savo vaikų apgelas sargas. Kada Stepas bėgiojo ir miklinosi mokyklų sporto aikštėse, jo motulė labai rupinosi sunelio saugumu. Graudinosi motinos širdis, kada beisbolas versdavo Stepą kartais pašlubuoti kelias dienas arba susižeis davo; motina slaugydavo, trindavo skaudamas kuno dalis. Tačiau tas nebaidė jaunojo žemaičio, kuris greit tapo net garsiu Chicagoje sportininku.

Darius buvo pavyzdingas, klusnus sunus. Gal tik vienu atvėju pasielgė prieš motinos norą, nors paskiau motina džiaugėsi ir didžiavosi sunaus gabumais. Tobulėjanti mašina netik žeme ant ratų greitai važinėjo, vandeniu plaukė, bet su prisegtais sparnais ir padangėn iškilo. Net karo laukuose kovotojai iškilo oran ir plėtė karo ugnį. Tokia sparnuota mašina ėmė vilioti ir Darių. Bet per did. karą Lietuva baisiai kentė, o čia Amerikos Prez. Vilsonas paskelbia tautų lygybės ir laisvės reikalą. Ir Stepas savanoriu stoja Amerikos kariuomenėn ir narsiai kovoja su priešais, kurie buvo žiaurųs jo tėvynei. Iš karo laukų jis kas savaitę siųsdavo po 2—3 laiškus namiškiams ir mamytei daugiausia skirdavo meilės žodžių. Ramindavo, paguosdavo ją ir užtikrindavo, kad karo lauke jam jokis pavojus negresia... bet vis delto buvo dujomis (gazais) apnuodytas ir krutinėn sužeistas. O toj krutinėj degė ir augo neužgesinama lietuvybės ugnis, kuri netrukus ėmė net Lietuvos patrijotus ir vadus stebinti. Grįžęs Chikagon, suorganizuoja burį drąsuolių ir su jais išvyksta užjurin prisidėti prie Lietuvos laisvės gynimo. Tik tėvynė patenkino jo troškimą: pašaukė į kareivių va dus ir prisegė jam sparnus, kuriais jis ėmė drąsiai ir galingai plasnoti. Tarnaudamas Lietuvos kariuomenėj ir veikdamas sporto org-se, Darius rasdavo laiko dažnai parašyti motinai meilius laiškus, rupinosi jos sveikata, gyvenimu, pasiųsdavo dovanėlių, pinigų. O vargšė motinėlė net negreit sužinojo, kad jos sunelis jau senai skraido Lietuvos padangėje. Kai 1925 m. Stasys Girėnas buvo savo draugo su lėktuvu nutrenktas žemėn, vos išliko gyvas ir po to ilgai vaikščiojo su ramentais, Jucienė-Degutienė labai gailėjosi jo, rupinosi jo pagijimu ir ne kartą apsiverkė, pamaniusi, kad ir jos sunus gali iš Lietuvos padangės kristi... Bet jis nei kartą nekrito. Jis dargi sumanė lietuviškais sparnais ir pasaulį nustebinti, kad kitos tautos gyvai pajustų Jaunosios Lietuvos vertybes. Vėl grįžęs mylimon Chicagon savo skraidymais ir vartaliojimusi tarp debesų ėmė stebinti visus; savo sparnais išraižė plačiosios Amerikos padangę skersai ir išilgai — daug kartų. Visi nustebę klausinėjo: kas jis? Tai Lietuvos kapitonas lakunas Darius! Ir tik nedaugelis lietuvių žinojo, kad šis gabus ir drąsus lakunas yra A. Degutienės sunus. Kada jis jau didelių nuopelnų paliko Lietuvoje, jo motina buvo visuomenės nežinoma moteriškė, nors jį išaugino savo tėvynei.

Kai Darius su Girėnu rįžosi iš Amerikos Lietuvon nuskristi, skaudu buvo šio kapitono motinai žiurėti į abiejų pasirįžėlių sunkų darbą, vargą, kliutis ir dargi girdėti kai kurių laikraščių ir žmonių pajuoką, apkalbą, šmeižtus... Pagaliau išleidžia ir laimina sunų ir jo draugą, kurie netrukus sugeba tarp debesų viršum vandenyno nematomą kelią tėvynėn susirasti, pirmi iš lietuvių per Atlantą taip tolį nuskrenda ir prie pat Lietuvos slenksčio liko paslaptingojo Mirties Angelo sutriuškinti... Ši tragedija sudaužė netik LITUANIKĄ ir jos valdytojus, bet ir kapitono motinos širdį. Senutė liko tartum stabo ištikta. Tiek metų džiaugėsi savo Stepu ir patrijotiškais jo darbais, bet po didelio džiaugsmo susilaukė baisaus smugio. Šią visuomenės nežinomą moteriškę susiranda augštas diplomatas ir skaito Lietuvos valstybės prezidento suraminimą ir užuojautą visos tautos ir vyriausybės vardu. Labai iškilmingos pamaldos, griaudžios giesmės, didžiulė ašarojanti minia liudijo, kad jau visi tiki ta baisia, iš kokio ten Soldino atlėkusia žinia... Ar mes galim suprasti tos motinos skausmą? Soldino žinia sudaužė jos širdį ir ėmė ją silpninti. Nedaugelis iš musų matė jos ašaras, betgi tas skausmas baisiai slėgė ją. Netrukus pamatė, kaip visa tauta įvertino LITUANIKOS žygį, kuris sukėlė lietuviuose kažkokį idealizmo gaisrą, skatino prasimušti iš pilkojo kasdieniškumo, rodė gražų pasiaukojimo, pasitikėjimo savim ir patrijotiškumo pavyzdį. Dariaus ir Girėno žygis ir idealizmas ėmė kelti tautos dvasią naujiems žygiams. Štai, kokį dvasios milžiną A. Degutienė davė Lietuvai!

Senutė apsidžiaugė, kad ir amerikiečiai nori gražiu paminklu įamžinti LITUANIKOS žygį. Kiek kartų susitikdavo su manim, vis klausinėdavo, kada tas paminklas bus pastatytas, ar daug aukų gaunama, kiek pinigų jau yra fonde. Matydama sunkų komiteto darbą ir lėtą fondo augimą, šį rudenį man pastebėjo: „Tai tur but man jau neteks pamatyti ir sulaukti to paminklo...” O to paminklo ir knygos apie Darių ir Girėną ji taip laukė! Vargšė negalėjo suprasti, kodel neturtingoj Lietuvoj per kelis mėnesius surinkta net 110,000 litų aukų Dariaus-Girėno paminklui, o čia per pusantrų metų vos pusė tokios sumos „uždirbta” gegužinėmis, vieša rinkliava ir aviacijos šventėmis, kuriose ji mielai lankydavosi. Jos širdis kiek nusiramindavo, matant, kaip Amer. Liet. Aero Kliubo lietuvaitės ir jaunuoliai drąsiai iššokdavo su parašiutais, tą rizikingą žygį aukodami Dariaus ir Girėno pagarbai! Kitos lietuvaitės (Amer. Pil. Liet. Mot. Lyga) iškovoja Chicagos gatvę LITUANIKOS garbei. Šalia jos gyvenamo namo liet. taup. skol. b-vė pasivadino Dariaus-Girėno vardu. Užsienių liet. stud. dr-ja Chicagoj padovanoja senutei S. Pociaus nulipdytą Dariaus biustą, kuris tartum vėl sugrąžino šeimai jos sunų-drąsuolį. Tačiau sunus-didvyris baltame biuste nebuvo įdvasintas — neprakalbėdavo į ją, tik ramiomis savo akimis lydėdavo kiekvieną mylimos motinos žingsnį...

Ši garbingoji motina buvo didi patrijotė, pritardavo visiems savo Stepo darbams, sumanymams ir siekimams. Ji gerai žinojo, kad dideli žygiai neįmanomi be pasiaukojimo ir be aukų. Ir matė, kad jos sunaus auka nenuėjo niekais, bet liko tautos augštai įvertinta ir branginama. Ji vis klausidėvo: „Kada gi bus statomas paminklas **Dariui ir Girėnui?”** Tais žodžiais ji sąmoningai rodė, kad jos Stepas priklausė ne jai vienai, bet visai tautai. Svajojo ir troško pamatyti tą paminklą, po to (1935 m. vasarą) vykti Lietuvon aplankyti savo Stepą stikliniame karste ir tėvynėje, netoli sužaloto sunaus-didvyrio kuno baigti paskutines dienas... Daugiau ji nieko netroško.

Dar 15 metų amžiaus budamas, Stepas pasidirbdavo lėktuvo modelius ir sakydavo: „Mamyte, kai aš užaugsiu, busiu lakunas, skraidysiu, daug skraidysiu, aplink pasaulį apskrisiu ir grįšiu pas mamytę!” bet kai su Girėnu išskrido Lietuvon, taip daugiau ir negrįžo.

Ir senatvėje ši senutė buvo labai darbšti. Per visą gyvenimą buvo labai stipri, patvari ir iš viso tik vieną kartą sirgo (epidemine influenza prieš keletą metų). Šių metų gruodžio pradžioj nusišaldė, sirguliavo, bet tragedijos nukamuota ir nusilpninta širdis neišlaikė plaučių įdegimo, viduriai nepriėmė vaistų ir kilni širdis gruodžio 10 d. nustojo plakti... Didvyrio motinos vėlė, nesulaukusi LITUANIKOS grįžtant, pati nuskrido amžinybėn, susitiko su sunaus vėle ir gal jau ir Soldino paslaptį patyrė...

Ši lietuvė davė mums didžių patrijotiškų darbų sumanytojąvykdytoją, idealizmo įkvėpėją ir dar daug žadėjusį Lietuvai didvyrį. Už tai mes turim buti dėkingi to didvyrio tėvams, o ypač motinai, kuri taip gražiai ir svetimam krašte išauklėjo didį patrijotą-lietuvį. Jei ne motinos tautiškas supratimas ir patrijotiškumas, gal mes net nieko nebutume girdėję apie kokį nors Amerikos inžinierių ar lakuną Mr. Stephen Darius. Dabar gi didžiuojamės uoliu patrijotu, savanorių organizatorium, sporto vadu, Klaipėdos vaduotoju, Lietuvos kapitonu Stepu Darium, kuris be to dar sumanė, suorganizavo ir taip garbingai įvykdė skridimą per vandenyną. Kilnųs pasirįžėliai Darius ir Girėnas šiandien pagerbiami taip, kaip dar nei vienas didvyris nebuvo pagerbtas. Net Amerika jais didžiuojasi ir kitos tautos gėrisi. Jei Darius taip patarnavo savo tėvynei, o ne kam kitam, tai čia yra didžiausias motinos nuopelnas, nes ji įkvėpė Stepui meilę lietuvybei, iš jos Stepas paveldėjo lietuvių kalbą su žemaičių tarme, nors jam Amerikoje neteko jokia liet. mokykla lankyti. Šis didvyris begalo mylėjo ir gerbė savo motiną, niekad jai pikto žodžio neištarė, dažnai ją paguosdavo; nenorėdamas jos graudinti, ilgai slėpė nuo jos savo lakuno tarnybą ir prisidėdavo prie motinos ir patėvio išlaikymo. Laiškuose vadindavo ją brangiausiąja motinėle ir geriausiu pasauly bičiuliu.

Brangindami Darių, ir mes nors širdy pagerbkim tą geriausią jo bičiulį-motiną, kuri bus gražus pavyzdis visoms lietuvių motinoms, ypač ne Lietuvoje gyvenančioms. Davusi Lietuvai didvyrį, ir ji pati nors karste ateinančią vasarą nuvyks Lietuvon, kuriai su savo sunum taip gražiai patarnavo.

P. Jurgėla.

LIETUVIAI AMERIKOJE

SO. BOSTON, MASS.
Ilgai Lauktas Koncertas Įvyko.

So. Bostono lietuviai galį pasididžiuoti prieš kitas Amerikos lietuvių kolonijas tuo, kad mes turime savo tarpe vienintėlę diplomuotą (kitais žodžiais tariant: baigusią augštąją Naujosios Anglijos Konservetoriją) dainininkę — ponią O. Kubilienę.

Tiesa, gerų dainininkų mes turėjom ir seniau; turėjom kom pozitorių ir gabų mokytoją p. Miką Petrauską, J. Babravičių, Butėną ir kitus. Bet jie mus, galų gale, apleido. Vėliausiai buvo užklydęs p-nas Rimkus, bet ir tas dabar kažin kur skrajoja. Taigi likome tik su p. Kubiliene. Nors, reik nepamiršti, mes turime gabių dainininkų-kių ir „nediplomuotųjų” tarpe. Štai musų St. Paura: ir dainininkas geras, ir chorvedys, ir kompozitorius.

Ponia O. Kubilienė, kaip žinome, baigus mokslus išvyko Lietuvon ir ten dar lavinosi tris metus. Dainavo Lietuvos Operoje ir kituose koncertiniuose parengimuose.

Pereitą vasarą grįžo So. Bostonan. Taigi mes ir lukuriavom, kada p-nia Kubilienė mums padainuos. Bet ji turėjo savo rupesčių: ilgai ligoje slaugė savo senąją motinėlę. Išliginus motiną — rudenį pradėjo ruoštis pirmam savo debiutui So. Bostone. Tiesa, tai nėra pirmas jos pasirodymas: ji dainavo Bostono Opera House — 300 metų sukaktuvėse; dažnai dainuodavo L. M. Žinyčios parengimuose ir ypač budavo mėgiama amerikonų rateliuose. Taigi jos pirmas koncertas So. Bostone, buvo pirmas pasirodymas po atostogų Lietuvoje.

P-nios Kubilienės koncertas įvyko lapkričio pabaigoj.

Apart p. Kubilienės, koncerte dalyvavo gabioji musų pianistė p-nia Minkienė, kuri taip pat baigus konservatoriją, mokina muzikos daugelį jaunimo, duoda su vyru lietuviškus radio pusvalandžius ir akompanuoja veik visuose rimtesniuose lietuvių parengimuose.

Koncerte buvo apsiėmęs dalyvauti ir garsus smuikininkas p. Pierino Di Blasio, bet nežinau kodel jis dalyvauti negalėjo. Jo vietoje koncerte turėjom kitą jauną kitatautį, bet labai gabų smuikininką.

Musų lietuviškoji publika nuo koncertų lyg ir atprato — nelabai noriai į juos lankosi. Tą pastebėjau per J. Babravičiaus ir per kitų koncertus. Musų žmonės, lyg amerikoniško džiazo pagauti, geriau lankosi į „balius” (šokius) arba į kitas „fones”. Vienok p. Kubilienės koncertas ir publikos atžvilgiu buvo patenkinamas: jos buvo apščiai, nors galėjo buti ir daugiau; matomai parengimas buvo mažai garsinamas. Be to, katališkoji ir bolševikiškoji visuomenė p. Kubilienę ignoruoja, kaipo metodistę.

Vienas kas man patiko, tai gausus inteligentijos atsilankymas: čia matėsi daktarų, advokatų, visuomenės veikėjų, biznierių ir tt.

Kaip jau minėjau, p. Kubilienė scenoje pasirodė visais atžvilgiais puikiai: meniška, atjaučia ir pergyvena ką dainuoja. Balsas žymiai patobulintas, išdirbtas, tvirtas mezzo-sopranas. Padarytos vienur kitur klaidelės — nežymios; mažiau nusimanančiam visai nepastebimos.

Repertuaras susidėjo iš 11 įvairių dainų. Programe buvo: „mano Rožė” — Kačenausko, „Išlydint” — Kuprevičiaus, „Audra prieš dieną” — Bačiulio, „Rožė” — Nerimi, „Samson at Dalila” — arija — Saint Saens'o, „Carmen” — arija — Bizet ir k.

Nekurios dainos publikai taip patiko, kad dainininkė buvo po kelis kartus iššaukta jas padainuoti arba naują pridėti. Programui baigiantis p. Kubilienei iš publikos įteikta gražus gyvų gėlių bukietas.

Visam koncertui akompanavo p. V. Minkienė. Ji ir pati išpildė keletą solo numerių. Gabiai. Publika mėgo.

Po Kencerto.

Dabar p. Kubilienė rengiasi palinksminti daina ir kitas Amerikos lietuvių kolonijas. Po Kalėdų ji ruošiasi aplankyti su koncertais žymesnius Mass. valstijos miestus. Ateity gal sieks ir toliaus. Šiuo tarpu ji mųs nepamiršta: štai aną sekmadienį dainavo p. S. J. Minkaus vedamoj lietuvių radio valandoj. Pasirodė gerai. Girdėjau, klausytojams patiko, nors, kaip pati dainininkė man sakėsi, tada ji jautėsi blogai — šaltis kamavo.

Kraunų Kalnelis.

NEW BRITAIN, CONN.
Naujų Metų Vakarienė.

Kaip visuomet, taip ir šiais metais A. L. T. Sandaros 32 kuopa rengia Naujų Metų vakarienę gruodžio 31 d., Lietuvių Svetainėje, Park St. Šokiai prasidės 8 val. vakare; vakarienė — 12 val. Po vakarienės vėl šokiai per visą rytą. Įžanga tik 75c. Todel iš kitų kolonijų norinti dalyvauti Naujų Metų vakarienėje galite pranešti laišku ar atvirute: P. Kupstas, 352 Park St., kiek žadate pributi. Komisija pagamins vietas kožnam atsilankiusiam.

P. P. Pilipauskas.

DETROIT, MICH.
Džiaugiasi Išsiliuosavęs.

Musų tautietis, Albertas Baginskas, gerus laikus leido aludėje ir pasekoje, po gerų ir negerų patyrimų, atsirado šaltojoje. Buvo kaltinamas kriminaliame prasižengime ir paleistas tiktai užstačius $5,000.00 kaucijos. Gręsė jam nuo 10 metų iki gyvos galvos kalėjimas. Tėvai ir šeimyna labai buvo susirupinę, nes pirmu kartu jų gyvenime jųjų šeimynos narys pakliuvo į tokią „nelaimę”.

Teismas tęsėsi porą dienų. Buvo pristatyta vienuolika liudininkų prieš p. Baginskį. Visi liudijo, smerkdami musų tautitetį. Teismo bėgy kaltinamasis ir šeimyna jautėsi visai be vilties. Tik dėka sugabiam advokato reikalo nušvietimui dvylika prisaikintųjų (Jury) išnešė nuosprendį nekeltas.

Baginskį gynė musų čionai naujas advokatas, Alexander Conrad (Kundrotas). Smagu pažymėti, jog p. Conrad yra musų SLA. 352 kuopos narys ir nors Amerikoje gimęs ir augęs, bet interesuojasi musų ateivių reikalais ir dalyvauja musų draugijose. Tai yra faktas, kad musų tautietis gali taip pat tinkamai bylas vesti, kaip ir kiti advokatai.

Baginskių šeimyna džiaugiasi bylą laimėję ir gavę pamoką. Sako: dabar visada eisime „savas pas savą”.

M. Reporteris.

ROCKFORD, ILL.
Rockfordiečių Lietuvių Žiniai.

Lietuviai, kurie neskaito Rockfordo angliškų laikraščių, nepatėmijo svarbaus pranešimo kaslink apsaugojimo vaikų nuo smarkiai limpančių ligų — raupilių ir difterijos. Vietinis sveikatos skyrius, su pritarimu gydytojų, paskyrė vieną valandą, nuo 11 iki 12 ryte, kas šeštadienį, pradedant su 5 diena sausio mėnesio ir baigiant su 28 diena vasario, 1935 metų. Viršminėtu laiku tėvai turi privilegiją vesti savo vaikučius prie savo daktarų ir reikalauti apsaugojimo nuo tų ligų už nupigintą kainą. Nors laikraščiuose nebuvo minima — vietiniai gydytojai nutarė, kad šeimynos, kurios nepajėgia ir mažo atlyginimo užsimokėti, patarnavimas bus suteiktas veltui.

Šis vaikų apsaugojimo vajus įkurtas 1930 metais, tikslu, kad sumažinus besiplėtojančias užkrečiamas ligas, ypač raupus ir difteriją ir suteikus progą biedesniems Rockfordo gyventojams nuo tų ligų apsaugoti savo vaikučius. Pasekmės buvo labai džiuginančios. Keletas tukstančių vaikučių, lankančių mokyklas ir jaunesnių, tapo apsaugotais nuo raupų ir difterijos. Bėgy 1931 metų skaičius sergančiųjų nupuolė dvigubai, o mirčių tomis ligomis nebuvo nei vienos. Per pastarus porą metų gimdytojai pradėjo savo vaikus apleisti, taip, kad tik mažas skaičius tapo apsaugotas, tuo tarpu skaičius sergančiųjų ir mirtingumas nuo tų ligų pakilo. Kurie norėtų patirti tikras skaitlines šiame klausime — gali jas gauti iš Rockford Board of Health.

Turiu pridurti, kad apsaugojimo budas nuo rauplių ir difterijos yra lengvas, saugus ir atsakomingas, kuomet pagelba sergančiam rauplėmis yra maža, o pagelba difterijos ligoje sutinka nemaža kliučių sveikatai ir gyvasčiai. Todel tėvai turėtų netik pasinaudoti šia proga, bet paimti sau už šventą priedermę, kad apsaugojus savo vaikų sveikatą ir sumažinus gyvasčiai pavojų.

V. Yovaish.

AMSTERDAM, N. Y.
Graži „Vilniaus Diena”.

Amsterdamiečiai šio mėnesio 9 dieną, Amerikos Lietuvių Kliubo salėj, buvo surengę, kuri puikiai pavyko, Vilniaus Dieną. Iniciatoriai-rengėjai buvo vietinis Vilniuj Vaduoti Sąjungos skyrius. Pirmininkavo p. Lalas, to skyriaus pirmininkas. Kalbėtoju pakviestas Dr. B. Vencius, iš Brooklyn, N. Y. Gerb. daktaras netik kad puikiai kalbėjo ir ragino kiekvieną prisidėti prie kovos už Vilnių, bet dar patsai neėmė nieko už kalbą ir net už kelionę pats užsimokėjo. Reiškia, viską aukojo Vilniaus reikalams!

Programas pradėta Amerikos ir Lietuvos himnais. Chorui vadovavo vietinis vargonininkas, gerb. kompozitorius V. Nickus. Panelė M. Sargeliutė kelis kartus puikiai skambino pianu. Be Dr. Venciaus dar kalbėjo: adv. A. Stokna, Dr. A. Kinderis, Jonas Butkus ir vaistininkas J. Latvis. Taip pat kelis kartus pianu skambino puiki pianistė V. Motiejunaitė. Žmonių buvo pilna salė. Vilniaus pasų ir ženklelių parduota už apie $60.00. Į skyrių įsirašė 27 nariai.

Amsterdamiečiai yra geri lietuviai patriotai, kad taip gražiai paminėjo Vilniaus dieną. Vietos amerikonų dienraštis „Evening Record” gražiai apie tai aprašė, pažymint kaip lenkai apgaulingu budu pagrobė Lietuvos sostinę Vilnių ir pažymi, kad lietuviai nenutils tol, kol Vilnių atgaus. Tas pats dienraštis pažymi, kad lietuviai, kurie pildė programą, yra vertingi žmonės ir amerikonų tarpe užima garbingas vietas.

Taip tai Amsterdamo lietuviai rupinasi Vilniaus atgavimu. Tikrumoje ir visi lietuviai turėtų persiimti tokia dvasia ir taip gražiai veikti. Puiku, sesutės ir broliukai! Darykite tą patį ir visos kitos lietuvių kolonijos! Kiekvienas įsigykim po Vilniaus pasą ir visur skleiskime šukį: **„Klausykite, tautos! Lietuvos sostinė, Vilnius, lenkų išplėštas!”**

Sąjungos Narys.

Priminimas Laisvamaniams

Na, pažiurėsime, kiek atsiras tarp Amerikos lietuvių, kurie apsiminę „Santa Claus” pasiųs dovaną savo bažnytkaimio Laisvamanių Etinės Kulturos Draugijos skyriui Kalėdinių dovanų, arba užsiprenumeruos sau „Laisvąją Mintį” arba „Pasauležiurą ir Gyvenimą”.

Pinigus siųskite žemiau paduotu adresu, tik pažymėkite aiškiai kuriam skyriui pinigai skiriami: ar prenumerata, ar auka, tai klaidos neįvyks.

Dr. A. L. Graičunas,
3310 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.

SKAITYKITE KNYGĄ
PASAULIO
ISTORIJA
Arba
Aiški
Gyvybės
Ir
žmonijos
Istorijos
Apybraiža
Pirmas Tomas

Parašė G. H. WELLS

Puslapių 292
Kaina $2.25
Gaunama
„TĖVYNĖS” Adminstrac.,
307 West 30-th Street,
New York, N. Y.

VIETINĖS ŽINIOS

Iš SLA. 242 KUOPOS SUSIRINKIMAS.

Gruodžio 20 d., Kyburio salėje, East New Yorke, įvyko S. L. A. 242 kuopos metinis susirinkimas. Perrinkta kuopos valdyba 1935 metams. Aptarus prieita išvados, kad šios kuopos veikėjams reikia daugiau susipažinti su East New Yorko lietuviais ir tuo budu bus galima daugiau narių gauti į kuopą. Geras sumanymas ir beabejonės kuopos veikėjams pasidarbavus bus galima kuopą žymiai padidinti nariais.

Platesnio susipažinimo su vietos lietuviais tikslu nutarta surengti kuopos vardu „blynų balių" užgavėnių vakare, kovo 5 d., 1935 m., Kyburio salėje, 948 Jamaica Ave., East New Yorke. Į rengimo komisiją išrinkti F. Morkus ir A. Zdazen; blynų (pyragų) kepimo šeimininkėmis išrinkta ponios O. Vinikienė, O. Litvaitienė ir K. Pupkienė. Tai bus pirmas SLA. 242 kuopos parengimas. Tenka palinkėti, kad kuopa nenuilstančiai palaikytų pradėtą socialį veikimą. Tas pagelbės kuopai padaugėti ir narių skaitliumi.

SLA. 242 Kp. Narys.

PIRMOJI F. MORKAUS PRAMOGA.

Feliksas Morkus jau dvidešimt metų dalyvauja lietuvių scenoje ir radio programuose ir iki šiol nėra turėjęs parengimo savo naudai. Dažnai savo draugų raginamas sumanė surengti pramogą. Specialiai tam vakarui paruoštas labai linksmas veikalas su dainomis, klasiškais ir liaudies šokiais ir vaidinimu. Po programui bus šokiai J. Avižonio Radio Orkestrui grojant smagius šokius.

Ši pramoga įvyks sekmadienį, sausio 13 d., 1935 m., Klasčiaus Clinton Salėje, Maspethe. Programo išpildyme dalyvauja visa eilė vietos dainininkių ir dainininkų, šokikių ir šokikų ir kitų scenos meno dalyvių. Bus tikrai įdomus ir linksmas programas. Koncertas prasidės 4:30 val. po pietų, vaidinimas 6 val., o šokiai 7 val. vakare. Įžanga 50c. ir 75c. Prašomi bilietus nusipirkti išanksto lietuvių laikraščių redakcijose ir pas rengėją F. Morkų, 81-10 — 97-th Ave., Woodhaven, N. Y. Nuoširdžiai kviečia visus Brooklyno-Maspetho ir apylinkės lietuvius atsilankyti į šią SLA. 242 kuopos sekretoriaus ir scenos veikėjo rengiamą pramogą.

Rengėjai.

NAUJŲ METŲ SUTIKIMUI MASKARADŲ BALIUS.

Brooklyno lietuvių Moterų Vienybės draugija rengia puošnų maskaradų balių su užkandžiais Naujų Metų sutikimui. Jau labai senai Brooklyno lietuviai turėjo progos pasilinksminti maskaradų baliuje, todel kiek girdėti, rengiasi skaitlingai publikos šiame baliuje dalyvauti. Visos draugijos narės smarkiai pardavinėja bilietus ir tikisi turėti pilniausį „sell-out". Pagaliau kas gali atsisakyti, kuomet moterys užsispiria bilietą bent kam parduoti. Be to, šios pramogos bilietų pardavimui išanksto gelbsti ir tas, kad bilietai prie durų nebus pardavojami, nes įstatymai neleidžia daryti viešų maskaradų parengimų. Turi buti bilietai išparduoti tik rengėjų geriems pažįstamiems išanksto. Tokiu budu, norintieji šiame maskaradų baliuje dalyvauti, turi bilietą išanksto nusipirkti pas draugijos nares.

Šis įdomus Naujų Metų sutikimui pokilis įvyks pirmadieny, gruodžio 31 d., Klasčiaus Clinton Salėje, Maspethe. Prasidės 8 val. vakare ir tęsis iki rytui, kaip ir visi Naujų Metų sutikimui pokiliai. Pagyvensime — pamatysime kokis tas moterų ruošiamas maskaradų balius bus.

Reporteris Pilypas.

SLA. 126 KUOPOS SUSIRINKIMAS.

SLA. 126 kuopos metinis susirinkimas įvyks sausio 4 dieną, 1935 metų, 8 valandą vakare, SLA. Centro Raštinėje, 307 W. 30-th Street, New York City. Visi nariai kviečiami atsilankyti ir užsimokėti mėnesines mokestis, kad neliktumet suspenduoti, o vėliaus išbraukti iš organizacijos. Taipgi šiame susirinkime valdyba išduos raportus iš 1934 metų darbuotės. Turime ir kitų reikalų aptarimui. Ateidami atsiveskite savo draugus, drauges ir pažįstamus prirašyti prie SLA. 126 kuopos.

Po susirinkimui bus draugiškas pasikalbėjimas.

M. Draugeliutė,
SLA. 126 kp. sekr

LENKŲ LAKUNAMS PRIMETAMAS SLAPTO BRAVORO UŽLAIKYMAS.

Šiomis dienomis vietinė amerikonų spauda pranešė, kad federalė „grand-džiurė" įkaltino lenkų lakunus, brolius Juozą ir Benį Adamavičius už užlaikymą slapto degtinės bravoro jų dirbtuvėj sodos išdirbimui. Federaliai agentai padarė kratą dirbtuvėje, kuri yra adresu 111 Conselyea St., Brooklyne ir atrado veikiantį degtinės darymui aparatą, kuris vienu varymu padaro 2,000 galionų degtinės. Taip pat rado 180,000 galionų rauginamos medžiagos degtinės darymui.

Kaip žinoma, broliai Adamavičiai pereitą birželio mėnesį išskrido iš New Yorko tikslu nuskristi be sustojimo į Varšavą. Po kelių priverstinų nusileidimų jie perskrido Atlantiką ir pasiekė Varšavą. Jų dirbtuvėje valdžia padarė kratą apie tą patį laiką, kuomet lakunai išvyko iš Lenkijos atgal į Ameriką.

Dabar federalė „grand-džiurė" įkaltino lakunus už slaptą degtindarystę. Kartu su lakunais įkaltino jų brolį Bronių Adamavičių ir Zigmą Majerovskį, taipgi Bronx'e gyvenantį H. Sherman ir brooklyniečius H. Schwartz ir A. Murellas. Laike kratos dirbtuvėje sučiupti Bronius Adamavičius ir Majerovskis tuomet areštuoti ir išleisti užsistačius po $3,000 laido kiekvienam. Kur dabar yra lakunai broliai Adamavičiai, pranešimas nepasako.

DIDESNIS KALĖDINIS BIZNIS.

Šiemet prieškalėdiniai pirkiniai pakėlę apie 7 nuoš. pardavimą prekių, palyginus su praeitų dviejų metų kalėdiniais sezonais. Pramonininkai tikrina, kad įvesti „pirkinių mokesniai" pakenkė bizniui, kurio padidėjimas butų siekęs virš 10 nuoš. Bet vis tik biznieriai tikisi, kad sekamais metais biznis padidės apie 10 nuoš., esą daug davinių tai pranašauja.

NEW JERSEY LIETUVIŲ REIKALU.

New Jersey Lietuvių Profesionalų Draugovės susirinkimas įvyks sekmadieny, gruodžio 30 dieną, 2 valandą po pietų, advokato K. Paulausko namuose, 152 West 19-th St., Bayonne, N. J. Visi nariai kviečiami dalyvauti šiame susirinkime.

J. Daužvardienė,
L. P. D-vės sekretorė.

S.L.A. REIKALAI

(Tąsa nuo 5 pusl.).

CICERO, ILLINOIS.
Iš SLA. 301 Kp. Susirinkimo.

SLA. 301 kuopos priešmetinis susirinkimas įvykęs gruodžio 10 d. buvo labai neskaitlingas iš priežasties didelės sniego pugos, kuri Chicagos apylinkėj tą vakarą siautė.

Perskaitytas Pildomosios Tarybos patvarkymas, kuris nusako nariams, kurie nori gauti paskolą užsimokėjimui mėnesinių duoklių ir turi augštą apdraudos laipsnį, kad persikeltų į žemesnį laipsnį. Toks patvarkymas iškėlė dideles diskusijas ir kai kurie nariai, ypač kurie priklauso prie SLA. per ilgus metus, tiesiog pasipiktino tokiu patvarkymu.

Šiaip svarbių tarimų nesirado, tad perbėgus kuopos reikalus išrinkta kuopos valdyba 1935 metams, kuri susideda iš sekančių narių: pirm. J. Tarulis, vice pirm. K. Genis, nutar. sekr. V. Deveikiutė, finansų sekr. P. K. Deveikis, iždo globėjai Jaukša ir M. Trubičius, maršalka Erbrederis, kuopos daktaras Dr. Montvidas.

J. T.

RACINE, WIS.
Iš SLA. 100 Kuopos Veikimo.

Priešmetinis SLA. 100 kuopos susirinkimas buvo gruodžio 2 d., Union Hall. Susirinko skaitlingai narių. Išrinkta ateinantiems 1935 metams nauja valdyba sekanti: pirm. M. Kasparaitis, vice-pirm. S. Gibavičius, sekretorius Stasys Mockus, užr. rašt. J. Kapočius, iždin. V. Lincevičius, iždo glob. Jonas Vasiliauskas ir K. Vištartienė, org. S. Mockus, dakt. kvot. Dr. Hansen.

Buvo pakeltas klausimas prieglaudos namo, bet liko atidėta į šalį neapribuotam laikui.

Mųs mieste buvusi SLA. 369 jaunuolių kuopa likvidavosi ir jaunuoliai persikėlė į 100 kuopą, kurie su džiaugsmu priimti. Prisirašė viena nauja narė, p. Rožė Šakalienė.

Sekantis 100 kuopos metinis susirinkimas bus sausio 6 d., 2 val. po pietų, Union Hall. Kviečiami visi nariai susieiti į svarbų metinį susirinkimą.

M. Kasparaitis,

BRIDGEPORT, CONN.
Iš SLA. 51 Kp. Susirinkimo.

SLA. 51 kuopos susirinkimas įvyko 4 d. gruodžio. Susirinkimą atidarė ir vedė pirm., J. Stilius. Praeito susirinkimo protokolas perskaitytas ir priimtas. Potam apkalbėti kuopos bėgantieji reikalai. Susirinkime dalyvavo pusėtinas burelis narių. Finansų sekretorius pranešė, kad musų kuopos nariai yra gerame stovy — nėra nė vieno suspenduoto. Prie to, musų kuopos nariai visai neėmė paskolų iš Centro duoklėms užsimokėti.

Renkant valdybą, išrinkta visa senoji: pirm. Stilius, vicepirm. A. Sapiega, fin. rašt. B. Vedeikis, iždin. D. Remeikienė, užrašų rašt. P. Remeika, iždo globėjas A. Gražulis, maršalka U. Aketaičiukė, organizatoriai J. Žukauskas ir B. Vedeikis, knygų peržiurėtojai J. Žukauskas ir A. Pudimas.

Nutarta surengti draugišką vakarienę, kurios surengimui išrinkta komisija: B. Vedeikis, M. Štilina, D. Remeikienė. Vakarienė bus su šokiais ir įvyks sausio 19 d. Įžanga 75c. Prasidės 8 val. vakare. Kuopa kviečia visus narius ir nenarius į šią vakarienę atsilankyti. Komisija užtikrina, kad vakarienė bus šauni — visi busite užganėdinti.

Po susirinkimui vienas narys, p. V. Ž., pareiškė, kad jei taip gražiai susirinkimai dabar eina — be jokių barnių — tai susidėkime ant bačkutės alaus ir pasivaišinkime. Visi nariai tokiam sumanymui pritarė ir pasivaišino alučiu. Prie stiklo alaus visi linksmai ir draugiškai šnekučiavosi.

Sekantis SLA. 51 kuopos susirinkimas įvyks sausio 2 d., paprastoje svetainėje. Prasidės 7:30 val. vakare. Visi nariai kviečiami į minimą susirinkimą atsilankyti ir naujų narių atsivesti. Prie to, bus renkama darbininkai rengiamai vakarienei.

P. R.

PATERSON, N. J.
Iš SLA. 101 Kp. Susirinkimo.

SLA. 101 kuopa laikė savo priešmetinį susirinkimą gruodžio 6 d. Šitas susirinkimas buvo sušauktas atvirutėmis, tai ir buvo skaitlingesnis nariais, negu kuomet nors pirmiau.

Pirm. Jarulevičia atidarė susirinkimą 8 val. vakare. Į vardo-šaukį neatsiliepė maršalka.

Skaitytas protokolas pereito susirinkimo ir priimtas kaip skaitytas.

Ligonių komisijos raportas priimtas. Ligonių nesiranda.

Skaityta iš „Tėvynės" abudu P. T. pareiškimai kaslink narių mokesčių.

Skaitytas pereito seimo nutarimas kaslink kuopos viršininkų kaucijų, kad kp. fin. raštininkas ir iždininkas turi buti po kaucijomis.

Išrinkta kuopos valdyba 1935 metams, išėmus maršalką, visa ta pati: pirm. P. Jarulevičia, vice-pirm. I. Navickas, finansų rašt. J. Dutkus, prot. rašt. A. Drobnis, iždin. S. Jackevičia, iždo globėjai R. Adamavičienė ir A. Sopšikienė, maršalka A. Palulonis, korespondentas Juozas Treinis.

SLA. 101 Kp. Koresp.

WORCESTER, MASS.
Iš SLA. 318 Kp. Susirinkimo.

SLA. 318 kp. priešmetinis susirinkimas buvo 2 d. gruodžio. Susirinkimą atidarė pirm. A. Kraučialis.

Protokolas skaitytas ir priimtas. Vakarienės raportas ir atskaitos priimtos. Toliau eita prie valdybos rinkimų. Nominuota viešai, o balsuota slaptai. Išrinkta: pirm. M. Žemaitaitis, vice-pirm. J. Babraitis. Prieita rinkti finansų sekr. Nesirado kandidatų. Turėjo buti atšauktas pirmas nutarimas ir rinkta iš vieno kandidato. Ir vėl pasirodė, kad nesiranda nė vieno. Nutarta pakelti alga nuo $32 iki $40. Finansų sekr. išrinktas J. Dvareckas, protokolų sekr. K. Šimkonis, iždininku P. Juozunas, organizatorium ir korespondentu K. Šimkonis, iždo glob. E. Baranauskas ir P. Valatka, durų sargais Sarafinavičia ir J. Laurinaitis.

Turiu pažymėti, kad įvyko klaida: kur buvo pažymėta, kad 318 kp. vakarienėj, kuri buvo 4 d. lapkr. dirbo panelė Pinkiutė, turėjo buti panelė Žurliutė. Atsiprašau.

Nutarta surengti „Whist Party". Išrinkta 4 narės: J. Lendraitienė, O. Laurinaitienė, P. Kraučialienė ir M. Mozuraitienė vakarienę surengti.

Nutarta ateinančiais metais narines duokles siųsti į Centrą ir pasilikti kp. duplikatą, kad sekr. turėtų ant rankų narių siunčiamų duoklių įrodymą.

J. M., 318 kp. koresp.

NEKROLOGIJA

ALLIANCE, OHIO.

Lapkričio 13 d. pasimirė S. L. A. 186 kp. nario, Jurgio Žvirblio pati, a. a. Paulina Žvirblienė. Velionė buvo 43 metų amžiaus. Iš Lietuvos pačjo iš Klickų kaimo, Gelažių parapijos, Panevėžio apskričio, kur turi keturias seseles: Oną, Antaniną, Teklę ir Elzbietą ir daug giminių. Amerikoje dideliame nuliudime paliko vyrą Jurgį, dukreles Genovaitę ir Birutę ir sunelius Jurgį, Petrą ir Vincą. Visiems jiems motina dar labai buvo reikalinga.

Lai buna a. a. Paulinai Žvirblienei lengva šios šalies šaltoji žemelė.

Koresp.

PENN, PA.
A. a. Jokubas Padrezas, SLA. 56 Kp. Narys.

A. a. Jokubas Padrezas numirė lapkričio 23 d., 1934 m. Palaidotas 26 d. lapkričio iš Antano Subačiaus namų, kur jis gyveno, su bažnytinėmis apeigomis Penn, Pa. kapinėse. SLA. 56 kp. nupirko gyvų gėlių vainiką ir suteikė paskutinį patarnavimą. Numirė širdies liga ir trumpai sirgo — nuo 5 d. lapkričio iki 23 d. lapkričio.

Velionis į šią šalį atvažiavo 1901 m. į Penn, Pa. ir gyveno iki 1912 m. Parvažiavo į Lietuvą 1912 m. 19 d. birželio, sugrįžo atgal į šitą šalį 1913 m. 18 d. kovo ir visą savo gyvenimą praleido Penn, Pa. Visą laiką dirbo „roberinėj" ir buvo taupus, nes turėjo keletą tukstančių dolerių susitaupęs senatvei ir mirdamas visą savo turtą aprašė gaspadoriui ir gaspadinei, pas kuriuos gyveno.

Velionis numirė budamas 56 metų amžiaus. Buvo nevedęs. Amerikoj giminių neturėjo. Lietuvoj paliko vieną brolį, Kazimierą Padrezą. Iš Lietuvos pačjo iš Kaišedorių miestelio, Kauno rėdybos ir apskričio.

Velionis buvo ramus ir su visais gražiai sugyveno ir todel visi jį gerbė.

Lai buna tau, musų mylimas drauge, lengva ilsėtis šios šalies šaltoj žemelėj.

K. Poknis,
SLA. 56 kp. raštininkas.

Kuopu Susirinkimai

Moundsville, W. Va. SLA. 350 kuopos susirinkimas įvyks sausio 6 d., 1935 metų, paprastoj vietoj ir paprastu laiku. Visi ir visos malonėkite atsilankyti į šį svarbų susirinkimą. Ateidami atsiveskite savo draugus prirašyti prie SLA. 350 kuopos.

J. Salkauskas — sekr.

So. Omaha, Nebr. SLA. 87 kuopos susirinkimas įvyks sausio 2 d., paprastu laiku, 36-th ir V Sts. svetainėj. Visi nariai kviečiami atsilankyti. Ateidami atsiveskite savo draugus ir drauges prirašyti prie SLA. 87 kuopos.

Valdyba.

E. Vandergrift, Pa. SLA. 165 kuopos metinis susirinkimas įvyks sausio 13 dieną, 1935 metais, 12 valandą dieną, Švento Kazimiero svetainėj. Visi nariai ir narės malonėkite atsilankyti, nes bus renkama kuopos valdyba 1935 metams. Taipgi turime ir kitų svarbių reikalų apsvarstymui. Atsiveskite savo draugus prirašyti prie SLA. 165 kuopos.

B. Burnelis.

Detroit, Mich. SLA. 200 kuopos metinis susirinkimas įvyks sausio 6 dieną, 2 val. po pietų, Rusų Knygyne, 9219 Russell St. Visi nariai ir narės kviečiami atsilankyti ir užsimokėti mokestis, kad neliktumet suspenduoti bei išbraukti iš organizacijos. Turime ir kitų svarbių reikalų aptarimui. Atsiveskite savo draugus, vaikučius ir pažįstamus prirašyti prie SLA. 200 kuopos.

Vincas Karpšlys — sekr.

Sebastopol, Pa. SLA. 203 kuopos metinis susirinkimas įvyks sausio 6 d., 2 val. po pietų, K. Skiečiaus svetainėj. Visi nariai ir narės malonėkite butinai dalyvauti, nes bus renkama kuopos valdyba 1935 metams. Turime ir daugiau svarbių reikalų aptarimui. Neužmirškite užsimokėti mėnesines mokestis, kad neliktumet suspenduoti, o vėliaus išbraukti. Ateidami atsiveskite savo draugus prirašyti prie SLA. 203 kuopos.

J. Galinskas — sekr.

Wilkes Barre, Pa. SLA. 115 kuopos svarbus susirinkimas įvyks 6 dieną sausio, 12:30 val. po pietų, svetainėje 318 E. Market St. Visi nariai yra kviečiami dalyvauti ir užsimokėti užvilktas mokestis.

S. Pileckas — sekr.

Indiana Harbor, Ind. SLA. 343 kuopos susirinkimas įvyks sausio 9 dieną, 1935 metų, 7:30 val. vakare, Ivanow svetainėj. Visi nariai esate kviečiami atsilankyti ir užsimokėti užvilktas mėnesines mokestis. Ateidami atsiveskite savo draugus prirašyti prie SLA. 343 kuopos.

A. Pukinskas — sekr.

Aliquippa, Pa. SLA. 247 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks sausio 13 d., 1935 m., 6 val. vakare, J. Einikio name, 1501 Green St. Visi nariai malonėkite butinai dalyvauti, nes turime daug svarbių reikalų aptarimui. Neužmirškite užsimokėti mėnesines mokestis už šiuos 1934 metus. Taipgi bus išduotas raportas iš 3-čio apskričio suvažiavimo. Atsiveskite savo draugus prirašyti prie SLA. 247 kuopos.

J. Plečkaitis — sekr.

Los Angeles, Cal. SLA. 75 kuopos susirinkimas įvyks sausio 11 dieną, 1935 m., 7 val. vakare, 432 So. Main Street, Room 35. Visi nariai ir narės malonėkite pributi, nes tai yra metinis susirinkimas ir bus renkama kuopos valdyba 1935 metams. Taipgi užsimokėkite mėnesines mokestis, kad neliktumet suspenduoti. Atsiveskite savo draugus prirašyti prie SLA. 75 kuopos, nes tai jusų, kaipo narių, butina pareiga tai padaryti.

K. Lubin — sekr.

Tacoma, Wash. SLA. 189 kuopos metinis susirinkimas įvyks sausio 6 dieną, 1935 metų, 2 val. po pietų, pas M. Sapalienę, po numeriu 522 East 28 St. Visi nariai ir narės kviečiami butinai atsilankyti, nes bus renkama kuopos valdyba 1935 metams. Turime ir kitų reikalų apsvarstymui.

A. Nokšas — sekr.

Pittsburgh, Pa. SLA. 195 kuopos metinis susirinkimas įvyks sausio 13 d., paprastu laiku ir paprastoj vietoj. Visi nariai kviečiami atsilankyti, nes bus renkama kuopos valdyba 1935 metams. Turime ir kitų svarbių reikalų aptarimui. Neužmirškite užsimokėti užvilktas mėnesines mokestis. Neatsilankiusieji busite baudžiami 50 centų.

R. Paplauskis — sekr.

SKAITYKITE KNYGĄ

Lietuvių Tautos Klausimas Europos Karės Metu.

Parašė **A. Rimka.**

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje leidinys.

Kaina ---------- 35c.

SKAITYKITE KNYGĄ

Lenkų Apaštalavimas Lietuvoje
(Istorinis Škicas 1387—1912)

Lenkiškai parašė
Kun. Kaz. Prapolianis,
Šv. Teol. Kand.

Iš lenkų kalbos vertė
PATRIOTAS

Kaina ---------- $1.00

Reikalaukite:
„Tėvynės" Administracija,
307 West 30-th Street,
New York, N. Y.

UŽ LIETUVOS BONUS

Mes mokame augščiausią rinkos kainą. Neparduokite pirm parašymo pas mus.

Kurt H. Schurig & Co.,
50 Broadway, New York.

Tel. Newtown 9-4464
ANT. J. VALANTIEJUS,
Laisniuotas Graborius ir Balsamuotojas.
Apdrauda visose šakose.
Notary Public.
54-41 — 72nd Street,
(4 Lexington Ave.) arti
Grand St., Maspeth, L.I.N.Y.

Reumatizmas Sausgėlė

Nesikankykite savęs skausmais, Reumatizmu, Sausgėle, Kaulų Gėlimu, arba Mėšlungiu — raumenų sukimu, nes skaudėjimai ant patalo paguldo.

CAPSICO COMPOUND mostis lengvai prašalina viršminėtas ligas; mums šiandien daugybė žmonių siunčia padėkavones pasveikę. Kaina 50c. per paštą 55c. ar dvi už $1.05

Dukart tvirtesnė 75c.

Knyga: „ŠALTINIS SVEIKATOS" augalais gydytis, kaina 50 centų.

JUSTIN KULIS,
3259 South Halsted Street,
CHICAGO, ILL.

Skaitykite Knygą
AMERIKA
— arba —
Rinkinys įvairių faktų, žinotinų Amerikoje gyvenantiems ir čion atkeliaujantiems lietuviams.

„TĖVYNĖS" ADMINIST.
307 West 30th Street,
New York, N. Y.

BIZNIERIAI GARSINKITĖS „TĖVYNĖJE"

$1.00 SANDAROS Jubilėjinė Dovana $1.00

Užsirašančiam laikraštį „Sandarą" ant metų, šis kuponas skaitomas VIENO DOLERIO VERTĖS. Užsirašymo laikas nuo Rugpiučio-August 1-mos dienos iki Vasario 1 dienai, 1935 m. „Sandaros" kaina $2.00 metams. Atsiųsk Sandaros Administracijai šį kuponą pridėjęs tik vieną dolerį ir gausi laikraštį „Sandarą" čieliems metams. Šis kuponas geras tik iki Vasario 1-mai, 1935 metų.

Vardas-pavardė _____

Numeris ir gatvė _____

Miestas, valstija _____

SANDARA — 814 W. 33-rd St., Chicago, Ill.

VIENYBĖS
Prenumeratos Vajus

Visi kviečiami dalyvauti „Vienybės" vajuje, kuris prasidėjo lapkričio 1 d. ir baigsis sausio 31 d. Lenktyniuojantiems prenumeratą rinkėjams skiriamos

Trys dovanos pinigais I—$50, II—$35, III—$15

ir daug dovanų knygomis. Be to duodamas ir komisas.

Klauskite smulkmenų

LITHUANIAN PRESS CORPORATION
Publishers of Vienybė

193 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.